

RAPPORT 2021:4

Årsredovisning 2020

Titel: Årsredovisning 2020
Rapportnummer: 2021:4
Utgivare: Boverket, februari, 2021
ISBN pdf: 978-91-7563-747-1
Diarienummer: 1.1.9 5021/2020

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats: www.boverket.se
Alternativa format kan beställas från Boverket.
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Generaldirektörens ställnings- tagande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Karlskrona den 19 februari 2021

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Innehållsförteckning

1	GD har ordet.....	5
2	Om årsredovisningen.....	7
2.1	Ställningstaganden i årsredovisningen.....	7
2.2	Boverkets styrmodell	8
2.3	Resultatindikatorer.....	9
3	Resultatredovisning	11
3.1	Boverkets uppföljning av mål, verksamhetsområden och prestationer	11
3.2	Redovisning av resurser och prestationer inom Boverket.....	13
4	Målområde 1: "En myndighet för långsiktigt hållbart samhällsbyggande"	17
4.1	Sektorsövergripande verksamhet.....	18
4.2	Sektorsövergripande samverkan.....	30
4.3	Boverkets verksamhetsområden	33
4.4	Resultatindikatorer för målområde "En myndighet för långsiktigt hållbart samhälle"	97
4.5	Måluppföljning av målområdet "En myndighet för långsiktigt hållbart samhälle"	99
5	Målområde 2: "Effektiv leverans"	101
5.1	Medborgar- och myndighetsservice	101
5.2	Effektiviseringar och arbetssätt	104
5.3	Resultatindikatorer målområde "Effektiv leverans"	105
5.4	Måluppföljning av målområdet "Effektiv leverans"	105
6	Målområde 3: "Goda interna förutsättningar för Boverkets utveckling"	107
6.1	Organisation och organisationsstyrning	108
6.2	Arbetsmiljö	111
6.3	Intern styrning och kontroll	113
6.4	Måluppföljning av målområde "Goda interna förutsättningar för Boverkets utveckling"	116
7	Finansiell redovisning	118
7.1	Resultaträkning.....	118
7.2	Balansräkning	119
7.3	Anslagsredovisning	120
7.4	Tilläggsupplysningar och noter.....	123
7.5	Väsentliga uppgifter.....	131
7.6	Garantiverksamhet	132
8	Bilaga 1. Regeringsuppdrag.....	133
8.1	Avslutade och pågående uppdrag från regleringsbrev 2020	133
8.2	Uppdrag enligt tidigare regleringsbrev (Rb) eller särskilt regeringsbeslut (R).....	134
9	Bilaga 2. Medelsredovisning för att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön.....	137

1 GD har ordet

Det har varit ett speciellt år som har satt hela samhällets och Boverkets omställningskraft på prov. Förutsättningarna fanns för en snabb omställning när coronapandemin bröt ut och vi kunde snabbt ta oss an administrationen av flera nya stöd, som ingick i regeringens åtgärdspaket. Vi gav snabbt vägledning till kommunerna, om till exempel tillsynsbesök och besiktning på plats.

Vi har noga följt hur bostadsmarknaden har utvecklats under pandemin. Initialt fanns en oro att bostadsmarknaden skulle bromsa in, men marknaden stabiliserades med en kraftig ökning av bostadspriserna i slutet av året. Vi har sett en hög byggtakt på en oväntat stark bostadsmarknad och på många ställen i landet byggs det i högre takt än befolkningstillväxten. Det krävs nu en uthållighet i bostadsbyggandet för att det underskott på bostäder som har byggts upp under lång tid ska fortsätta minska. Investeringsstöden har haft effekt genom att balansera sektorn och säkerställa ett mer långsiktigt hållbart bostadsbyggande.

Under året gjorde vi nya beräkningar av bostadsbristen, som visade att cirka 460 000 hushåll i landet är trångbodda och drygt 55 000 hushåll av dem har också en ansträngd boendeekonomi. Det är ett område som vi kommer att arbeta vidare med, för att få en fördjupad kunskap om människors boendesituation.

Boverkets byggregler behöver moderniseras och förenklas för att bli ett verktyg för snabbare och mer kostnadseffektivt byggande. Under året presenterade vi ny regelmodell, som innebär förändringar i ansvaret mellan privata och offentliga aktörer. Syftet är att skapa ett mer innovativt regelverk, både för att sänka kostnaderna men också för att möta de klimatutmaningar som vi står inför.

Klimatomställningen ställer höga krav på vårt samhälle och vi tillsammans med övriga miljömålsmyndigheter behöver titta på de planeringsnivåer som finns, nationellt, regionalt och lokalt. Vi är drivande i en regelutveckling för att skapa en nationell planering där de nationella värdena tas omhand.

PBL kompetens avslutades under året, ett mångårigt vägledningsarbete för en enhetlig och effektiv tillämpning av plan- och bygglagen. Våra webbutbildningar och webinarier uppskattas av målgrupperna och vi når ut till fler och fler. Samhällsbyggnadsprocessen utvecklas ständigt, inte minst genom digitalisering. Under året avslutade vi ett uppdrag att särskilt verka för en enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen. Det är också starten på ett långsiktigt arbete där vi tillsammans med andra

aktörer vill ta en större och mer ledande nationell roll för att nå målet med en obruten digital samhällsbyggnadsprocess.

Genom digitala författningar tillgängliggör vi bygg- och konstruktionsreglerna. Genom att utveckla e-tjänster underlättar vi för dem som söker stöd och bidrag. Digitala lösningar bidrar till att vår kunskap och våra tjänster blir mer lättillgängliga för alla.

Vi arbetar vidare med uppdraget inom arkitektur och hållbar livsmiljö. Arkitektur berör alla varje dag och bidrar direkt till hur vi mår och trivs samt hur människor och samhälle fungerar. Under året har vi tagit fram vägledning till kommuner och andra aktörer om arkitekturstrategiskt arbete, vårdens miljöer och skolors fysiska miljö.

Våra bostäder är viktiga för folkhälsan. Den senaste tiden har vi tillbringat mycket tid i våra hem, där vi både bor och arbetar, och inomhusmiljön har stor betydelse för hur vi mår. Inom uppdraget god inomhusmiljö ser vi att kunskapen finns, men vi vill se en förändring. Tillsammans med sektorns aktörer har vi identifierat att vi behöver jobba med kulturen och ledarskapet i processer och på arbetsplatser. Upphandling är ett viktigt verktyg för att styra rätt inom frågor som kultur, klimat och arkitektur.

Klimatfrågan blir allt större för oss på Boverket och genomsyrar stora delar av verksamheten. En stor del av vår verksamhet tar utgångspunkten i minskad klimatpåverkan och klimatanpassning. Klimatdeklarationerna kommer vara ett viktigt verktyg i framtiden. Under året har vi tagit fram en långsiktig färdplan och vi fortsätter arbetet med förberedelserna.

Samverkan med byggsektorns olika aktörer är en naturlig del för att vi ska lyckas i vårt uppdrag. Dialogen med vår omgivning för att tillsammans hitta lösningar blir än mer viktig för att lösa de komplexa frågor och samhällsutmaningar som vi står inför. Vi behöver arbeta med innovation, tillit och utveckling.

Under året har vi dragit ner på personal och effektiviserat verksamhet och organisation för att ställa om till en mindre budget i framtiden. Samtidigt har behovet av att snabbt anpassa oss efter omvärldens förändringar aldrig varit större. Det har bitvis varit slitsamt. Men vi har levererat enligt vårt uppdrag med ett bra resultat, där all personal har bidragit med sin kompetens och vilja i arbetet för ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande.

2 Om årsredovisningen

I det inledande avsnittet beskrivs Boverkets mål och verksamhetsområden. Därefter redovisas myndighetens tre målområden där vi inom respektive verksamhetsområde redovisar resultaten. Efter varje redovisat målområde finns en måluppföljning samt redovisning av resultatindikatorer inom målområdet.

Boverkets verksamhetsområden framgår av tabell 1 och beskrivs vidare under avsnitt 4.3.

Redovisning av regeringsuppdrag, både från regleringsbrev och regeringsuppdrag utanför regleringsbrev, redovisas inom respektive verksamhetsområden. De uppdrag som återfinns i Boverkets regleringsbrev har en förkortning i anslutning till rubriken, till exempel Rb 2 för uppdrag nummer två i regleringsbrevet. Regeringsuppdrag som redovisats i rapport till något departement under året redovisas som huvudregel enbart i bilaga 1. Regeringsuppdrag. Undantag görs för vissa större uppdrag, i synnerhet fleråriga där det är på sin plats att delredovisa i årsredovisningen.

Alla regeringsuppdrag, oavsett om de kommer från regleringsbrev eller särskilda beslut, finns också listade i bilaga 1. Där framgår också diarienummer och när uppdraget rapporterades.

Uppdrag genom förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket redovisas under sektorsövergripande verksamhet och under myndighetens verksamhetsområden.

2.1 Ställningstaganden i årsredovisningen

2.1.1 Ändrad struktur utifrån ny målkarta

Från och med år 2020 har Boverket en målkarta med tre områden, så kallade målområden, som ersätter de tidigare fokusområdena städer, boende och byggnader. Redovisningen utgår i stället till största delen från myndighetens verksamhetsområden där myndighetens leveranser sker. I en översyn av myndighetens verksamhetsområden har vi i några fall ändrat namnet för att bättre stämma överens med områden i instruktionen. Ett förtydligande om verksamhetsområdets tidigare namn finns i anslutning till dess redovisning.

2.1.2 Redovisning av resultatindikatorer

I årsredovisningen för år 2019 beskrevs att ett analysarbete behövde genomföras för att fastslå lämpliga resultatindikatorer. Boverket redovisade från år 2019 i stället ett antal indikatorer som var kopplade till de tre övergripande fokusområdena städer, boende och byggnader. De

blev dock inte så tydliga som önskat och fokusområde används inte heller längre som begrepp på myndigheten. Informationen kring dessa indikatorer finns i de flesta fall kvar, men nu redovisas de under respektive verksamhetsområde.

Boverket redovisar nu resultatindikatorer kopplat till myndighetens nya målområden och mål. Indikatorerna beskrivs och redovisas i anslutning till målområdena i resultatredovisningen.

2.1.3 Redovisning av styckkostnader

I 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag anges att för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden ska antalet och styckkostnader för handläggningen av dessa ärenden redovisas. Reglerna att redovisa styckkostnad gäller endast för de myndigheter som i något ärendeslag hanterar ett stort antal ärenden. Varje myndighet får, i relation till den egna verksamheten, bedöma vad som är ett stort antal ärenden.

Boverket har gjort bedömningen att inga av de ärendeslag Boverket handlägger kan anses vara ett stort antal ärenden. Några ärendeslag Boverket hanterar, exempelvis vissa stöd, kan bedömas vara ett stort antal ärenden. Dock handläggs dessa av annan instans och kan därför inte bedömas som Boverkets handläggning. Slutsatsen blir att myndigheten inte har några ärendeslag med ett stort antal ärenden där styckkostnader ska redovisas.

2.1.4 Redovisning av prestationer

Kravet på redovisning av prestationer finns inte längre kvar. Boverkets ställningstagande är att ändå redovisa prestationerna kopplat till myndighetens verksamhetsområden då det finns ett stort värde att visa hur resurserna fördelats.

2.1.5 Utgivna publikationer

Boverket listar inte utgivna publikationer som bilaga till årsredovisningen. Dessa kan i stället hittas i sin helhet på Boverkets webbplats¹.

2.2 Boverkets styrmodell

Boverket är en förvaltningsmyndighet som enligt förordningen med instruktion för Boverket ansvarar för frågor om byggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden, fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelse, boende och bostadsfinansiering. Myndigheten

¹Boverket (2020). *Boverkets publikationer*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/?sort=date&publishedyear=2020> Hämtad 2021-02-05

ansvarar också för den centrala administrationen av statliga stöd och bidrag inom sitt verksamhetsområde.

Boverket ska även verka för kunskapsspridning inom sektorsområdet, följa miljömålet ”god bebyggd miljö” och vara aktiv i internationellt arbete inom sektorsområdet.

Grunden för myndighetens arbete är bland annat plan- och bygglagen (2010:900) PBL, delar av miljöbalken och lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, även kallad bostadsförsörjningslagen och lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader.

För år 2020 har Boverket beslutat om en ny målstruktur som innebär att myndigheten arbetar mot mål för tre områden i syfte att nå visionen; ”ett hållbart samhälle med bra boende i livskraftiga miljöer”.

Hållbarhet genomsyrar allt arbete inom myndigheten och Boverket arbetar med alla tre dimensionerna inom hållbarhetsbegreppet: ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Boverkets styrmodell tar även avstamp i myndighetens kärnvärden:

- kompetens
- engagemang
- öppenhet
- respekt.

2.3 Resultatindikatorer

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten ta fram resultatindikatorer och redovisa enligt dessa i sin årsredovisning.

Boverket redovisar för år 2020 resultatindikatorer kopplat till myndighetens målområden och mål och de redovisas i anslutning till dessa i resultatredovisningen.

Resultatindikatorerna är:

- Nöjdhet och upplevd nytta av utbildningarna ”Ny på jobbet” på Boverkets webbplats.
- Antal nya eller förbättrade digitala tjänster.
- Nöjdhet med dialog vid extern samverkan.
- Upprätthålla certifierbar nivå på Boverkets ledningssystem.

- Mått på vårt informationssäkerhetsarbete.

Resultatindikatorerna beskrivs mer i detalj under respektive avsnitt. Då år 2020 är första året redovisningen sker saknas uppföljning för åren 2019 och 2018.

3 Resultatredovisning

I inledningen av detta avsnitt redovisas intäkter och kostnader och det totala antalet årsarbetskrafter per verksamhetsområde. En sammanställning av resursåtgång, kostnader och måluppföljning per verksamhetsområde redovisas under respektive verksamhetsområde.

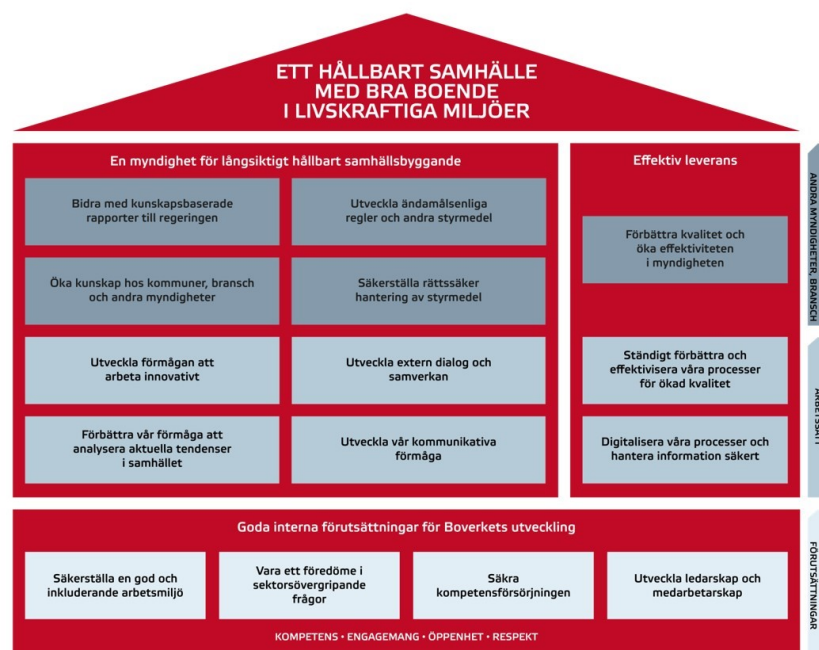
Följande avsnitt delas upp i redovisning av resultat från myndighetens tre målområden.

3.1 Boverkets uppföljning av mål, verksamhetsområden och prestationer

Under hösten 2018 påbörjade Boverket ett arbete med att se över målstruktur, konkretisera målen och koppla nyckeltal till dessa. Detta arbete avslutades under våren 2019 och har realiserats i verksamhetsplaneringen för år 2020. Arbetet resulterade i en målkarta som utgår från en ny vision med färre och mer konkreta mål, nyckeltal för uppföljning och en tydligare koppling till myndighetens verksamhet. Målkartans områden och mål redovisas mer i detalj under dess respektive avsnitt.

Målkartan är indelad i tre områden som utgår från Boverkets instruktion och myndighetsförordningen (2007:515). De tre områdena är:

- en myndighet för långsiktigt hållbart samhällsbyggande
- effektiv leverans
- goda interna förutsättningar för Boverkets utveckling.

Boverkets målkarta

Måluppföljningen redovisas under respektive verksamhetsområde. För varje målområde redovisas sedan en summerad måluppföljning.

Målen i Boverkets målkarta motsvarar inte så kallade SMART-kriterier² för mål utan används för att kunna undersöka om det sker en förändring i målets riktning eller inte.

3.1.1 Verksamhetsområden och prestationer

För att mäta hur resurserna i arbetad tid och kostnad fördelar sig inom de olika verksamhetsområdena, använder Boverket en prestationsindelning. Boverket mäter prestationerna inom verksamhetsområden som ligger fast mot instruktionen. På så vis blir det en mer stabil uppföljning även om målstrukturen förändras.

Det finns sju prestationstyper som Boverket mäter sin verksamhet i:

- föreskrift och allmänna råd
- svar på förfrågan
- svar på remiss
- bidragshantering
- garantihantering
- tillsyn
- kunskapsunderlag.

Prestationstyperna är ett samlingsbegrepp för verksamhetens produktion, alltså det arbete som Boverket utför under året. Den största prestationstypen består av tid och kostnad kopplat till att Boverket tar fram kunskapsunderlag. Denna prestationstyp omfattar även handböcker och vägledningar. Boverkets verksamhet, baserad på myndighetens instruktion och uppdrag, analyseras inom de olika verksamhetsområdena och mäts i relation till prestationstyperna.

² Ett smart mål är ett Specifikt, Mätbart, Acceperat, Realistiskt och Tidsbundet mål.

3.2 Redovisning av resurser och prestationer inom Boverket

I tabell 1 nedan redovisas totala intäkter och kostnader och totala antal årsarbetskrafter per verksamhetsområde under en treårsperiod. Därefter redovisas totala antal årsarbetskrafter och kostnader per prestationstyp under en treårsperiod.

Tabell 1 Intäkter och kostnader per verksamhet och år

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 mnkr	2019 åak	2019 mnkr	2018 åak	2018 mnkr
Bygglov, detaljplaner och översiktsplaner						
Intäkter av anslag		70,4		95,1		81,3
Övriga intäkter		6,5		2,0		3,6
Kostnader		-76,7		-97,1		-84,8
- Förvaltningskostnader		-75,3		-96,9		-82,4
- Transfereringar		-1,4		-0,2		-2,4
Årsarbetskrafter	60,2		76,4		62,3	
Plangenomförande						
Intäkter av anslag		0,0				4,9
Kostnader		0,0		0,0		-4,9
- Förvaltningskostnader		0,0		0,0		-4,9
Årsarbetskrafter	0,0				3,9	
Nationell och regional utveckling						
Intäkter av anslag		23,4		15,8		15,8
Övriga intäkter		1,2		1,2		0,9
Kostnader		-24,6		-17,1		-16,6
- Förvaltningskostnader		-24,2		-17,1		-16,6
- Transfereringar		-0,4		0,0		
Årsarbetskrafter	18,8		14,6		14,8	
Hållbar bebyggelsestruktur och arkitektur						
Intäkter av anslag		42,2		53,6		42,5
Övriga intäkter		2,8		3,9		2,0
Kostnader		-44,9		-57,5		-44,5
- Förvaltningskostnader		-44,9		-57,4		-44,4
- Transfereringar		0,0		-0,1		-0,1
Årsarbetskrafter	36,3		49,0		35,6	

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 mnkr	2019 åak	2019 mnkr	2018 åak	2018 mnkr
Boende och bostadsmarknad						
Intäkter av anslag		30,3		32,0		40,8
Övriga intäkter		2,2		1,1		1,4
Kostnader		-32,5		-33,1		-42,1
- Förvaltningskostnader		-32,5		-33,1		-42,1
Årsarbetskrafter	26,6		30,4		36,8	
Byggregler och livscykelperspektiv						
Intäkter av anslag		79,6		52,8		52,7
Övriga intäkter		0,7		6,8		2,7
Kostnader		-80,2		-59,6		-55,3
- Förvaltningskostnader		-80,2		-59,6		-55,3
Årsarbetskrafter	51,9		42,0		37,8	
EU-rättsakter och standardisering						
Intäkter av anslag		7,0		6,6		5,0
Övriga intäkter		0,0		0,1		0,1
Kostnader		-7,0		-6,6		-5,0
- Förvaltningskostnader		-7,0		-6,6		-5,0
Årsarbetskrafter	6,2		5,6		4,4	
Marknadskontroll						
Intäkter av anslag		8,0		9,6		8,7
Övriga intäkter		0,1		0,0		0,0
Kostnader		-8,0		-9,6		-8,7
- Förvaltningskostnader		-8,0		-9,6		-8,7
- Transfereringar		0,0		0,0		
Årsarbetskrafter	6,8		8,6		7,6	
Energi						
Intäkter av anslag		33,0		34,1		33,0
Övriga intäkter		2,6		0,6		1,8
Kostnader		-35,6		-34,8		-34,8
- Förvaltningskostnader		-35,6		-34,6		-34,8
- Transfereringar		0,0		-0,2		
Årsarbetskrafter	15,9		18,0		16,0	

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 mnkr	2019 åak	2019 mnkr	2018 åak	2018 mnkr
Bidrag						
Intäkter av anslag		4 727,0		2 304,4		4 673,1
Övriga intäkter		890,6		740,3		609,2
Årets kapitalförändring		5,5		-9,2		0,0
Kostnader		-5 623,8		-3 035,6		-5 282,3
- Förvaltningskostnader		-45,8		-32,1		-48,1
- Transfereringar		-5 578,0		-3 003,4		-5 234,3
Årsarbetskrafter	29,2		21,3		29,2	
Garantier						
Intäkter av anslag		1,9				0,0
Övriga intäkter		35,9		56,2		55,1
Årets kapitalförändring		-43,9		-19,4		-44,8
Kostnader		6,1		-36,8		-10,3
- Förvaltningskostnader		6,1		-38,7		-12,2
Årsarbetskrafter	5,2		3,1		2,6	
TOTALT						
Intäkter av anslag		5 022,8		2 603,9		4 957,6
Övriga intäkter		942,8		812,4		676,6
Årets kapitalförändring		-38,4		-28,6		-44,8
Kostnader		-5 927,3		-3 387,7		-5 589,4
- Förvaltningskostnader		-347,4		-383,8		-352,6
- Transfereringar		-5 579,9		-3 003,9		-5 236,7
Årsarbetskrafter	257		269		251	

Förklaring till förändringar mellan verksamhetsområden jämfört med årsredovisning för 2019:

I samband med ny målstruktur från och med 2020 har aktiviteternas koppling till mål och verksamhetsområden setts över. Det har resulterat i att ett fåtal aktiviteter har bytt verksamhetsområde under 2020. Siffrorna i tabellen är jämförbara mellan åren 2020 - 2018 men jämfört med årsredovisning 2019 syns skillnader för åren 2019 och 2018 som beror på denna översyn.

Tabell 2 Kostnad per redovisad prestationstyp

Prestationstyp	2020 åak	2020 mnkr	2019 åak	2019 mnkr	2018 åak	2018 mnkr
Föreskrifter och allmänna råd	22,7	-26,0	18,1	-17,7	22,1	-24,5
Svar på remiss	4,0	-4,1	4,3	-3,6	7,6	-5,6
Svar på förfrågan	17,6	-18,0	19,1	-15,9	22,7	-17,1
Bidragshantering	27,8	-45,8	20,2	-32,4	28,8	-47,6
Garantihantering	5,2	-6,2	3,3	-11,4	2,9	-19,3
Tillsyn	18,5	-21,4	19,9	-21,3	15,2	-16,0
Kunskapsunderlag	161,1	-238,5	184,1	-255,9	151,7	-231,5
SUMMA	257	-359,9	269	-358,2	251	-361,5

Kostnader (mnkr) per prestationstyp har omfördelats för åren 2019 och 2018 efter att ett fel i denna tabell i ÅR 2019 har upptäckts. Antalet årsarbetskrafter och totala belopp är dock oförändrade.

Tabell 3 Boverkets regeringsuppdrag

	2020	2019	2018
Totalt antal regeringsuppdrag	45	41	61
Avrapporterade regeringsuppdrag	16	17	32
Pågående regeringsuppdrag	29	24	29

Regeringsuppdragen listas i sin helhet med dnr i bilaga 1 Regeringsuppdrag.

4 Målområde 1: "En myndighet för långsiktigt hållbart samhällsbyggande"

Målområdet innefattar delmål som hjälper myndigheten att arbeta i rätt riktning mot området "En myndighet för långsiktigt hållbart samhällsbyggande". Delmålen presenteras nedan.

Bidra med kunskapsbaserade rapporter till regeringen

Utifrån kunskap om omvärldsutvecklingen inom myndighetens verksamhetsområde ska Boverket kunna bidra med underlag till hur Sverige ska lösa komplexa problem inom samhällsbyggnadsområdet. Målsättningen är att regeringen och andra intressenter har nytta av kunskapsunderlag och tar beslut som leder mot ett hållbart samhällsbyggande.

Öka kunskap hos kommuner, bransch och andra myndigheter

För att underlätta utvecklingen av ett hållbart samhällsbyggande ska Boverket erbjuda utbildningar, vägledningar, föreläsningar och lärande exempel. Boverket ska också ha ökad samordning med andra myndigheter. Myndighetens målgrupper och intressenter ska använda och vara nöjda med våra utbildningar, vägledningar med mera.

Utveckla ändamålsenliga regler och andra styrmedel

En tydlig riktning och enkel användning av Boverkets regler ska nås genom framtagande av nya regler och ändring av befintliga föreskrifter och allmänna råd, de ska vara av hög kvalitet samtidigt som de ska vara enkla att använda. Myndigheten ska informera, vägleda och utbilda om reglerna för att underlätta för myndighetens intressenter.

Säkerställa rättssäker hantering av styrmedel

Boverket ska säkerställa en rättssäker och effektiv hantering av styrmedel (bidrag, tillsyn, regler, information, utbildning med mera.). För att myndighetens intressenter ska få ut så mycket som möjligt av varje satsad krona behöver Boverket vara effektiva och rättssäkra i hanteringen. Internt sker utbildning inom förvaltningslagen (2017:900), riskanalyser och uppföljning av handläggningstider.

Utveckla förmågan att arbeta innovativt

Boverket ska utveckla förmågan att vara innovativa för att hitta nya kreativa lösningar på vår tids komplexa problem. Myndigheten ska ha rätt kompetens och metoder för att arbeta innovativt. Myndigheten ska vara

proaktiv genom att till exempel lämna förslag på nya uppdrag till regeringen där Boverket ser att det finns ett behov och genom att ta fram nya digitala tjänster som underlättar för målgrupper.

Förbättra vår förmåga att analysera aktuella tendenser i samhället

Myndigheten ska vara proaktiv och kunna anpassa arbetet efter förändringar genom att löpande arbeta med strukturerad närvärlds- och omvärldsbevakning. Leveranserna ska vara relevanta och myndighetens kunskap ska efterfrågas av intressenter.

Utveckla extern dialog och samverkan

Boverket ska utveckla dialogen och samverkan med bransch, andra myndigheter, kommuner och andra aktörer för att i samförstånd hitta helhetslösningar på komplexa problem. Detta ska göras genom kontinuerlig dialog med externa parter och genom att utveckla nya sätt att mötas och ta in och förmedla kunskap.

Utveckla vår kommunikativa förmåga

Boverket ska kommunicera internt och med omvärlden på ett effektivt sätt för att kunna nå ut med myndighetens budskap. Boverket ska arbeta strukturerat med kommunikationsplaner för uppdrag och tydliggöra roller och ansvar för att Boverkets kommunikation ska fungera effektivt.

4.1 Sektorsövergripande verksamhet

Många av Boverkets frågor är sektorsövergripande. Det innebär att flera verksamheter ingår i mer än ett verksamhetsområde och att samverkan med andra myndigheter är en förutsättning för att lösa frågorna.

4.1.1 Boverkets miljömålsarbete

4.1.1.1 Boverkets bidrag till miljömålsrådet

Boverket har ett uppdrag att bistå Miljömålsrådet³ i deras arbete. Under 2020 har deltog Boverket i ett årligt möte i Miljömålsrådet, tre myndighetschefsmöten, och fyra möten med kontaktnätverket.

Under året tog Boverket på sig ansvaret att driva programområdet ”Ramverk för nationell planering”. Syftet med aktiviteten är att utarbeta ett förslag till ramverk för nationell planering för mark- och vattenanvändning. Arbetet genomförs i samarbete med flera av Miljömålsrådets myndigheter och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Programområdet beskrivs närmare under rubriken ”Nationell planering”.

³ Länk till: [Webbplatsen Sveriges miljömål](https://www.miljomalsradet.se/) Hämtad 2021-02-05

Boverket har även deltagit i programområdena ”Staten går före” och ”Styrmedel för hållbar konsumtion”.

4.1.1.2 Miljömålsuppföljning

I mars 2020 lämnade Boverket in underlag för årlig uppföljning av miljökvalitetsmålet god bebyggd miljö och två etappmål om ekosystemtjänster och grönska i stadsmiljön⁴ till Naturvårdsverket (NV).

En del i uppföljningen är fyra så kallade kärnindikatorer, varav tre uppdaterades på miljömålsportalen⁵ under 2020.

Bedömning av utvecklingen för miljökvalitetsmålet är att det inte går att se någon tydlig riktning i miljöarbetet. Att skapa en hållbar bebyggelsestruktur är den fortsatt största utmaningen. En förtätning av våra städer och tätorter kan innebära konflikter kopplade till markanvändning och hälso- och miljöaspekter. Bostadsbyggande i kollektivtrafiknära lägen, tillsammans med kommunala och regionala satsningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik och bra tillgång till serviceutbudet och andra samhällsviktiga funktioner kan på sikt bidra till minskade transportbehov.

Tabell 4 Andel av befolkning inom tätort som har tillgång till hållplats inom 400 meter

	2018	2017	2016
Andel av befolkning inom tätort som har tillgång till hållplats inom 400 meter	84,1	83	82,9

Bostäder i kollektivtrafiknära lägen baseras på underlag från Statistiska centralbyrån (SCB) och det är ca två års fördröjning av data. Data som redovisas 2020 gäller därför för 2018.

Tabell 5 Andel nybyggda bostäder inom 400 meter från hållplats

	2018	2017	2016
Andel nybyggda bostäder inom 400 meter från hållplats	85,1	83,4	82,6

Baseras på underlag från SCB och det är ca två års fördröjning av data. Data som redovisas 2020 gäller därför för 2018.

I bostäder är problem med fukt och mögel, radon och buller i inomhusmiljön fortfarande aktuella. För att minska problem med byggsador genomförs fler kunskapshöjande satsningar inom Boverkets uppdrag god inomhusmiljö.

Bygg- och fastighetssektorns miljöpåverkan står för en fortsatt betydande del av samhällets miljöpåverkan.

Etappmålet ”Metod för stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer” bedöms kunna nås år 2020 enligt den vägledning och det

⁴ Länk till: [Webbplatsen Naturvårdsverket Årlig uppföljning](#) Hämtad 2021-02-05

⁵ Länk till: [Webbplatsen Sverigesmiljömål God bebyggd miljö](#) Hämtad 2021-02-05

verktyg för att integrera ekosystemtjänster i planering som Boverket tog fram.

Etappmålet om att integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer bedöms ha goda chanser för att kunna nås till år 2025 med hänvisning till strategiska och fysiska åtgärder hos kommunerna.

Tabell 6 Andel av befolkningen med mindre än 1 km till skyddad natur

	2019	2018	2017
Andel (i %) av befolkningen med mindre än 1 km till skyddad natur	29,0	29,0	24,0

Baseras på underlag från SCB och det är ett års fördröjning av data. Data som redovisas 2020 gäller därför 2019.

4.1.2 Agenda 2030

Agenda 2030 innehåller 17 globala mål för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling antagna 2015 av FN:s medlemsländer.

Många av de mål och delmål som ingår i Agenda 2030 arbetar Boverket med i sin ordinarie verksamhet. Mål 11 handlar om hållbara städer och samhällen och är det mål som allra mest berör ett flertal av Boverkets verksamhetsområden.

Inom GD-forum förs en strategisk dialog på ledningsnivå, samtidigt som det skapar möjligheter för samverkan, konkreta samarbeten och partnerskap på operativ nivå. I år deltog Boverket på ett möte i GD-forum i samverkan för Agenda 2030.

Alla Boverkets aktiviteter som kopplar mot ett mål i Agenda 2030 markeras speciellt i myndighetens planeringssystem i syfte att ytterligare synliggöra hur Boverket bidrar till att de globala målen blir verklighet.

4.1.3 Rådet för hållbara städer

Boverket fick år 2019 uppdrag av regeringens att inrätta ett kansli som stödjer Rådet för hållbara städer i deras arbete med bland annat möteskoordinering och sammanställning av underlag. Under året har det ansvaret fortsatt. Rådet för hållbara städer ska stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen. Boverkets riksarkitekt är ordförande i rådet.

Rådet för hållbara städer ska årligen redovisa en samlad åtgärdslista av genomförda och planerade åtgärder som främjar en hållbar stadsutveckling och som myndigheterna avser utföra eller har utfört i samverkan. I februari lämnade rådet sin årliga rapportering av uppdraget⁶ till Regeringskansliet.

⁶ Länk till: [PDF Årsrapport 2020 Rådet för hållbara städer](#) Hämtad 2021-02-05

4.1.4 Friluftslivsmålen

Riksdagen antog år 2012 tio mål för friluftslivspolitik. Ansvar för målen är delat mellan olika myndigheter med Naturvårdsverket som samordnande myndighet. Boverket fick genom regleringsbrevet år 2015 i uppdrag att följa upp friluftslivsmålen ”tillgänglig natur för alla” och ”attraktiv tätortsnära natur”.

Boverket deltog i februari 2020 i en samordningsträff för friluftsliv, tillsammans med länsstyrelsernas friluftssamordnare och andra centrala myndigheter i myndighetsnätverket för friluftsliv. Vid mötet planerade myndigheterna bland annat för det digitala kunskapsseminariet ”Tankesmedjan för friluftsliv”.

”Tankesmedjan för friluftsliv” fick begränsat format på grund av coronapandemin och Boverkets planerade workshop om verktyget för analys av ekosystemtjänster (ESTER)⁷ fick ställas in.

Boverket deltog även i ett myndighetsmöte för friluftsliv anordnat av Naturvårdsverket i oktober 2020.

Boverket har under året också arbetat med att ta fram en vägledning för grönplanering och med utveckling av verktyget för ESTER. Syftet med ESTER är att identifiera och ge en bild av vilka ekosystemtjänster som finns på en plats. I verktyget ingår bland andra kulturella ekosystemtjänster, vilka är av särskild betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Genom verktyget kan områden av särskild betydelse för att bidra till friluftsmålen lättare identifieras och för målen viktiga åtgärder vidtas. Dessa arbeten beskrivs närmare under rubriken ”Ekosystemtjänster och grön infrastruktur”.

4.1.5 Funktionshinderpolitiken

Det nationella målet för funktionshinderpolitiken är att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund.

Boverket har under året genomfört tre möten inom det permanenta samrådet med externa representanter från funktionshindersförbunden, länsstyrelserna och Sveriges kommuner och regioner. Coronapandemin har fått till följd att vi övergått till digitala möten, med de utmaningar som det medför för personer med olika funktionsvariationer. Den digitala plattform Boverket använder är inte ideal för direkttextning eller

⁷ Boverket (2021). *ESTER – verktyg för kartläggning av ekosystemtjänster*.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/ekosystemtjanster/verktyg/ester/> Hämtad 2021-02-05

skärmläsning. Det är en fråga som Boverket arbetar vidare med att lösa i utredningar om vilken plattform Boverket ska använda framöver.

Boverkets interna funktionshindergrupp sammanträdde under året mellan de externa samråden. Boverket anordnade ett utbildningstillfälle för nyanställda gällande funktionshinderspolicen. Boverksdagen 2020, ett internt forum med alla medarbetare, hade temat mänskliga rättigheter och här spelade funktionshinderfrågor en central roll. Det blev ett kunskaphöjande tillfälle för alla på Boverket.

Under året har Boverket varit representerat i Myndigheten för delaktighets tjänstemannanätverk för funktionshinderspolicen. På mötena i tjänstemannanätverket har GD-nätverkets träffar både förberetts och efterbehandlats.

4.1.6 Jämställdhetsintegrering **Regleringsbrev (Rb) - återrapporteringskrav 4**

Boverket är en av de myndigheter som deltagit i regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM). Boverket har deltagit sedan starten år 2013. Boverket har en samordningsgrupp för jämställdhetsintegrering, JiM-grupp, som pågår alltjämt som ett stöd till verksamheten när det gäller frågor om jämställdhet och jämställdhetsintegrering.

Under året genomfördes en utbildning i jämställdhetsintegrering i form av digitala workshops. Boverkets ledningsgrupp och medarbetare från olika enheter deltog aktivt i utbildningen som var uppdelad i fem separata grupper och tillfällen, med fem olika teman. Cirka 70 medarbetare deltog. Utbildningen hade tydlig koppling till berörda enheters och grupperns kärnverksamheter och myndighetens uppdrag.

De olika temana var:

- grundläggande utbildning i jämställdhetsintegrering i enlighet med Boverkets uppdrag
- jämställda offentliga miljöer
- processer, verksamhetsplanering och -uppföljning
- bidragsgivning och regelgivning
- bostadsmarknad och bostadsförsörjning.

Utbildningen resulterade i att deltagarna fick ny kunskap och ökad säkerhet i när och hur olika verktyg och metoder kan användas (på en praktisk nivå inom respektive verksamhetsområde) så att de jämställdhetspolitiska målen kan uppfyllas. Utbildningen ska ses som en kompetenshöjande åtgärd för att åstadkomma en mer jämställd offentlig miljö.

Under året har Boverket erbjudit utbildning i genuskunskap vid ett tillfälle i samband med introduktionsutbildning för nyanställda medarbetare.

Delar av Boverkets samordningsgrupp deltog i "Forum jämställdhet"⁸ i Jönköping i februari, och deltog även i de träffar som Jämställdhetsmyndigheten anordnade under året.

4.1.7 Ungdomspolitiken

Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät (se avsnitt Bostadsmarknadsenkäten) visar att ungdomar är en av de grupper som har svårast att få tag i en bostad. I likhet med tidigare år svarar majoriteten av kommunerna i 2020 års bostadsmarknadsenkät (BME) att de har underskott på bostäder för ungdomar, men antalet kommuner som gör den bedömningen har minskat tre år i följd. Drygt hälften av landets högskolekommuner bedömer att det saknas bostäder åt studenter vid högskola eller universitet, vilket tyder på att situationen är ungefär densamma som året innan.

I december 2020 publicerade Boverket en omarbetad handbok i bostadsförsörjningsplanering på sin webbplats⁹. Den riktar sig till kommunerna med information, råd och tips för deras arbete med bostadsförsörjningen. Ungdomar och studenter tas upp som grupper som kan ha särskilda behov och förutsättningar.

Inom ramen för ett regeringsuppdrag att ta fram en vägledning för kvalitativ, tillgänglig och hållbar gestaltning av skolors och förskolors fysiska miljö har Boverket under 2020 publicerat webbsidor om strategiska vägval inom planeringen av skola och förskola¹⁰.

Enligt förordningen (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler administrerar Boverket det statliga investeringsbidraget och verksamhetsutvecklingsbidraget till samlingslokaler. Efter förordningsändring år 2017 görs en särskild prioritering av lokaler för ungdomar och lokaler i socioekonomiskt utsatta bostadsområden, främst i storstäderna. Båda dessa bidrag var i hög grad översökta under 2020. Bidraget till största delen till lokaler i socioekonomiskt utsatta bostadsområden i storstäder, med en hög andel ungdomsverksamhet.

⁸ Länk till: [Webbplatsen Forum Jämställdhet](https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/) Hämtad 2021-02-05

⁹ Boverket (2020). *Planering för bostadsförsörjning – en handbok*.
<https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/> Hämtad 2021-02-08

¹⁰ Boverket (2020). *Utveckla skolors och förskolors fysiska miljö för att lyfta hela samhället*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetsatt/skolors-miljo/> Hämtad 2021-02-05

4.1.8 Boende för äldre

Boverket följer genom den årliga bostadsmarknadsenkäten utvecklingen när det gäller tillgång på bostäder som riktar sig till äldre personer. I början av år 2020 bedömde mer än var tredje kommun att de hade ett underskott på särskilda boendeformer för äldre. Det var färre än året innan och enkäten tyder på att byggandet av särskilt boende för äldre var på väg att avta. Enligt enkäten är det ännu så länge 14 kommuner som har inrättat den nya boendeformen ”biståndsbedömt trygghetsboende” och ett femtiotal kommuner avser att införa den boendeformen inom de närmaste tre åren. När det gäller övriga boendeformer för äldre, bostäder som inte kräver ett biståndsbeslut, förväntas ett begränsat tillskott för åren 2020–2021.

Boverket presenterade år 2020 en långsiktig bedömning av bostadsbyggnadsbehovet 2020–2029¹¹. Även regioner med en förväntad befolkningsminskning som därmed inte har något generellt nybyggnadsbehov, kommer att få ett ökat antal invånare över 80 år, vilket kommer att ställa ökade krav på bostadsbeståndet. Ökningen av antalet äldre innebär att kommunerna i dessa regioner står inför stora utmaningar när det gäller den framtida bostadsförsörjningen.

Boverket har under år 2020 omarbetat webbhandboken om bostadsförsörjningsplanering. Äldre personer tas upp som en av flera grupper som kan behöva uppmärksammas särskilt i planeringen för bostadsförsörjningen.

Under 2020 gjordes en uppföljning av de kommunala bostadsanpassningsbidragen¹². Den visar bland annat att av dem som beviljades bidrag för tillgänglighetsanpassning av bostaden under 2019 var tre av tio över 85 år gamla och sammanlagt 75 procent var över 70 år.

4.1.9 Integration och boendesegregation

Under året har Boverket arbetat med kunskapsuppbyggnad genom ett internt arbete kallat bostadsbrist och segregation. Det främsta syftet har varit att stärka förståelse hos fler medarbetare för frågeställningarna kring bostadsbrist och boendesegregation. Totalt har närmare 25 medarbetare varit involverade i detta arbete, vilket gör att vi nu står bättre rustade inför framtida uppdrag inom området.

¹¹ Boverket (2020). *Bostadsbyggnadsbehov 2020–2029*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/bostadsbyggnadsbehov-20202029/>
Hämtad 2021-02-05

¹² Boverket (2020). *Bostadsanpassningsbidragen 2019*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/bostadsanpassningsbidragen-2019/>
Hämtad 2021-02-05

4.1.10 Folkhälsa

Utöver att folkhälsofrågor ska beaktas i Boverkets verksamhet och beslut enligt 3 § 2 Boverkets instruktion, gäller det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken. Riksdagen beslutade år 2018 om en omformulering av folkhälsomålet och en revidering av målstrukturen för folkhälsopolitiken¹³. Syftet är att skapa en långsiktig och förebyggande struktur för en mer jämlik hälsa i hela befolkningen som underlättar folkhälsoarbetet på samtliga samhällsnivåer. Målet är att skapa förutsättningar i samhället för en god och jämlik hälsa för alla och att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Folkhälsopolitikens åtta målområden visar inriktningen för arbete som har stor betydelse och som främjar en god och jämlik hälsa:

- 1 Det tidiga livets villkor.
- 2 Kunskaper, kompetenser och utbildning.
- 3 Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.
- 4 Inkomster och försörjningsmöjligheter.
- 5 Boende och närmiljö.
- 6 Levnadsvanor.
- 7 Kontroll, inflytande och delaktighet.
- 8 En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Genom att arbeta med främjande och förebyggande insatser för en god och jämlik folkhälsa bidrar vi även till att uppfylla FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030. Detta arbete är en förutsättning för en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling.

4.1.10.1 Folkhälsa inom arkitektur och gestaltad livsmiljö

Under år 2020 arbetade Boverket med folkhälsoperspektivet i uppdraget att förstärka arkitektur och gestaltad livsmiljö, framför allt i de delar som handlar om att utveckla vårdens¹⁴ skolans och förskolans fysiska miljöer¹⁵. Folkhälsofrågorna berörs även i en vägledning och utvecklad metod för att ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i planering, byggande och förvaltning av den byggda miljön¹⁶.

¹³Länk till: [Webbplatsen Regeringen Folkhälsopolitiken](#) Hämtad 2021-05-02

¹⁴ Boverket (2020). *Utveckla vårdens byggda miljöer*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetssatt/vardens-miljoer/> Hämtad 2021-02-05.

¹⁵ Boverket (2020). *Utveckla skolans och förskolors fysiska miljö för att lyfta hela samhället*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetssatt/skolans-miljo/> Hämtad 2021-02-05.

¹⁶ Boverket (2019). *Gör grönskan till en naturlig del av staden*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planering-av-mark-och-vatten/ekosystemtjanster/> Hämtad 2021-02-05.

Forskning visar att god yttre och inre miljö och arkitektur kan ha en läkande effekt i vårdmiljöer och bidra till en bättre arbetsmiljö med ökat fysiskt och psykiskt välbefinnande.

Barn och unga tillbringar en stor del av sin tid i förskolans och skolans inom- och utomhusmiljöer. Det är därför av stor vikt att dessa är utformade för att stimulera lärande, hälsa och välbefinnande. Barn och unga behöver tillgång till miljöer som underlättar koncentration, återhämtning, samarbete och kreativitet. De behöver också tillgång till miljöer där de kan vistas utomhus i såväl solljus som skugga med möjligheter till fysisk aktivitet.

På samma sätt som vårdens och skolans miljöer kan utformas för att främja hälsan och välbefinnandet kan även parker och grönområden ha en positiv inverkan på den fysiska och psykiska hälsan. Tillgång och närhet till grönytor kan bidra till välbefinnande, trivsel och positiva hälsoeffekter som sänkt blodtryck och sänkta halter av stresshormonet kortisol. Dessa effekter är betydelsefulla i vårdens, skolans och förskolans miljöer men även i samhällets offentliga utomhusmiljöer, som torg, parker och lekplatser.

I arbetet med ovanstående frågor tog Boverket under år 2020 lärande exempel och vägledningar som ska underlätta kunskapsspridningen och förståelsen för vilken betydelse en omsorgsfullt gestaltad miljö innebär, både när det gäller vårdens miljöer¹⁷ och förskolans och skolans miljöer¹⁸.

Syftet är att samla in och sprida kunskap om planering, utformning och förvaltning av goda miljöer för lärande och vård. Arbetet som genomfördes under året är grundläggande för det fortsatta vägledningsarbete som kommer att fortsätta under år 2021.

Boverket publicerade under året rapporten ”Arkitektur och gestaltad livsmiljö, sammanfattning av Boverkets arbete 2018–2020”¹⁹ som redovisar hela arbetet med uppdraget hittills.

4.1.10.2 God inomhusmiljö och folkhälsa

I Sverige tillbringar människor större delen av sin tid inomhus och inomhusmiljöns kvalitet har därför stor betydelse för folkhälsa,

¹⁷ Boverket (2020). *Kunskapsspridning genom lärande exempel*.

<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetssatt/vardens-miljoer/larande-exempel2/> Hämtad 2021-02-05.

¹⁸ Boverket (2020). *Skolor och förskolor – exempelsamling*.

<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetssatt/skolor-miljo/skolor-och-forskolor/> Hämtad 2021-02-05.

¹⁹ Boverket (2020). *Arkitektur och gestaltad livsmiljö*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/> Hämtad 2021-02-05.

välbefinnande och prestationsförmåga. Inom ramen för regeringsuppdraget god inomhusmiljö arbetar Boverket med att samla in, kvalitetsgranska och sprida information om byggnaders inomhusmiljö. Målet är att öka medvetenheten om vilka brister som kan uppstå i inomhusmiljön och hur de kan undvikas, exempelvis fukt- och mögelskador. Ett av huvudsyftena med uppdraget är att verka för hälsoförbättringar. Genom att minska mängden fel, brister och skador inom byggsektorn minskar också de miljömedicinska hälsoriskerna och samhällskostnaderna.

Under år 2020 genomförde Boverket ett samarbetsprojekt med RISE (Research Institutes of Sweden) för att sammanställa den mest aktuella informationen om hälsoeffekter som kan uppstå till följd av inomhusmiljöparametrarna ljud, ljus, termisk komfort, luftkvalitet, radon, fukt, mögel och mikroorganismer. Det sammanställda materialet utgör en kunskapsbank som används för att ta fram information om inomhusmiljö och hälsoeffekter som kommer att publiceras på Boverkets webbplats under år 2021.

Regeringsuppdraget god inomhusmiljö löper under tiden 2018–2021. En beskrivning av vad som genomförts inom uppdraget hittills finns i delrapport två som sammanställdes under år 2020²⁰.

4.1.11 Internationellt arbete

4.1.11.1 Nordiskt samarbete

De fyra nordiska myndighetsmöten som brukar hållas årligen inom plan-, bygg- och bostadsadministration har samtliga ställts in på grund av coronapandemin. Dock kunde ett kortare planmyndighetsmöte hållas digitalt i oktober. Vid mötet redovisade de fem deltagarländerna aktuellt arbete inom fysisk planering på nationell nivå. Värt att notera är de olika former av avtal som används i våra grannländer för att samordna trafik- och bostadsplanering. I Norge innehåller den tioåriga nationella transportplanen statliga planeringsriktlinjer för samordnad bostads-, mark- och transportplanering. I Finland omfattas de större stadsregionerna av avtal mellan staten och kommunerna om markanvändning, boende och trafik.

Under året har en arbetsgrupp studerat arbetet med att utveckla utsatta områden i Danmark, en satsning som ytterst beslutats av Folketinget och där kommuner och ”almene boligorganisationer” gemensamt ska upprätta utvecklingsplaner och sända in dessa till staten för godkännande. Danska

²⁰ Boverket (2020). *Uppdrag att förstärka arbetet för en god inomhusmiljö, delrapport 2*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/uppdrag-att-forstarka-arbetet-for-en-god-inomhusmiljo-delrapport-2/> Hämtad 2021-02-05.

Landsbyggefonden medverkar i finansieringen. På grund av coronapandemin har besök i Danmark inte varit möjliga att genomföra. I stället har arbetet inriktats på webbplatsstudier och digitala intervjuer. Informationsinhämtningen är primärt avsedd som omvärldsbevakning för Boverkets fortsatta arbete med stadsdels- och bostadsutveckling.

I det nordiska samarbete som beslutats inom ramen för Nordiska ministerrådet deltar Boverkets generaldirektör i styrgruppen för byggregelharmonisering och i detta samarbete biträder Boverket Finansdepartementets vidare arbete. Associerat till detta deltar Boverket i nordisk samverkan om klimatdeklarationer och ventilation.

Nordisk samarbetsgrupp inom hållbara städer med fokus på stadsgrönska

Boverket fick år 2018 i uppdrag av regeringen att leda en nordisk samarbetsgrupp för hållbara städer med fokus på stadsgrönska inom Nordiska ministerrådets miljö- och klimatsektor²¹. Målet är att stärka utvecklingen av grönare städer genom ett ökat erfarenhetsutbyte och samarbete kring nordiska lösningar för stadsgrönska som bidrar till en hållbar stadsutveckling samt till genomförandet av den nordiska visionen och till uppfyllandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Gruppen har under år 2020 haft ett fysiskt möte i Oslo. På grund av coronapandemin har övriga möten skett digitalt. Inom ramen för arbetet har en lägesanalys gjorts som lyfter fram trender, utmaningar och behov av stadsgrönska i ett urval av de nordiska kommunerna²².

Rapporten visar att kommunerna bland annat ser att förtätning ökar anspråken på grönområdena och att nya grönområden blir fler men allt mindre och mer fragmenterade. Kommunerna efterfrågar inspirerande och lärande exempel och vägledning från nationellt och nordiskt håll med fakta, indikatorer, policyer och argument för att stärka arbetet med stadsgrönska. Följande aktiviteter har startats upp under året:

- webbaserad exempelsamling
- metodikutveckling
- förstudie kring policy om stadsgrönska
- utökad nordisk samverkan.

4.1.11.2 Samarbete internationellt och inom EU

Team Europa är Boverkets interna samarbetsforum för medarbetare i sakfrågor med EU-anknytning. Gruppen möjliggör informationsdelning

²¹ Boverket (2020). *Nordiska ministerrådets arbetsgrupp för hållbara städer*.

<https://www.boverket.se/sv/samhallspanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/omvardsspaning/nordiskt-samarbete/> Hämtad 2021-02-10

²² Länk till: [PDF SLU Nordicurbangreenspacesurvey](#) Hämtad 2021-02-05

och diskussion om samband mellan olika verksamhetsfält. Gruppen har under året även möjliggjort inläsning och reflektion kring den nya EU-kommissionens initiativ inom ”Gröna given”, så som taxonomi för grön finansiering och renoveringsvågen. I mars 2020 publicerade Boverket en team Europa-rapport²³ som redovisar aktuella EU-frågor med inverkan på Boverkets verksamhetsområden fysisk planering, byggande och boende. Rapporten ger en inblick i beslutsorgan och relevanta parter inom EU-samarbetet inom myndighetens ämnessfär. På grund av coronapandemin har det fortsatta arbetet under året bedrivits från hemmaplan. Myndigheten har löpande kontakter med Regeringskansliet och redovisade till Finansdepartementet vilka EU-anknutna frågor som Boverket anser viktiga framöver. Boverket har också lämnat ämnesförslag på konferenser till våren 2023 då Sverige är ordförandeland.

Åtskilliga europeiska och nationella initiativ kretsar för närvarande kring renovering av befintlig bebyggelse. Dessa olika initiativ behöver hållas samman och sättas i ett bredare perspektiv för att säkerställa ett gott resultat. Då kan renoveringen förutom att omfatta energieffektivisering av skolor, vårdlokaler och bostäder, även vara till nytta vid konvertering av tomma butiks- och kontorslokaler till andra ändamål, ta höjd för klimatanpassning och utveckla vår byggnadskultur och socialt attraktiva livsmiljö.

Eftersom åtskilliga av EU-kommissionens initiativ riktas lika till alla medlemsländer så är Regeringskansliets interna samarbete och koordinering av de centrala förvaltningsmyndigheternas sakkompetens den främsta framgångsfaktorn för att EU:s lagstiftning ska vara till nytta även för den svenska samhällsutvecklingen. I detta perspektiv eftersträvar Boverket att vara en god samarbetspart som bidrar till ömsesidig informationsdelning.

4.1.11.3 Övrigt internationellt samarbete

Inom ramen för det exportfrämjande regeringsuppdraget att stödja demonstrationsplattformen Smart City Sweden mottog Boverket den 15 januari 2020 en större delegation från Kina, Ministry of Housing and Urban-Rural Development. Den kinesiska delegationen fick presentationer om

- stadsutvecklingen i Stockholm, Göteborg och Malmö
- ekosystemtjänster och sociala livsmiljöer i staden
- bostadsbyggande och modernt trähusbyggande
- klimatdeklarationer och energi.

²³ Länk till: [PDF Boverket Team Europa 2019](#) Hämtad 2021-02-05

På grund av coronapandemin har övriga internationella besök omöjliggjorts och arbetet har fått ställas om med inriktning på webbseminarier. Boverket medverkade dock i september i Nordic Edge och H22 i Helsingborg med inlägg om den omtänksamma staden.

Under året har även samtliga internationella konferenser där Boverket skulle delta ställts in. I den mån enklare arrangemang hållits på distans har Boverket i viss utsträckning kunnat ta del av detta.

4.2 Sektorsövergripande samverkan

Samverkan och samarbete med andra aktörer inom samhällsbyggnadssektorn är viktigt för Boverket, både för att fånga upp behov och krav från myndighetens intressenter och för att tillsammans hitta bra lösningar. Under året deltog Boverket i flera möten, seminarier och konferenser, nedan följer ett par exempel. Boverket har även samverkat inom flera områden och deltagit och arrangerat konferenser och möten för samverkan och samsyn.

4.2.1 GD-möten

Återkommande GD-möten hålls mellan Boverket och andra myndigheter som har ansvarsområden och beröring inom samhällsplanering, byggande och boende. Det är en viktig dialog där nuläge och frågor i fokus för respektive myndighet diskuteras.

Under året har Boverkets generaldirektör deltagit i GD-möten med Sveriges geotekniska institut, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och Lantmäteriet.

4.2.2 Rättsinformationssystemet

Domstolsverket är samordningsmyndighet för rättsinformationssystemet enligt rättsinformationsförordningen (1999:175).

Rättsinformationssystemet ska bland annat innehålla de gällande författningar som offentliga myndigheter är skyldiga att tillhandahålla. Enligt förordningen ska det finnas ett råd, rättsinformationsrådet. Boverkets rättschef är representant i rådet.

4.2.3 Riksarkitektens samverkan

Under året har riksarkitekten fortsatt sin samverkan med olika aktörer inom sektorn.

- Riksarkitekten leder samverkan, som görs på uppdrag av regeringen, mellan fyra myndigheter (Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd). Exempelvis har en stor konferens genomförts under året.
- Samverkan mellan myndigheter inom området sker även genom Rådet för hållbara städer där riksarkitekten är ordförande.
- Riksarkitekten ingår i styrgruppen för Samverkansforum.

- Startat upp nätverk med samtliga stadsarkitekter, länsarkitekter och länsantikvarier.
- Samverkan med akademien har startats med skolchefer för olika typer av arkitektur- och planerar utbildningar vid universitet och högskolor.

4.2.4 Boverkets konferenser

Konferensen ”gestaltad livsmiljö 2020”²⁴ är en arena där Boverket, Riksantikvarieämbetet (RAÄ), ArkDes och Statens konstråd samverkar. Myndigheterna arbetar tillsammans för att skapa en arena där alla intressenter kan ta del av expertkunskaper och goda exempel om arbetet inom gestaltad livsmiljö. Tillsammans arrangerade de fyra myndigheterna en digital heldagskonferens i september med nationella och internationella talare.

Boverket anordnade ”Boverkets PBL-dagar 2020”²⁵ under två dagar i november med fördjupande föreläsningar och diskussionsseminarier i aktuella PBL-frågor. Konferensen var digital.

4.2.5 Nationella samordningsgruppen för dricksvatten

Boverket medverkar i Nationella samordningsgruppen för dricksvatten²⁶ som inrättades under år 2020 på uppdrag av regeringen.

Samordningsgruppens syfte är att verka för en trygg och säker dricksvattenförsörjning och ge stöd i dricksvattenfrågor, ge regeringen en aktuell lägesbild och informera om de behov som finns att säkra dricksvattenförsörjningen nationellt.

Den nationella samordningsgruppen leds av Livsmedelsverket. I samordningsgruppen ingår nio sektorsmyndigheter, representanter för länsstyrelserna och för kommunerna, Sveriges kommuner och regioner och Svenskt vatten. Boverket medverkar i styrgruppen och i flera olika projekt inom arbetsgrupperna för vattenförsörjning och dricksvattenkvalitet.

Under år 2020 startade arbetet inom samordningsgruppen upp. Styrgruppen beslutade om arbetsgruppernas inriktning och prioriterade projekt för de närmaste åren. Boverket åtog sig att leda ett projekt om material i kontakt med dricksvatten, och att medverka i ytterligare projekt:

²⁴ Boverket (2020). *Dokumentation från konferensen Gestaltad livsmiljö 2020*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/nyheter/gestaltad-livsmiljo-2020/> Hämtad 2021-02-05

²⁵ Boverket (2020). *Se Boverkets PBL-dagar i efterhand*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/nyheter/se-boverkets-pbl-dagar-2020-i-efterhand/> Hämtad 2021-02-05

²⁶ Länk till: [Webbplatsen Livsmedelsverket Nationella samordningsgruppen för dricksvatten](https://www.livsmedelsverket.se/nationella-samordningsgruppen-for-dricksvatten) Hämtad 2021-02-05

- riskanalys för fastighetsinstallationer
- återvinning av vatten i fastigheter
- vattentillgång vid enskild vattenförsörjning
- utvärdering av regionala vattenförsörjningsplaner
- utvärdering det nyinförda dricksvattenstödet till kommunerna för förstärkt vattenhushållning.

4.2.6 Nordiskt harmoniseringsarbete

Regleringsbrev (Rb) - återrapporteringskrav 2

Boverket har fortsatt att arbeta i Nordiska ministerrådets deklARATIONER anda från den 29 maj 2018 och den 10 oktober 2019. Boverket har fortsatt varit delaktiga i arbetet med livscykelanalyser, särskilt harmonisering av klimatdeklarationsarbetet och har även utbytt erfarenheter inom digitaliseringsområdet mellan de nordiska länderna.

I ett försök att öka takten i harmoniseringsarbetet av byggreglerna har en samverkansgrupp startats på finskt initiativ för att dokumentera och diskutera likheter och olikheter i de olika ländernas sätt att hantera myndighets- eller branschmässiga ventilationsfrågor. Det gäller regler, råd och vägledningar samt att i möjligaste mån harmonisera dessa. Under 2020 har Boverkets generaldirektör och ställföreträdande generaldirektör utsetts att vara representant och ersättare i Nordiska ministerrådets styrgrupp för harmonisering av byggregler.

4.3 Boverkets verksamhetsområden

4.3.1 Bygglov, detaljplaner och översiktsplaner

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området bygglov, detaljplaner och översiktsplaner.

Tabell 7 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet bygglov, detaljplaner och översiktsplaner

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Bygglov, detaljplaner och översiktsplaner	60,2	- 72 156	76,4	-93 003	62,3	-82 858
Föreskrift och allmänt råd	1,5	-1 537	1,8	-1 601	1,4	-1 099
Svar på remiss	0,9	-934	1,0	-811	1,1	-814
Svar på förfrågning	13,4	-13 694	14,5	-12 149	16,8	-12 596
Kunskapsunderlag	44,4	-55 991	59,1	-78 442	43,0	-68 349
TOTALT	60,2	- 72 156	76,4	-93 003	62,3	-82 858

4.3.1.1 PBL kunskapsbanken

Under åren 2017–2020 har PBL kunskapsbanken²⁷, Boverkets digitala vägledning om plan- och bygglagen, varit en del av regeringsuppdraget genomföra kompetensinsatser för att främja en mer enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (PBL kompetens). Det har inneburit att Boverket har kunnat producera mer vägledning och e-tjänster i PBL kunskapsbanken och marknadsfört dessa i högre grad. Därmed har möjligheten ökat till en mer enhetlig tillämpning av lagstiftningen i hela landet.

PBL kunskapsbanken har under året utökats med bland annat nya webbutbildningar inom plan- och bygglagens olika delar, vägledning om kontrollplan och kontrollansvarigs roll och godstransporter i fysisk planering. Till följd av de nya föreskrifterna och allmänna råd för detaljplan, Boverkets föreskrifter (2020:5) om detaljplan och Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2020:8), skrevs en del av den befintliga vägledningen om och stora delar avpublicerades. Vägledning till de lagändringar i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen som skett under året har även publicerats i PBL kunskapsbanken, bland annat ett nytt system för översiktsplanering. I juli 2020 lanserades även en ny e-tjänst ”planenlighetsguiden”²⁸ i PBL kunskapsbanken.

²⁷ Boverket (2020). PBL Kunskapsbanken. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/> Hämtad 2021-02-05

²⁸ Boverket (2020). Planenlighetsguiden. https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/provning_lov_fb/bygglov_inom_dp/planenlighet/planenlighetsguiden/ Hämtad 2021-02-05

Under maj-juli år 2020 utvärderades PBL kunskapsbanken av en extern konsult. Ett 20-tal djupintervjuer genomfördes och en webbenkät som fick över 400 svar. Samtliga intervjuade och 86 procent av de som svarade på enkäten upplever att de har nytta av PBL kunskapsbanken i sitt arbete. Innehållet på kunskapsbanken uppfattas som tillgängligt och aktuellt (66 procent) men mer arbete kan genomföras för att innehållet ska uppfattas som komplett.

Av tabellen framgår att antalet besök har ökat stadigt under de nio år PBL kunskapsbanken varit i drift. Ökningen år 2020 beror till stor del troligen på att det lanserades flera stora avsnitt under året. Samtliga lanseringar har också marknadsförts i nyhetsbrevet, med nyhet på PBL kunskapsbankens startsida, i så kallat RSS-flöde. Vissa publiceringar har även marknadsförts extra i till exempel webbseminarium.

Tabell 8 Antal levererade nyhetsbrev till prenumeranter

	2020	2019	2018
Antal november månad	3 952	3 608	3 022

År 2019 avser levererade nyhetsbrev till prenumeranter oktober månad, då inget nyhetsbrev skickades i november.

Tabell 9 Antal besökare PBL kunskapsbanken

Antal besökare	2020	2019	2018
Startsidan	103 919	87 785	66 705
Alla sidor	2 191 598	1 549 242	1 091 351

För åren 2019 och 2018 har fel upptäckts för antal besökare på startsidan och nu rättats till. Dessa siffror stämmer därför inte med årsredovisningen för 2019.

4.3.1.2 Planbestämmelsekatalogen

I oktober år 2020 publicerade Boverket en ny version av planbestämmelsekatalogen²⁹. Denna version följer de nya föreskrifterna och allmänna råden för detaljplan.

Idag finns katalogen tillgänglig dels som e-tjänst på PBL kunskapsbanken, dels via API (applikationsprogrammeringsgränssnitt) och i Excelformat under ”Öppna data för planbestämmelser” på Boverkets webbplats³⁰.

Arbetet med katalogen är en ständigt pågående process eftersom lagar och andra regler förändras. Även arbetet med e-tjänsten och strukturen i databasen utvecklas kontinuerligt för att förbättra användarvänligheten.

²⁹ Boverket (2020). *Planbestämmelsekatalogen*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/planbestammelser/planbestammelsekatalogen/> Hämtad 2021-02-05

³⁰ Boverket (2020). *Öppna data – Planbestämmelser*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/oppna-data/planbestammelser/> Hämtad 2021-02-05

Planbestämmelsekatalogen kan användas både vid upprättande av nya detaljplaner, tolkning av äldre planbestämmelser och vid digitalisering av befintlig detaljplaneinformation. Planbestämmelsekatalogen är en viktig pusselbit i utvecklingen av en digital samhällsbyggnadsprocess då den tydliggör hur planbestämmelser ska skrivas och struktureras för att fungera i digitala sammanhang.

Planbestämmelsekatalogen är en av de mest besökta sidorna på PBL kunskapsbanken, vilket visar att den verkligen används. Specifikationen för detaljplaner som Lantmäteriet håller på att arbeta fram är gjord för att fungera ihop med planbestämmelsekatalogen, vilket visar att den även framöver kommer att ha en viktig roll för att få enhetlig och användbar digital detaljplaneinformation i Sverige.

4.3.1.3 Kommunala markanvisningar

Enligt lagen (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar ska kommuner som anvisar mark anta riktlinjer för markanvisningar. Riktlinjerna ska bland annat innehålla handläggningsrutiner och grundläggande villkor för anvisning av mark och hur prissättning ska ske. Vartannat år ställs frågor om markinnehav i Boverkets bostadsmarknadsenkät. Enligt enkäten har två tredjedelar av kommunerna (192 av 290 kommuner) antagit riktlinjer för markanvisning³¹, vilket är en ökning med 41 kommuner sedan år 2018, då frågan ställdes sist. Så gott som samtliga kommuner uppger att de äger mark som är lämplig för bostadsbyggande och 185 kommuner uppger att de planerar att köpa ytterligare mark för att bygga bostäder.

Vidare visar BME-svaren att det vanligaste sättet att värdera kommunal mark är att låta en oberoende extern värderare sköta värderingen. Det näst vanligaste är att kommunerna värderar marken utifrån tidigare års försäljningar eller praxis. Ett annat vanligt sätt är att utgå från självkostnadspris, projektkostnad eller en exploateringskalkyl. Utöver detta görs även en värdering i vissa kommuner genom anbuds- eller jämförelseförfarande utifrån olika uppsatta kriterier.

Under de senaste två åren har 98 kommuner enligt BME styrt upplåtelseformen i samband med markanvisning medan 133 kommuner inte har gjort det.

4.3.1.4 Vägledning för miljö kvalitetsnormer för vatten

Enligt de åtgärdsprogram som beslutats inom vattenförvaltningen ska Boverket utveckla vägledning till kommuner om tillämpningen av miljö kvalitetsnormerna för vatten i detalj- och översiktsplanering. I

³¹ Boverket (2020). *Mark- ett kommunalt verktyg för bostadsförsörjningen*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsforsorjning/kommunernas-verktyg/mark/> Hämtad 2021-02-05

åtgärden ingår också att utveckla tillsynsvägledning till stöd för länsstyrelsernas tillsyn med avseende på miljökvalitetsnormer för vatten.

Under år 2020 har ett arbete påbörjats för att utveckla en grundläggande vägledning avseende miljökvalitetsnormer för vatten i fysisk planering. Vägledningen ska publiceras på PBL kunskapsbanken under år 2021 och har kommunala planerare som huvudsaklig målgrupp.

4.3.1.5 Coronarelaterat arbete

Coronapandemin har bland annat inneburit att många kommuner ställt frågor kring handläggning av olika typer av PBL ärenden till Boverket. I mitten av mars startade Boverket en grupp som tog om hand och besvarade dessa frågor på Boverkets webbplats.

I maj år 2020 ändrades plan- och bygglagen så att regeringen fick ett bemyndigande att föreskriva om undantag från vissa bestämmelser i lagen i händelse av spridningen av en samhällsfarlig sjukdom eller smitta (16 kap. 13 b § PBL).

Regeringen beslutade om förordningen (2020:254) om undantag från plan- och byggregler för tillfälliga vårdbyggnader till följd av sjukdomen covid-19. Förordningen innebär bland annat att bestämmelser om krav på bygglov, rivningslov och marklov och kraven på att hänsyn ska tas till vissa allmänna intressen i PBL blir undantagna för tillfälliga vårdbyggnader som kan behövas med anledning av pandemin. Förordningen trädde ikraft den 1 maj 2020 med retroaktiv verkan från den 15 mars 2020. Boverket har tagit fram en vägledning³² till denna förordning som på PBL kunskapsbanken. I juni 2020 informerade Boverket vid ett webinarium om denna vägledning och om närliggande frågor och svar med anledning av coronapandemin.

4.3.1.6 Regeringsuppdrag inom verksamhetsområdet

Regleringsbrev (Rb) 3 - Redovisning av tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen

Redovisningen är ett återkommande uppdrag där tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen under året ska redovisas. Uppdraget redovisas under år 2021.

³² Boverket (2020). *Undantag i PBL för tillfälliga vårdbyggnader och vissa tillhörande åtgärder*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/anmalningsplikt/undantag-i-pbl-for-tillfalliga-varldbyggnader-och-vissa-tillhorande-atgarder/> Hämtad 2021-02-05

Uppdraget i regleringsbrevet för år 2019 redovisades i april år 2020. Hela redovisningen finns på PBL Kunskapsbanken³³.

³³ Boverket (2020). *Uppföljning av plan- och bygglagens tillämpning*.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/uppfoljning/> Hämtad 2021-02-05

Regleringsbrev (Rb) 4 - Vägledning om mellankommunal samordning

Boverket har under året haft regeringens uppdrag att utveckla vägledning om hur planläggning bör ske med hänsyn till mellankommunala och regionala förhållanden. I uppdraget ingår också tillsynsvägledning när det gäller länsstyrelsens tillsyn över att frågor som avser användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt (2 kap 3 § och 11 kap 10 § andra stycket PBL). Uppdraget ska rapporteras i årsredovisningen för år 2020.

Vägledning för planläggning har utvecklats för alla planformer och består därför av flera delar:

- regional fysisk planering³⁴
- regional fysisk planering enligt PBL ³⁵
- tillsynsvägledning mellankommunal samordning³⁶.

Tillsynsvägledningen utgör även vägledning för kommunerna vad gäller detaljplanläggning. Syftet med vägledningen är att ge förutsättningar för en samordnad och förutsägbart tillsyn.

I arbetet har lagtexter, förarbeten, regeringsavgörande och befintliga vägledningar och rekommendationer analyserats. Utifrån det har vägledningstexter tagits fram.

Inledningsvis ställde Boverket en fråga till referenspersoner från regioner, länsstyrelser och kommuner om vad de önskar att vägledningen ska belysa. Responsen visade att det finns ett stort behov av stöd och vägledning om mellankommunal samordning och tillsyn. De önskemål om stöd som regionerna framfört har delvis tillgodosetts med detta uppdrag, men det finns behov av ytterligare vägledning.

Under arbetet har Boverket noterat att lagstiftningen är i behov av utveckling vad gäller samordning av mellankommunala frågor.

Regleringsbrev (Rb) 7 - Vägledning rörande dricksvattenförsörjning vid planläggning

Boverket har under år 2020 haft regeringens uppdrag att utveckla vägledning om hur plan- och bygglagen kan tillämpas för att bidra till en

³⁴ Boverket (2020). *Regional fysisk planering*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/regionplan/> Hämtad 2021-02-05

³⁵ Boverket (2020). *Regional fysisk planering enligt PBL* <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/regionplan/om-regionplanering/> Hämtad 2021-02-05

³⁶ Boverket (2020). *Tillsynsvägledning mellankommunal samordning*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/mellan/> Hämtad 2021-02-05

trygg vattenförsörjning. Vägledningen består av två delar, en om översiktsplanering³⁷ och en om detaljplanering³⁸. Vägledningen är publicerad på PBL kunskapsbanken. Uppdraget ska rapporteras i årsredovisningen för år 2020.

Översiktsplanen är kommunens viktigaste planeringsverktyg för att bidra till en trygg vattenförsörjning. Vid planeringen kan frågor om vattenförsörjning hanteras genom tre huvudsakliga moment:

- Analysera behov och tillgångar
- Gör avvägningar och bedöm konsekvenser
- Formulera tydliga ställningstaganden.

Detaljplanen, som är juridiskt bindande, ska säkerställa att mark- och vattenanvändning blir lämplig ur ett dricksvattenperspektiv.

Vattentillgången har under de senaste somrarna varit begränsad i flera kommuner och det finns ett tydligt behov av vägledning kring hur frågor om vattenförsörjning kan hanteras vid planläggning. Under året har det varit stort intresse för Boverkets vägledningsarbete, särskilt från andra myndigheter.

Boverket bedömer att den framtagna vägledningen ger bra stöd för att planläggning ska kunna utformas så att den bidrar till en långsiktigt trygg vattenförsörjning. För att få genomslag är det viktigt att även mindre kommuner kan avsätta tillräckliga resurser för arbetet.

Under arbetets gång har det blivit tydligt att det även finns stort behov av vägledning om hur vattenförsörjning ska hanteras vid lovprövning utanför detaljplan. Det gäller bland annat bedömning av vattentillgång och föroreningsrisker och frågan om det är sökanden eller kommunens byggnadsnämnd som ska bidra med utredningar i de fall det krävs för att göra en bedömning.

Enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen

Boverket har under året avrapporterat det treåriga uppdraget att verka för en enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen³⁹. Arbetet med

³⁷ Boverket (2020). *Vattenförsörjning i översiktsplanering*.

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmannaintressen/hushallning/vattenforsorjning/> Hämtad 2021-02-05

³⁸ Boverket (2020). *Vattenförsörjning vid detaljplanering*.

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/temadelardetaljplan/vattenforsorjning/> Hämtad 2021-02-05

³⁹ Länk till: [PDF Boverket Enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen slutrapport](#) Hämtad 2021-02-05

uppdraget har skett i nära samverkan med Lantmäteriet. Fyra viktiga leveranser är:

- Ett öppet modellbibliotek som redovisar strukturerade beskrivningar av processer och produkter som regleras i PBL.
- Föreskrifter för digitala detaljplaner och planbeskrivningar med tillhörande planbestämmelsekatalog.
- Översiktsplanemodell 2.1, ny katalog och databas för översiktsplaneinformation fritt tillgänglig.
- Verktyg att digitalt administrera och utveckla Boverkets författningar och att tillgängliggöra dessa för maskinell läsning via API.

Dessa leveranser bedöms att direkt få en positiv påverkan på tillämpningen av PBL. I slutrapporten anger Boverket också hur myndigheten bedömer att utvecklingsarbetet bör fortsätta de närmaste tre åren. De samhällsekonomiska nyttor som utvecklingsarbetet förväntas ge beskrivs särskilt i rapporten ”Samhällsekonomisk analys av digital samhällsbyggnadsprocess”⁴⁰, som Boverket låtit göra.

Genomföra kompetensinsatser för att främja en mer enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (PBL kompetens)

Under åren 2017–2020 har Boverket haft ett regeringsuppdrag att genomföra kompetensinsatser för att främja en mer enhetlig och effektiv tillämpning av plan- och bygglagen (PBL kompetens). Det övergripande målet var att en effektivare och mer enhetlig tillämpning ska bidra till ökat bostadsbyggande inom ramen för en hållbar samhällsutveckling. Uppdraget rapporterades till regeringen i december.

En mängd aktiviteter och insatser har genomförts inom uppdragets tre huvudsakliga delar; vägledningar, utbildning och nätverk. Under året har fyra nya vägledningspaket publicerats på PBL kunskapsbanken⁴¹ och befintliga vägledningar har uppdaterats och förbättrats. Två digitala introduktionsutbildningar för nya handläggare och ytterligare tre omfattande kurspaket har producerats⁴². Därutöver har flera kortare webbutbildningar, webbseminarier och fysiska utbildningar genomförts. I arbetet med att stärka nätverk har nio nätverksträffar genomförts i egen regi varav Boverkets digitala PBL-dagar lockade cirka 900 deltagare.

⁴⁰ Boverket (2020). *Samhällsekonomisk analys av digital tillämpning av samhällsbyggnadsprocess*.

<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/digitalisering/samhallsekonomisk-analys-av-digital-samhallsbyggnadsprocess/> Hämtad 2021-02-05

⁴¹ Boverket (2020). *PBL Kunskapsbanken*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/> Hämtad 2021-02-05

⁴² Boverket (2020). *PBL Webbutbildningar*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/pbl-akademin/pbl-webbutbildningar/> Hämtad 2021-02-05

Under året har också särskilda insatser genomförts för att nå samhällsbyggnadsbranschen utöver kommuner och länsstyrelser.

Alla resultatmål som satts upp inom uppdraget bedöms vara helt eller till stor del uppnådda bland annat genom att uppdraget har gjort det lättare för kommuner och länsstyrelser att bygga kompetens och introducera nya medarbetare. Enligt enkäter och intervjuer som gjorts med målgrupperna har många offentliga och privata aktörer nytta av de digitala vägledningarna och utbildningarna i sitt dagliga arbete. Utbildningar och vägledningar ses som aktuella - även om innehållet på PBL kunskapsbanken inte är fullständigt - vilket bidrar till en mer enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i landet.

Kartläggning och analys av den praktiska tillämpningen av barnkonventionen

Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Sedan den 1 januari år 2020 är barnkonventionen svensk lag i Sverige – lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling.

Boverket har haft ett uppdrag att kartlägga och analysera den praktiska tillämpningen av barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling. Arbetet har resulterat i en rapport ”Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling”⁴³ till regeringen och i denna finns följande slutsatser:

- Många olika metoder och arbetssätt används för att tillämpa barnkonventionen i samhällsplaneringen.
- Expansiva kommuner arbetar mer med barnperspektivet än andra kommuner.
- Det finns variationer i vilken grad barn är delaktiga i när en plan ska tas fram.
- Det är också stor variation i hur mycket länsstyrelserna har arbetat med barnkonventionen.
- Enligt länsstyrelserna varken hindrar eller stödjer plan- och bygglagen tillämpningen av barnkonventionen.

⁴³ Boverket (2020). *Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling*.
<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/barnkonventionen-i-fysisk-planering-och-stadsutveckling/>
 Hämtad 2021-02-05

Med utgångspunkt i dessa slutsatser lämnar Boverket tre förbättringsförslag i rapporten:

- Boverket bör få i uppdrag att ta fram vägledning med lärande exempel.
- Länsstyrelsen bör få ett utökat uppdrag att driva barnrättsfrågor.
- Vilket utrymme sociala hållbarhetsfrågor har eller bör ha i plan- och bygglagen behöver klarläggas.

4.3.1.7 Måluppföljning av verksamhetsområdet

Under året har Boverket levererat kunskapsbaserade rapporter till regeringen. Myndigheten har även arbetat med att öka kunskapen hos branschen, kommunen och andra myndigheter. Detta framför allt genom projektet PBL kompetens där Boverket exempelvis tagit fram stora mängder vägledning på PBL kunskapsbanken, hållit webbseminarier om aktuella ämnen och producerat webbutbildningar. Boverket har även utvecklat den kommunikativa förmågan, både vad gäller den externa dialogen och samverkan då vi på grund av coronapandemin ändrat vårt arbetssätt till att bli till största delen digitalt.

Under året har myndigheten utvecklat ändamålsenliga regler genom att ta fram föreskrifter för digitala detaljplaner och planbeskrivningar med tillhörande planbestämmelsekatalog. I arbetet med att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen har Boverket även utvecklat förmågan att arbeta innovativt.

4.3.2 Byggregler och livscykelperspektiv

Verksamhetsområdet har nytt namn sedan årsredovisningen 2019, då benämningen var "byggregler".

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området byggregler och livscykelperspektiv.

Tabell 10 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet byggregler och livscykelperspektiv

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Byggregler och livscykelperspektiv	51,9	-82 858	42,0	-63 134	37,8	-57 564
Föreskrift och allmänt råd	20,4	-23 572	15,6	-15 325	16,1	-16 862
Svar på remiss	0,9	-967	0,5	-429	0,8	-590
Svar på förfrågning	3,1	-3 167	3,3	-2 740	3,7	-2 840
Tillsyn	0,1	-105	0,2	-173	0,1	-91
Kunskapsunderlag	27,3	-55 047	22,3	-44 467	17,0	-37 181
TOTALT	51,9	-82 858	42,0	-63 134	37,8	-57 564

4.3.2.1 Boverkets byggregler

Boverket fattade beslut i juni 2020 om ändringar i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR. Ändringarna trädde i kraft den 1 september år 2020 och gäller främst avsnitt nio Energihushållning. De grundades på en ändring i plan- och byggförordningen som anger att en byggnad ska ha mycket hög energiprestanda beräknat med en viktningsfaktor per energibärare. Genom ändringen i BBR infördes viktningsfaktorer för olika energibärare för att bestämma en byggnads energiprestanda och kravnivåerna för energihushållning justerades. Därutöver gjordes ytterligare några ändringar i avsnitt nio och i avsnitt fem Brandskydd.

I december i år skickade Boverket ut en remiss med förslag till nya föreskrifter om bullerskydd som ska ersätta nu gällande avsnitt sju i BBR. Remissen utgör ett led i arbetet med den genomgripande förändring av byggreglerna som pågår under namnet "Möjligheternas byggregler" och som beskrivs närmare i det avsnittet.

4.3.2.2 Miljöindikatorer inomhusmiljö

Boverket har sedan tidigare fått i uppdrag att ta fram en miljöindikator för inomhusmiljö. Indikatorn bör utformas så att den kan ge en heltäckande bild av utvecklingen mot de nationella miljö kvalitetsmålen och generationsmålet, samtidigt som hållbarhetsmålen inom Agenda 2030 beaktas. Boverket ansvarar för miljö kvalitetsmålet god bebyggd miljö och det är främst detta miljö kvalitetsmål som indikatorn ska följa upp. Naturvårdsverket samordnar berörda myndigheter i arbetet med att ta fram miljöindikatorer och det finns en arbetsgrupp på Boverket som arbetar med frågan. Gruppen enades under året om att det fortfarande

saknas kvalitetsgranskat bakgrundsmaterial om hur olika parametrar som ljud, ljus, strålning, termisk komfort, luftkvalitet, fukt och mögel kan påverka inomhusmiljön och hälsan. Inom ramen för regeringsuppdraget att förstärka arbetet med en god inomhusmiljö pågår arbete med att ta fram denna typ av information och material kring olika typer av undersökningar av inomhusmiljöer. Arbetsgruppen beslutade därför att invänta ytterligare bakgrundsmaterial innan arbetet med indikatorn återupptas.

4.3.2.3 Regeringsuppdrag inom verksamhetsområdet Förstärka arbetet med en god inomhusmiljö

I Boverkets rapport ”Kartläggning av fel, brister och skador inom byggsektorn 2018”⁴⁴ konstaterades att fel brister och skador i byggandet kostar samhället över 100 miljarder kronor per år. Kostnader som vi skulle kunna minska genom att bygga rätt från början. Undersökningar som Boverket har gjort inom regeringsuppdraget god inomhusmiljö visar att det finns ett tydligt samband mellan de anställdas motivation och engagemang, deras ambition att minska förekomsten av fel och den projektkultur som råder inom byggprojekten. Ett sätt att påverka utvecklingen är att ta fram upphandlingskriterier för projektkultur och produktivitet inom byggprojekt. Det arbetet pågår nu i samarbete med Upphandlingsmyndigheten.

Insamling görs för att tillgängliggöra kvalitetsgranskad kunskap på Boverkets webbplats. Fokus för kunskapsstödet är risker och kontroller. Boverket arbetar även med att identifiera och utreda systematiska fel, brister och skador i byggandet. På Boverkets webbplats⁴⁵ finns nu möjlighet att lämna in tips om vad som kan vara systematiska fel, brister och skador. Under året har även aktiviteter genomförts för att samla in befintliga inomhusmiljödata om byggnaders tekniska status från olika aktörer för att kunna presentera dem på ett kvalitetsgranskat och samlat sätt.

Regeringens ambitioner är att byggsektorn ska ställas om i en mer hållbar riktning och regeringsuppdraget är ett bidrag till den ambitionen. Det arbetet är igångsatt och kommer att kräva en ökad förändringstakt för att målen ska kunna uppnås. Snabb implementering av ny teknik och nya material i stor skala ökar risken för fel. Det gör det viktigare än någonsin att Boverket nu följer och bevakar utvecklingen för att kunna agera

⁴⁴ Boverket (2020). *Kartläggning av fel, brister och skador inom byggsektorn*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2018/kartlaggning-av-fel-brister-och-skador-inom-byggsektorn/>
Hämtad 2021-02-05

⁴⁵ Boverket (2020). *Tipsa Boverket och bidra till ett bättre byggande*.

<https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/boverkets-byggskadefunktion/tipsa-om-byggskador/> Hämtad 2021-02-05

proaktivt och vara en sammanhållande kraft som driver förändringsarbete över tid.

Utreda konsekvenserna av ändrade kravnivåer på laddinfrastruktur för elfordon i byggreglerna

I april år 2020 gav regeringen Boverket i uppdrag att utreda konsekvenserna av ändrade kravnivåer i fråga om laddinfrastruktur för elfordon vid ny- och ombyggnad. Det alternativ som skulle utredas innebar mer långtgående krav på laddinfrastruktur än de krav som nyligen infördes i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen.

Boverket genomförde utredningen i samarbete med Naturvårdsverket och Energimyndigheten och lämnade i september rapporten ”Konsekvenser av ändrade kravnivåer för laddinfrastruktur 2020”⁴⁶. I rapporten framhåller Boverket bland annat att det är svårt att bedöma effekterna av ändrade kravnivåer. Detta gäller framför allt de indirekta effekterna, det vill säga i vilken utsträckning ändrade kravnivåer på laddinfrastruktur påverkar antalet laddfordon. Boverket påtalar vidare att kostnaderna för ökad tillgång till laddinfrastruktur kan bli orimligt höga för enskilda fastighetsägare och att de ökade kostnaderna inte antas vägas upp av den klimatvinst som en ökad tillgång skulle ge.

Klimatdeklarationer för byggnader

Inför den kommande lagen om klimatdeklarationer av byggnader ordnade Boverket en hearing⁴⁷ i januari i Stockholm med cirka 130 deltagare. Syftet var att få in synpunkter på Boverkets arbete med klimatdeklarationer. En redovisning med tidplan, insatser och åtgärder inför den nya lagen om klimatdeklarationer lämnades till Finansdepartementet i februari år 2020. Boverket sände ett webinarium⁴⁸ i mars i syfte att ge information om förslaget till den nya lagen om klimatdeklaration av byggnader som regeringen har aviserat ska komma januari år 2022. Boverket lämnade vidare en rapport, ”Tidplan för insatser och åtgärder inför krav på klimatdeklarationer”⁴⁹, i

⁴⁶ Boverket (2020). *Konsekvenser av ändrade kravnivåer för laddinfrastruktur*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/konsekvenser-av-andrade-kravnivaer-for-laddinfrastruktur/>
Hämtad 2021-02-10

⁴⁷ Boverket (2020). *Filmer: Några röster om klimatdeklarationer*.

<https://www.boverket.se/sv/byggande/uppdrag/klimatdeklaration/filmer/> Hämtad 2021-02-08

⁴⁸ Boverket (2020). *Klimatdeklarationer av byggnader 2022*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/webbseminarier/skarpt-lage-klimatdeklarationer-av-byggnader-2022/> Hämtad 2021-02-08

⁴⁹ Boverket (2020). *Tidplan för insatser och åtgärder inför krav på klimatdeklarationer*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/tidplan-for-insatser-och-atgarder-infor-krav-pa-klimatdeklarationer/> Hämtad 2021-02-08

juni till regeringen med förslag till utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader, förslag på färdplan och gränsvärden. Regeringen har aviserat att lagen ska komma under januari år 2022.

Under hösten ordnade Boverket ett antal fokusgruppsmöten med olika målgrupper i byggsektorn. Syftet var att ha en dialog med byggsektorn i utvecklingen av en klimatdatabas, ett klimatdeklarationsregister, föreskrifter och information och vägledning om klimatdeklarationer. Boverket höll ett antal föredrag om klimatdeklarationer av byggnader på externa konferenser och seminarier.

Möjligheternas byggregler

Boverket fick år 2019 i uppdrag att se över ”Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd” (BBR) och ”Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder”. Syftet med översynen är att skapa ett förenklat och konsekvent regelverk, med en, så långt det är möjligt, genomgående likriktad struktur och detaljeringsgrad.

Under år 2019 påbörjades arbetet med att ta fram en modell för byggreglerna⁵⁰. Reglerna enligt den nya modellen ska kunna främja utveckling och innovation, och även bidra till att det går att bygga snabbare och mer kostnadseffektivt. Den nya regelmodellen har under året tillämpats i en prototyp, som är reglerna om skydd mot buller i byggnader (nuvarande avsnitt sju i Boverkets byggregler). Förslaget till nya föreskrifter om skydd mot buller skickades ut på remiss i december, och en ny författning beräknas kunna träda i kraft den 1 januari år 2022.

Översynen av ytterligare delar av byggreglerna har påbörjats och genomförandet kommer att fortsätta under flera år framöver. Nya författningar kommer att träda i kraft successivt.

Boverket har hållit Finansdepartementet informerat under uppdragets genomförande. Uppdraget redovisades i en rapport, ”Möjligheternas byggregler”⁵¹, till regeringen i december.

4.3.2.4 Måluppföljning av verksamhetsområdet

Inom verksamhetsområdet har det övergripande målet uppnåtts mycket väl. Inom arbetet med möjligheternas byggregler är målet att ta fram ändamålsenliga regler som är konsekventa och enkla att använda. Här har modell för det nya regelverket tagits fram och en första prototyp gällande

⁵⁰ Boverket (2020). *Ny regelmodell för möjligheternas byggregler*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/webbseminarier/ny-regelmodell-for-mojligheternas-byggregler/> Hämtad 2021-02-08

⁵¹ Boverket (2020). *Möjligheternas byggregler*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/mojligheternas-byggregler/> Hämtad 2021-02-08

skydd mot buller i byggnader lämnades på remiss i december år 2020. Boverket har lagt ett stort arbete på samverkan och dialog genom webbseminarier och gruppdialoger. Fördjupade dialoger med bransch och myndigheter har även genomförts. Arbetet kommer att fortsätta under flera år framöver.

Inom området god inomhusmiljö sker ett innovativt arbete med att samla kunskap, att samverka och analysera hur kvalitet kan förbättras med särskilt fokus på hälsa och hållbarhet. Samarbete med branschen har byggts upp, samverkan med upphandlingsmyndigheten pågår och tips har kunnat lämnas på Boverkets hemsida. Ett tydligt samband mellan motivation och engagemang kopplat till kvalitet i byggande börjar synas och en gemensam syn på att arbeta proaktivt för att långsiktigt ställa om byggsektorn har vuxit fram under året.

I arbetet med att ta fram klimatdeklarationer för byggnader har stort fokus legat på dialog och kommunikation. Ett större webbseminarium samt fokusgruppsmöten och föredrag har genomförts.

Under år 2020 har även konsekvenserna för ändrade kravnivåer utretts gällande laddinfrastruktur för elfordon vid ny- och ombyggnad. Det har skett i samarbete i med Naturvårdsverket och Energimyndigheten. En rapport med analyserad konsekvensbeskrivning lämnades i september 2020.

Utmaningarna med coronapandemin gällande kommunikation och arbetssätt har lett till nya lösningar och utveckling av digitala arbetssätt. Verksamheten har kunnat ställa om snabbt och målen har i en sammantagen bedömning kunnat uppfyllas väl.

4.3.3 EU-rättsakter och standardisering

Verksamhetsområdet har nytt namn sedan årsredovisningen 2019, då benämningen var ”EU-direktiv och standardisering”.

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området EU-rättsakter och standardisering.

Tabell 11 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet EU-rättsakter och standardisering

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
EU-rättsakter och standardisering	6,2	-6 466	5,6	-6 466	4,4	-4 371
Föreskrift och allmänt råd					0,0	-1
Svar på remiss	0,2	-192	0,2	-183	0,2	-130
Kunskapsunderlag	6,0	-6 274	5,4	-6 284	4,3	-4 239
TOTALT	6,2	-6 466	5,6	-6 466	4,4	-4 371

4.3.3.1 Standardisering

Boverket deltar aktivt inom vissa delar av byggstandardiseringen. Under året har Boverket gått ur några kommittéer till följd av personalomsättning på myndigheten. Boverket har i stället bistått standardiseringsarbetet till viss del i andra former än genom fast kommittédeltagande.

4.3.3.2 Andra EU-rättsakter

Boverket har under året gjort de anpassningar av webbinformationen som krävs enligt den så kallade SDG-förordningen, Single Digital Gateway⁵². Detta har huvudsakligen handlat om den information som Boverket har på engelska om tillhandahållande av byggprodukter men även information relaterad till yrkeskvalifikationsdirektivet⁵³.

Boverket har deltagit aktivt i Energimyndighetens arbete relaterat till ekodesigndirektivet⁵⁴. Allt fler byggprodukter kommer att omfattas av andra rättsakter utöver byggproduktförordningen⁵⁵, ekodesign är ett exempel. I arbetsgruppen delas även information om utveckling av andra

⁵² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

⁵³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer.

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter.

⁵⁵ Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG

närliggande rättsakter, vilket är viktigt att hålla under uppsikt då de kommer att överlappa varandra.

4.3.3.3 Byggproduktförordningen

Byggproduktförordningen (EU) nr 305/2011 anger villkor för överföring av information om byggprodukters väsentliga egenskaper från tillverkaren till användaren. Genom enhetliga regler för exempelvis provning av byggprodukter ger det byggprodukttillverkarna tillgång till hela den inre marknaden.

Vilka krav som ställs på den färdiga byggnaden fastställs i nationella byggregler. Boverket har ansvar för den svenska kontaktpunkten⁵⁶ för byggprodukter. Dess uppgift är att informera tillverkare som vill sälja sina produkter i Sverige vilka produkttegenskaper som är väsentliga att känna till när produkten ska användas i landet. Som extra service hjälper kontaktpunkten till med översättningar till svenska av de väsentliga egenskapernas beteckningar, eftersom viss del av produktdokumentationen måste tillhandahållas på svenska.

Boverket har även regeringens uppdrag att delta i EU-kommissionens ständiga kommitté till byggproduktförordningen. Under 2020 hölls endast ett fåtal möten i denna konstellation. I stället fokuserade EU-kommissionen på att inleda arbete dels med revidering av själva byggproduktförordningen, dels med en översyn av tillhörande styrande regelverk i form av delegerade akter, harmoniserade standarder och europeiska produktbedömningsdokument. Det svenska engagemanget i detta arbete har letts av Regeringskansliet, med bistånd från Boverket. Detsamma gäller även de diskussioner knutna till byggproduktförordningen som Tyskland arrangerat under sitt ordförandeskap hösten 2020. Coronapandemin har lett till förändrade arbetsformer, men tack vare digitala möten kunde det arbete som EU-kommissionen och det tyska ordförandeskapet initierat genomföras nästan som planerat.

4.3.3.4 Hissdirektivet och linbaneförordning

Boverket har regeringens uppdrag att delta i EU-kommissionens expertgrupper till EU:s hissdirektiv 2014/33/EU⁵⁷ och EU-förordningen om linbaneanläggningar (EU) nr 2016/424⁵⁸. Boverket deltar även i samarbetsgrupperna mellan de europeiska

⁵⁶ Boverket (2020). *Kontaktpunkten för byggprodukter*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/byggprodukter/att-salja-byggprodukter/ce-markning/kontaktpunkten/> Hämtad 2021-02-08

⁵⁷ Europaparlamentet och Rådets direktiv 2014/33/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om hissar och säkerhetskomponenter till hissar.

⁵⁸ Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2016/424 av den 9 mars 2016 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG.

marknadskontrollmyndigheterna för både hissdirektivet och förordningen om linbaneanläggningar och bevakar linbanefrågor på internationell nivå. På grund av pandemin har det inte varit några möten i någon av dessa grupper under året. Boverkets arbete har bestått av digital bevakning av den aktivitet som pågått.

4.3.3.5 Concerted Action

Boverkets deltagande i EU:s projekt om byggnadens energiprestanda, Concerted Action Energy of Buildings Directive (CA EPBD), har som mycket annat påverkats av coronapandemin, det här året. Det planerade fysiska mötet i mars, ställdes in med kort varsel och ersattes med en digital variant, som hölls i slutet av november. En positiv effekt var att flera olika experter än vad som är vanligt hade möjlighet att delta inom sina områden.

4.3.3.6 Smarthetsindikatorn

En frivillig indikator för byggnaders smarta beredskap (SRI) infördes 2018 i EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda⁵⁹. Boverket har varit representerat i den expertgrupp som bistått EU-kommissionen med kommentarer under arbetet med de delegerade akterna om SRI. Smarthetsindikatorn bedömer hur det installerade systemet kan anpassa energianvändningen till användarnas önskemål och behov, optimera prestanda och förmågan till samverkan med elnätet. Kommissionen beslutade om de delegerade akterna i oktober 2020. Medlemsstaterna väljer självständigt om de vill införa SRI och Sverige har inte tagit något beslut om att införa SRI.

4.3.3.7 Måluppföljning av verksamhetsområdet

Under året har Boverket deltagit i olika kommittéer, expert - och samverkansgrupper relaterat till EU-kommissionens arbete och olika EU-rättsakter. Omställningen till digitala möten har inneburit vissa utmaningar vad gäller samverkan men i stort har aktivitet kunnat upprätthållas enligt plan och Boverket har kunnat utföra sina fastställda uppdrag.

Anpassningar av webbinformationen som krävts enligt EU-förordningen om en gemensam digital ingång, den så kallade SDG-förordningen, har inneburit att det blir än mer tillgängligt för olika intressenter i EU:s medlemsländer att nå information kring tillhandahållande av byggprodukter och även information relaterad till yrkeskvalifikationsdirektivet.

⁵⁹ Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2018/844 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet.

Under året har det varit hög aktivitet i arbetet kopplat till revidering av byggproduktförordningen och översynen av tillhörande styrande regelverk. Boverket bedömer att kompetens och personal kopplat till byggproduktförordningen behöver utökas för att kunna möta Regeringskansliets efterfrågan av expertkompetens.

Målet att utveckla extern dialog och samverkan bedöms uppfyllt utifrån det uppnådda resultatet inom området EU-rättsakter och standardisering. Boverket har också bidragit med kunskapsbaserade rapporter och underlag, utifrån den senaste kunskapen och utifrån gedigen kunskap om omvärldsutvecklingen vilket också lett till delvis uppfyllnad av målet att bidra med kunskapsbaserade rapporter till regeringen.

4.3.4 Marknadskontroll

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området marknadskontroll.

Tabell 12 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet marknadskontroll

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Marknadskontroll	6,8	-7 434	8,6	-8 825	7,6	-7 760
Svara på förfrågning	0,2	-157	0,2	-166	0,8	-603
Tillsyn	6,6	-7 276	8,4	-8 660	6,7	-7 157
TOTALT	6,8	-7 434	8,6	-8 825	7,6	-7 760

4.3.4.1 Marknadskontroll

Sverige har som medlem i EU ett åtagande att bedriva marknadskontroll inom flera olika områden. Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter på den svenska marknaden. Boverkets ansvar inbegriper även marknadskontroll av vissa hissar och säkerhetskomponenter till hissar och för delsystem och säkerhetskomponenter till linbaneanläggningar.

Målet med marknadskontrollen är att bidra till att skapa en bättre fungerande inre marknad. I sin tur leder det till en öppnare och mer rättvis konkurrens på marknaden för byggprodukter, vilket i förlängningen bidrar till ett mer kostnadseffektivt byggande och billigare bostäder.

Boverket bedriver såväl reaktiv som proaktiv marknadskontroll av byggprodukter som omfattas av byggproduktförordningen.

Boverket tar emot information och anmälningar om befarade brister hos byggprodukter, det vill säga reaktiva ärenden. Det gäller byggprodukter som inte överensstämmer med kraven för prestandadeklaration och CE-märkning, eller som inte kan anses vara säkra i enlighet med gällande rättsakter. För hissar och linbaneanläggningar bedriver Boverket främst reaktiv marknadskontroll. Eftersom de är besiktningspliktiga rapporterar besiktningsorganen in uppmärksammade brister till Boverket.

Enligt byggproduktförordningen ska byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard eller har en europeisk teknisk bedömning vara CE-märkta för att få säljas. För tillverkarna kan det vara svårt att översätta kraven i förordningen till sina egna produkter. Den proaktiva marknadskontrollen används därför som möjlighet att nå ut med produktgruppsanpassad information till berörda aktörer och säkerställa att gällande krav efterlevs.

Boverkets proaktiva marknadskontrollprojekt, som är egeninitierade och planerade, väljs med hänsyn till specifika och aktuella samhällsbehov och

med hänsyn till vilka insatser som kommer att få störst genomslag. Boverket väljer att kontrollera antingen produktgrupper där behovet av tydlighet och vägledning är som störst eller produktgrupper som är utvalda för gemensamma projekt med andra myndigheter inom Sverige och eller EU. En kontroll bidrar till att öka efterlevnaden av kraven på att till exempel prestandadeklarera och CE-märka byggprodukter. Efter att samtliga kontroller i ett proaktivt marknadskontrollprojekt avslutats skrivs en sammanfattande slutrapport som publiceras på Boverkets webbplats⁶⁰.

4.3.4.2 Marknadskontrollprojekt under år 2020

Boverket avslutade under året sex tidigare påbörjade marknadskontrollprojekt och det påbörjades två nya projekt.

Avslutade marknadskontrollprojekt:

- flexibla tätskikt (ångspärr) – dokumentkontroll och provning
- sågat konstruktionsvirke – dokumentkontroll
- förtillverkade avloppsanläggningar, (minireningsverk), informationsinsats och dokumentationskontroll
- flexibla tätskikt (fuktspärr) – dokumentkontroll
- kraft-, styr-, tele- och datakablar för allmän användning i byggnadsverk - gemensamt EU-projekt inom AdCo-CPR - dokumentkontroll och provning
- golvmaterial, laminatgolv – dokumentkontroll.

Pågående och nya marknadskontrollprojekt påbörjade före och under år 2020:

- motordrivna portar – gemensamt projekt med Arbetsmiljöverket – dokumentkontroll
- säkerhetsglas – dokumentkontroll
- taksäkerhetsprodukter - dokumentkontroll och provning.

Några sammanfattande slutsatser från Boverkets marknadskontroll är att det fortfarande finns skillnader i hur företag efterlever kraven i byggproduktförordningen gällande CE-märkning och de krav som måste uppfyllas innan en produkt får säljas. De provningar som Boverket har låtit genomföra på olika produktområden visar också att det finns

⁶⁰ Boverket (2020). *Avslutad marknadskontroll*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/byggprodukter/marknadskontroll/avslutad-marknadskontroll/> Hämtad 2021-02-08

skillnader mellan deklarerad prestanda och verklig prestanda på produkternas egenskaper.

I ljuset av genomförda kontroller ser Boverket ett fortsatt behov av provningar och besök hos ekonomiska aktörer för att säkerställa korrekt tillämpning av lagstiftningen.

Tabell 13 Marknadskontrollprojekt under år 2020

	2020	2019	2018
Kostnader i mnkr	-5,5	-4,3	-3,7
Antal avslutade proaktiva projekt	6	5	6
- varav proaktiva ärenden	160	150	97
Antal avslutade reaktiva ärenden	41	37	31

4.3.4.3 Samarbete med andra svenska och europeiska myndigheter

Boverket samarbetar med flera svenska myndigheter inom tillsynsområdet och ingår i marknadskontrollrådet som samordnas av Sveriges nationella ackrediteringsorgan (Swedac). Graden av samarbete anpassas efter aktuella projektet. Boverket har främst samarbetat med främst Arbetsmiljöverket, Naturvårdsverket, Tullverket, Konsumentverket, Kemikalieinspektionen, Energimyndigheten, Elsäkerhetsverket-, och Trafikverket.

På EU-nivå deltog Boverket i olika samarbetsgrupper inom respektive marknadskontrollområden. AdCo-grupper har diskuterat gemensamma frågeställningar och genomfört gemensamma projekt. Boverket har även använt informationssystemen ICSMS och RAPEX⁶¹ för kommunikation och spridning av information till andra marknadskontrollmyndigheter på den inre marknaden. Under året påbörjades inget nytt europeiskt projekt om marknadskontroll. Sverige har däremot deltagit aktivt i det ännu pågående projektet om kablar som påbörjades i slutet av år 2019.

4.3.4.4 Måluppföljning av verksamhetsområdet

Under året prioriterade Boverket att arbeta med och komma till avslut med i de marknadskontrollprojektet som påbörjats under tidigare år. Resultatet är att samtliga äldre projekt förutom ett har avslutats. Under året startade Boverket även två nya projekt. Arbetet utfördes på ett effektivt och rättssäkert sätt. Målet att säkerställa rättsäkerhantering av styrmedel bedöms vara uppfyllt.

Inom marknadskontrollområdet var Boverket aktivt i samarbete med andra myndigheter både på nationell och europeisk nivå, vilket innebar kontinuerligt erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring och möjlighet till

⁶¹ Information and Communication System on Market Surveillance och Rapid Alert System

gemensamma lösningar på olika problemställningar. Målet att utveckla dialog och samverkan med bransch, andra myndigheter, kommuner och andra aktörer bedöms vara uppfyllt.

Inom ramen för Boverkets marknadskontroll arbetas det kontinuerligt med att ge utökad kunskap till bransch och aktörer om de gällande krav som ställs på olika produkter för att få säljas och tillhandahållas på den svenska marknaden. Boverkets proaktiva marknadskontrollprojekt väljs med hänsyn till specifika och aktuella samhällsbehov och med hänsyn till vilka insatser som kommer att få störst genomslag. Boverket väljer att kontrollera antingen produktgrupper där behovet av tydlighet och vägledning är som störst eller produktgrupper som är utvalda för gemensamma projekt med andra myndigheter inom Sverige eller EU. Målet att öka kunskapen hos branschen, kommuner och andra myndigheter bedöms vara uppfyllt inom ramen för Boverkets marknadskontroll.

4.3.5 Nationell och regional utveckling

Verksamhetsområdet har nytt namn sedan årsredovisningen 2019, då benämningen var ”Regional utveckling”.

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området nationell och regional utveckling.

Tabell 14 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet nationell och regional utveckling

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Nationell och regional utveckling	18,8	-23 413	14,6	-15 320	14,8	-14 035
Svar på remiss	0,5	-469	0,9	-770	1,6	-1 126
Kunskapsunderlag	18,4	-22 944	13,6	-14 550	13,3	-12 909
TOTALT	18,8	-23 413	14,6	-15 320	14,8	-14 035

4.3.5.1 Översiktsplanering

Med anledning av att 3 kap plan- och bygglagen om översiktsplanering ändrades genom SFS 2020:76, påbörjade Boverket en uppdatering av vägledningen⁶² på PBL kunskapsbanken under första halvåret 2020. Den reviderade vägledningen lades ut på webben när ändringen av lagen trädde i kraft den 1 april. För att sprida informationen om de ändrade reglerna och den uppdaterade vägledningen på PBL kunskapsbanken genomfördes ett webbseminarium i juni 2020.

De delar av vägledningen som ändrades handlar framför allt om översiktsplaneprocessen och översiktsplanens innehåll. Vägledningen ger kommunerna stöd och kunskap i vad förändringen av lagen innebär och hur det förändrar arbetet med översiktsplanen.

En omfattande genomgång av struktur och innehåll för vägledning om översiktsplanering på Boverkets webbplats genomfördes under året. Det resulterade i en förvaltningsplan för webbarbetet för år 2021. Förvaltningsplanen tydliggör aktualitet och status på vägledningen och var prioriteringar för uppdateringar och kompletteringar behöver sättas in under kommande år.

Boverket har fortsatt arbetet med digital översiktsplan och tog fram en databasmodell för det Boverket kallar ÖP-modell 2.1⁶³, en modell för hur översiktsplanens karta kan byggas upp i en digital miljö. Då vi nu kan

⁶² Boverket (2020). *Process för översiktsplanering och strategisk miljöbedömning*.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/processen-for-oversiktsplanering/> Hämtad 2021-02-08

⁶³ Boverket (2020). *Öppna data – Databas för ÖP-modell 2.1*.
https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/oppna-data/databas_op_modell/ Hämtad 2021-02-08

tillhandahålla en databas effektiviserar det arbetet hos kommunerna. Under året har Boverket haft omkring 290 unika nedladdningar av modellen. Det är både kommuner och konsultbolag som laddat ned den. Boverket har också tagit emot god respons från kommuner.

För att öka användningen av databasen, så att alla Sveriges kommuner och konsultbolag ska kunna använda databasen på lika villkor, är det viktigt att databasen finns i ett öppet dataformat. Under hösten har Boverket därför sett till så att databasen finns att hämta hem och använda i flera olika dataformat.

4.3.5.2 Nationell planering

Boverket leder inom ramen för Miljömålsrådet⁶⁴ en programaktivitet med syftet att utarbeta ett förslag till ramverk för nationell planering för mark- och vattenanvändning. Arbetet har detta år haft nära koppling till Boverkets regeringsuppdrag internationell förstudie av nationella anspråk i fysisk planering⁶⁵ som avrapporterades till Finansdepartementet i december 2020.

Uppstartsmötet med arbetsgruppen för Miljömålsrådets programaktivitet skedde i mars med syftet att påbörja arbetet med en gemensam målbild och projektplan. Arbetsgruppen sammankallades därefter vid ytterligare fem tillfällen. Följande mål för programaktiviteten var vägledande för gruppens arbete:

- Skapa gemensam förståelse och kunskap om den nationella nivåns roll i befintligt planeringssystem.
- Identifiera bristerna i dagens planeringssystem som behöver åtgärdas.
- Identifiera de behov kopplat till användningen av mark, vatten och byggd miljö som en nationell planering behöver adressera.

Programaktiviteten kommer att slutrapporteras till Miljömålsrådet i februari 2022 och arbetet kommer under år 2021 främst att vara inriktad på att identifiera möjliga lösningar för att hantera identifierade brister och behov. I detta ingår att ta fram förslag på vad som bör ingå i ett ramverk för nationell planering.

⁶⁴ Länk till: [Webbplatsen Sveriges miljömål](#) Hämtad 2021-02-08

⁶⁵ Boverket (2020). *Internationell förstudie av nationella anspråk i fysisk planering*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/internationell-forstudie-av-nationella-ansprak-i-fysisk-planering/> Hämtad 2021-02-08

4.3.5.3 Boverkets klimatanpassningsarbete

En handlingsplan för Boverkets klimatanpassningsarbete⁶⁶ har redovisats till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) i januari 2020. Genomförandet av förordningen (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete fortsatte under året och Boverket deltog i SMHI:s nätverk för genomförande av klimatanpassningsförordningen.

Boverket har medverkat i nationella expertrådet för klimatanpassning. Rådet för klimatanpassning har som uppgift att utvärdera arbetet med klimatanpassning i Sverige och ge förslag till regeringen på fortsatt arbete.

4.3.5.4 Regeringsuppdrag inom verksamhetsområdet

Regleringsbrev (Rb) - återrapporteringskrav 5 - Samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön

Boverket har sedan 2018 ett särskilt ansvar för att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön genom 3 § 13 förordningen med instruktion för Boverket och genom ett särskilt regeringsuppdrag, ”samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön”. Boverket ska i anslutning till redovisningen av hur myndigheten arbetar för att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön också lämna en redovisning av förbrukade medel för denna verksamhet.

Regeringen har bedömt att det behövs bättre samordning och kommunikation mellan de statliga myndigheter som arbetar med klimatanpassning och förbättrad kommunikation till kommunerna om det kunskapsunderlag som finns. Boverket har under året vidareutvecklat och stärkt samverkan mellan myndigheter kring uppdraget att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön. Boverket leder arbetet och fem myndigheter samverkar i genomförandet:

- Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)
- Statens geotekniska institut (SGI)
- länsstyrelserna genom Länsstyrelserna i Gävleborgs och Hallands län
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Under året har en gemensam programförklaring⁶⁷ tagits fram baserat på en gemensam vision att Sverige ska bygga hållbart och klimatanpassning är en självklar del av samhällsutvecklingen.

⁶⁶ Boverket (2020). *Boverkets mål och handlingsplan för klimatanpassning*.
<https://www.boverket.se/contentassets/e59341053b854b2eb54c2c855c362d42/boverkets-mal-och-handlingsplan-for-klimatanpassning-for-2020.pdf> Hämtad 2021-02-08

⁶⁷ Länk till: [PDF Boverket Klimatanpassning för den byggda miljön](#) Hämtad 2021-02-08.

Myndighetscheferna för de fem samverkande myndigheterna träffades två gånger under året och ytterligare möten planeras för år 2021. Samverkan på denna nivå har inletts även med SKR. En beredningsgrupp med representanter från de fem samverkansmyndigheterna har förberett dessa möten och har utvecklat den gemensamma samverkan mellan myndigheterna. Gruppen har träffats digitalt vid sju tillfällen. Boverket har även initierat ett samarbete mellan samverkansmyndigheternas kommunikatörer.

Mer om uppdragets genomförande och klimatanpassningsarbetet finns att läsa på Boverkets webbplats⁶⁸.

Boverket inledde året med att tillsammans med Lunds kommun och Göteborgs stad ordna en workshop med ett trettiotal på temat ”översvämningar”⁶⁹. Resultaten följdes upp med att Boverket lät ta fram en rapport om ”Hinder och möjligheter vid klimatanpassning för den byggda miljön”⁷⁰.

Boverket ordnade i samarbete med SMHI och SGI kompetensutveckling om fysisk planering vid två tillfällen för personal vid SMHI och SGI på temat möjligheter och begränsningar vid tillämpning av plan- och bygglagen vid hantering av risker för översvämning respektive ras, skred och erosion. Syftet var att bidra till ökad samsyn mellan myndigheterna om behov av olika typer av underlag för kommunernas planering.

Boverket tog under året fram vägledning för tillämpningen av kraven på redovisning av klimatrelaterade risker för den byggda miljön i kommunernas översiktsplaner⁷¹ (3 kap. 5 § första stycket 4 PBL). Dessa risker omfattar ras, skred, översvämning och erosion. I anslutning till detta har även vägledning om tillämpning av de allmänna intressena⁷² i 2 kap. 3 § PBL uppdaterats avseende miljö- och klimataspekter.

⁶⁸ Boverket (2020). *Uppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/boverkets-uppdrag/aktuella-uppdrag/uppdrag-att-samordna-det-nationella-klimatanpassningsarbetet/> Hämtad 2021-02-08

⁶⁹ Boverket (2020). *Workshop tema översvämning – januari 2020*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/klimatanpassningsarbete-for-den-byggda-miljon/dokumentation-fran-workshop/> Hämtad 2021-02-08

⁷⁰ Boverket (2020). *Sammanställning av myndigheters arbete med klimatanpassning samt Hinder och möjligheter vid klimatanpassning för den byggda miljön*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/klimatanpassningsarbete-for-den-byggda-miljon/sammanstallning-av-arbete-med-klimatanpassning-samt-hinder-och-mojligheter/> Hämtad 2021-02-08

⁷¹ Boverket (2020). *Översiktsplanens innehåll*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/oversiktsplanen/innehall/> Hämtad 2021-02-08

⁷² Boverket (2020). *Hänsyn till olika aspekter, värden och förhållanden*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/hansyn/> Hämtad 2021-02-08

Uppdraget har en naturlig koppling till arbetet med miljö kvalitetsmålet god bebyggd miljö. Träd har stor betydelse för klimatanpassning för den byggda miljön. Statistikmyndigheten (SCB) tog på Boverkets uppdrag fram rapporten ”Att mäta träd i städer. En förstudie kring metoder och dataunderlag för kartläggning av träd och trädäckning i urbana miljöer” (dnr 2511/2020). En pilotstudie genomfördes för att undersöka träffsäkerhet och användbarhet hos olika metoder och för att se om det är möjligt att skala upp projektet.

Klimatanpassning är ett av Boverkets prioriterade utvecklingsområden, vilket innebär åtgärder och aktiviteter för att stärka kunskapsuppbyggnad och förbättrad kommunikation och samverkan inom Boverket men även utåtriktade aktiviteter. Under året påbörjades arbete med att utveckla en förbättrad webbstruktur för klimatanpassning på Boverkets webbplats. Boverket kommunicerade arbetet med uppdraget externt vid bland annat följande tillfällen:

- SKR:s webbsända seminarium ”Klimatets effekter - en del i den översiktliga planeringen”⁷³. Seminariet handlade om hur klimatets effekter ska hanteras i översiktsplaneringen. Målgruppen var kommunala tjänstepersoner som arbetar med klimatanpassning eller översiktsplane frågor.
- MBS:s webbsända konferens i samverkan med lokal räddningstjänst ”Klimatanpassning - HÄR och NU”⁷⁴
- Forskningsrådet Formas mål 11-vecka om hållbara stadsmiljöer i MBS:s session ”Klimatanpassning för den byggda miljön – verktyg och vägledningar”⁷⁵
- Mediaföretaget Miljö och utvecklings webbkonferens ”Hållbart samhällsbyggande”⁷⁶.

Boverket medverkade i myndighetsnätverket för klimatanpassning som SMHI samordnar och som haft fyra möten.

Boverket har under året dessutom deltagit i bland annat

- möten med nationella expertrådet för klimatanpassning
- delegationen för ras- och skred frågor
- myndighetsnätverket regional kustomverkan Skåne/Halland

⁷³ Länk till: [Webbplatsen SKR Webbsändning Klimatets effekter](#) Hämtad 2021-02-08

⁷⁴ Länk till: [Webbplatsen MSB Dokumentation konferens klimatanpassning](#) Hämtad 2021-02-08

⁷⁵ Länk till: [YouTube film Mål 11-veckan](#) Hämtad 2021-02-08

⁷⁶ Länk till: [Webbplats Miljö och utveckling Hållbart samhällsbyggande](#) Hämtad 2021-02-09

- expertråd till Göteborgsregionens klimatanpassningsnätverk
- beredning av Lantmäteriets och Geodatarådets nationell geodatastrategi⁷⁷.

Boverket har även deltagit i arbets- och referensgrupper till andra myndigheters projekt av relevans för klimatanpassning för den byggda miljön som bland andra

- arbetsgrupp mot naturolyckor under ledning av MSB
- arbetsgrupp om naturbaserade lösningar under ledning av Naturvårdsverket
- arbetsgrupp om geodapaketen och framtida behov under ledning av Lantmäteriet
- referensgrupp till KTH och SGI-projektet SeaRim
- referensgrupp till SMHI-projektet HazardSupport
- referensgrupp till SGI-projektet CAMEL.

Medelsredovisning för att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön

Medelsredovisningen redovisas i bilaga 2.

Regleringsbrev (Rb) 5 - Internationell förstudie av nationella anspråk i fysisk planering

Boverket fick i sitt regleringsbrev för år 2020 i uppdrag att ta fram en förstudie som visar hur nationella anspråk hanteras i fysisk planering i ett urval länder i Europa. I slutrapporten ”Internationell förstudie av nationella anspråk i fysisk planering”⁷⁸, som publicerades i december 2020, beskrivs planeringssystemen i tre nordiska länder och i åtta andra länder i Europa. Det nationella inflytandet i den fysiska planeringen diskuteras i huvudsak med utgångspunkt i nationella styrdokument av betydelse för fysisk planering.

I Boverkets rapport beskrivs även hur nationella värden och anspråk beaktats genom historien i det svenska systemet. Erfarenheter från den fysiska riksplaneringen och framväxten av det svenska riksintressesystemet lyfts fram tillsammans med exempel på annan form av nationell styrning som har betydelse för den fysiska planeringen.

⁷⁷ Länk till: [Webbplatsen Lantmäteriet Klimatanpassning](#) Hämtad 2021-02-08

⁷⁸ Boverket (2020). *Internationell förstudie av nationella anspråk i fysisk planering*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/internationell-forstudie-av-nationella-ansprak-i-fysisk-planering/> Hämtad 2021-02-08

Regleringsbrev (Rb) 8 - Slutlig redovisning av strategi för regionalt tillväxtarbete 2014–2020

Boverket har i uppdrag att slutredovisa och analysera genomförda insatser inom ramen för sin långsiktiga strategi för myndighetens medverkan i det regionala tillväxtarbetet och EU:s sammanhållningspolitik för perioden 2014–2020. Redovisningen kommer att avrapporteras till regeringen senast den 21 februari 2021. Boverket kommer i sitt svar att lyfta exempel på stöd och insatser inom bland annat arkitektur, digitalisering och regional utvecklingsplanering som har bidragit till regeringens prioritering att främja attraktiva livsmiljöer och tillgänglighet.

4.3.5.5 Måluppföljning av verksamhetsområdet

Inom verksamhetsområdet nationell och regional utveckling har det övergripande målet uppnåtts mycket väl. I verksamhetsområdet rymms verksamheter där myndighetens arbete varit mycket framgångsrikt under året. Inom översiktsplanering producerades vägledning av god kvalitet i anslutning till aktuella regelförändringar. Det bidrar till att förstärka förtroendet för statens förmåga att stödja kommunerna i deras långsiktiga och strategiska arbete med samhällsutvecklingens fysiska miljö.

Detsamma kan sägas om arbetet med klimatanpassning där metoden i stället för vägledning är samordning av det nationella arbetet, som bland annat, och främst, har syftet att stödja kommunernas arbete att förbereda samhället på de påfrestningar ett förändrat klimat medför för den byggda miljön.

Inom området nationell planering sker ett framåtsyftande arbete som i bred samverkan med andra centrala myndigheter utvecklar nästa generations modell för nivåintegrerad fysisk planering under rubriken ”Ramverk för nationell planering”.

Rapporter av mycket god kvalitet lämnades till regeringen. Möjligheter till ökad kunskap inom bransch, andra myndigheter och främst inom kommunerna skapades inom området, och grunden för ökade sådana möjligheter förstärktes. Verksamhetsområdet bidrog något till målet att säkerställa en rättssäker hantering av styrmedel genom de vägledningar till nya regler som togs fram. Utvecklingen av förmågan att arbeta innovativt har varit begränsad liksom bidraget till förbättrad analysförmåga. Verksamhetsområdet har en hög grad av extern samverkan och i vissa delar är själva huvudinriktningen att utveckla samverkan. Därför bedöms bidraget till målet om en utvecklad extern dialog och samverkan vara stort. Slutligen har året inneburit ett värdefullt grundarbete för kommande års arbete med att utveckla den kommunikativa förmågan.

4.3.6 Hållbar bebyggelsestruktur och arkitektur

Verksamhetsområdet har nytt namn sedan årsredovisningen 2019, då benämningen var "stadsutveckling och arkitektur".

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området hållbar bebyggelsestruktur och arkitektur.

Tabell 15 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet hållbar bebyggelsestruktur och arkitektur

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Hållbar bebyggelse- struktur och arkitektur	36,3	-42 825	49,0	-53 220	35,6	-42 857
Svar på remiss	0,8	-819	0,8	-694	1,1	-832
Svar på förfrågning	0,6	-592	0,8	-709	0,8	-554
Kunskapsunderlag	34,9	-41 414	47,3	-51 816	33,7	-41 470
TOTALT	36,3	-42 825	49,0	-53 220	35,6	-42 857

4.3.6.1 Hälsa, risk och säkerhet i samhällsplaneringen

Boverket deltar löpande i MBS:s arbetsgrupp mot naturolyckor. Under året har Boverket medverkat i två aktiviteter. I projektet "fastighetsägares ansvar före, under och efter en naturhändelse" bistod Boverket med juridisk sakkunskap. I projektet om "metoder för att beräkna kostnader vid naturhändelser" bistod Boverket med samhällsekonomisk sakkunskap.

Boverket bistod också MSB under våren med stöd i frågor om samhällsplanering i arbetet med en handbok för kommunal krisberedskap.

Under hösten deltog Boverket i möten om en nationell strategi för miljöbalkstillsynen i Sverige. Boverkets synpunkter har rört miljöbalkstillsynens samordning med planering och byggande enligt plan- och bygglagen.

Boverket har även löpande besvarat frågor från kommuner och enskilda om riskanalyser och risker i fysisk planering.

Boverket har påbörjat ett arbete med att ta fram vägledningen "Planera med hänsyn till hälsa, säkerhet och risk för olyckor". Vägledningen kommer att innehålla fördjupning med fokus på Sevesoverksamhet⁷⁹, verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen. Vägledningen beräknas publiceras under 2021.

⁷⁹ Boverket (2019). *Sevesoverksamheter och krav på detaljplanläggning*.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/halsa-sakerhet-och-risker/halsa-och-sakerhet-i-detaljplan/sevesoverksamheter-och-krav-pa-detaljplanlaggning/> Hämtad 2021-02-08

4.3.6.2 Godstransporter i den fysiska planeringen

Boverket fick 2018 i uppdrag att kartlägga och analysera godstransporter i den fysiska planeringen. I början på året levererade Boverket en vägledning inom området godstransporter i den fysiska planeringen⁸⁰. Vägledning ska öka kunskapen om hur planering av godstransporter kan få en tydligare roll i den fysiska planeringen. Att aktivt arbeta med godstransporter bidrar till att skapa förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling med minskade luftföroreningar, mindre trängsel och minskat buller, vilket också leder till attraktivare miljöer. Vägledningen ska främst ses som ett stöd och inspiration till kommuner och regionala aktörer, men den kan också vara en viktig kunskapskälla för andra aktörers planeringsprocesser.

4.3.6.3 Ekosystemtjänster och grön infrastruktur

Boverket fortsatte att utveckla verktyg och metoder för att integrera ekosystemtjänster och stadsgrönska i planering, byggande och förvaltning av den byggda miljön. Boverket deltog även i samarbeten och samverkan med andra myndigheter och organisationer som till exempel Naturvårdsverkets nätverk för ekosystemtjänster och grön infrastruktur, och arbetade med att sprida kunskap och information.

Utveckling av ESTER

Boverket tog år 2019 fram verktyget ESTER⁸¹, som är ett verktyg för ekosystemtjänstanalys att använda i tidiga skeden av ett projekt eller ett planarbete. Verktyget är en prototyp och under året har Boverket initierat ett utvärderings- och utvecklingsarbete av ESTER som beräknas vara klart under år 2021.

Vägledning för grönpianering

Inom ramen för rådet för hållbara städer påbörjade Boverket, tillsammans med Naturvårdsverket och andra berörda myndigheter, en nationell vägledning för grönpianering. Syftet med vägledningen är att underlätta för planerare och kommuner att hantera grönska i planeringen och målet är att ta fram en konkret och användarvänlig vägledning som kan användas i planering, byggande, förvaltning och utveckling av befintlig grönska. Vägledningen planeras bli klar till sommaren år 2021.

⁸⁰ Boverket (2020). *Godstransporter i fysisk planering*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/godstransporter-i-fysisk-planering/> Hämtad 2021-02-08

⁸¹ Boverket (2020). *ESTER – verktyg för kartläggning av ekosystemtjänster*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/ekosystemtjanster/verktyg/ester/> Hämtad 2021-02-08

Föreläsningsserie Låt staden grönska! på UR Play

Boverket har tillsammans med ArkDes, Naturvårdsverket, Sveriges arkitekter, C/O City med flera medverkat i en föreläsningsserie om urbana ekosystemtjänster. Ett seminarium på ArkDes planerades under våren, men fick ställas in på grund av pandemin. Seminariets föreläsare filmades av UR och kan ses på UR Play⁸². I samband med Världsmiljödagen den 5 juni publicerade också parterna en gemensam debattartikel ”Den blomstertid nu kommer, eller ...”⁸³ på webbplatsen för hållbar stad.

Nationellt underlag för förutsättningar för ekosystemtjänster

Träd i städer och tätorter är en viktig förutsättning för flera ekosystemtjänster i den byggda miljön. Biologisk mångfald, kulturarv, rekreation och inte minst klimatreglering och vattenfördröjning är starkt kopplade till förekomsten av träd. Boverket har därför låtit Statistikmyndigheten SCB göra en förstudie för vilka metoder och underlag som kan användas för att mäta och kartlägga träd i städer och tätorter.

4.3.6.4 Fysiska samhällsstrukturer

Boverket verkar för hållbara och ändamålsenliga bebyggelsestrukturer. För att nå det har Boverket deltagit i samtal, workshops och referensgrupper som också har beröring med bland annat tidigare regeringsuppdrag. Främst har det handlat om frågor kring fotgängare, fysisk aktivitet, parkering, mobilitetstjänster, e-handel och godstransporter.

Hållbara bebyggelsemiljöer

Boverket och Naturvårdsverket har under året påbörjat ett samarbete kring hållbara bebyggelsemiljöer. Fokus är att på inspirerande sätt visa hur planering och byggande med utgångspunkt i folkhälsoperspektivet kan adressera flera av våra problemområden som luftkvalitet, buller, utanförskap, otrygghet och klimataspekter samtidigt. En projektplan för fortsatt arbete har tagits fram. Målgrupper är politiker, strategiska planerare, miljöplanerare, planarkitekter, mark- och exploateringsingenjörer, trafikplanerare och bygglovshandläggare, byggherrar och förvaltare.

⁸² Länk till: [Webbplatsen UR Play Låt staden grönska](#) Hämtad 2021-02-08

⁸³ Länk till: [Webbplatsen Hållbar stad Den blomstertid nu kommer eller](#) Hämtad 2021-02-08

Informationsutbyte och tillgängliggörande av stöd för ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik

Boverket ingick i en arbetsgrupp tillsammans med Energimyndigheten, länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Trafikverket och Vinnova för att undersöka hur Rådet för hållbara städer kan underlätta och stödja kommunerna med kunskap i arbetet med etappmålet om ökad andel gång, cykel och kollektivtrafik. En rapport levererades till Rådet för hållbara städer i juni och där listas förslag på fortsatta utredningsområden.

4.3.6.5 Goda ljudmiljöer

Under våren publicerades Boverkets allmänna råd (2020:2) om omgivningsbuller utomhus från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär respektive vägledningen Omgivningsbuller från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär⁸⁴. Materialet har under året genererat många olika frågor om tillämpningen. Önskemål från omvärlden om att beskriva viktiga delar i materialet bidrog till att Boverket också sammanställde den mest relevanta informationen som användaren bör ha kännedom om vid hantering av industribuller.

En vägledning om buller från idrottsplatser publicerats – Buller från idrottsplatser⁸⁵. Den togs fram i samverkan med Naturvårdsverket, som parallellt publicerat vägledning för tillämpning vid tillsyn och prövning enligt miljöbalken. Som underlag och inspel till vägledningen har Boverket och Naturvårdsverket haft dialog med företrädare för idrottsrörelsen och andra aktörer och arrangerat en hearing för inbjudna kommuner med flera.

Konsekvenserna av förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader har tidigare följts upp genom ett regeringsuppdrag till Boverket. En av slutsatserna från uppföljningen var att en förnyad uppföljning efter några år bedömdes kunna ge ökade kunskaper om tillämpningen.

En annan aktuell del inom den nationella bullersamordningen är det uppdrag som Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) har på uppdrag av Naturvårdsverket, Trafikverket, Transportstyrelsen och Boverket att utveckla, uppdatera och anpassa mät- och

⁸⁴ Boverket (2020). *Omgivningsbuller från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/omgivningsbuller-fran-industriell-verksamhet-och-annan-verksamhet-med-likartad-ljudkaraktar---en-vagledning/> Hämtad 2021-02-08

⁸⁵ Boverket (2020). *Buller från idrottsplatser – en vägledning*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/buller-fran-idrottsplatser--en-vagledning/> Hämtad 2021-02-08

beräkningsmetoder om buller till svenska förhållanden. Arbetet sker inom Kunskapscentrum för buller⁸⁶, och ska enligt tidplanen slutrapporteras efter år 2020. Boverket medverkar både i arbetets beredningsgrupp och styrgrupp.

Flera exempel på ekosystemtjänster och olika slags gröna lösningar som även förbättrar ljudmiljön genomfördes runt om i landet och Boverket har då ofta medverkat.

4.3.6.6 Barn och ungas utemiljö

Frågor om barns och ungas utemiljö behandlades under året framförallt allt i Boverkets vägledning för skolor och förskolor⁸⁷ inom området för arkitektur och gestaltad livsmiljö och inom regeringsuppdraget "kartlägga och analysera den praktiska tillämpningen av Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen)".

Önskan om utökad föreskriftsrätt för friytor vid skolor och förskolor

Sedan år 2015 har Boverket följt upp kommunernas tillämpning av Boverkets allmänna råd (2015:1) för friytor vid skolor, förskolor och fritidshem. Uppföljningen visar att de allmänna råden inte har önskad effekt och att tydligare reglering behövs. Boverket saknar idag föreskriftsrätt för 8 kap. 9 § andra stycket PBL, den paragraf som reglerar att det ska finnas en friyta som är tillräckligt stor och lämplig för lek och utevistelse vid bostäder, skolor, förskolor och fritidshem. Under året önskade Boverket med en särskild skrivelse till regeringen utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet (dnr 1658/2020).

4.3.6.7 Landsbygdspolitik

Regleringsbrev (Rb) - återsrapporteringskrav 3

Boverket arbetar med bland annat plan- och bygglagstiftningen som gäller för hela landet, där också landsbygdsområden ingår. Boverkets arbete med lagstiftningen består av både förvaltning och utveckling. Avsikten är att ständigt förbättra och förenkla för användare av reglerna.

Boverket bistår den pågående utredningen av strandskyddsbestämmelserna (SOU 2020:78) med expertkompetens. I direktivet till utredningen, står bland annat att det ska bli enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden och att förutsättningarna för bostäder och näringsverksamheter ska förbättras.

⁸⁶ Länk till: [Webbplats Kunskapscentrum om buller](#) Hämtad 2021-02-08

⁸⁷ Boverket (2020). *Utveckla skolors och förskolors fysiska miljö för att lyfta hela samhället*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetsatt/skolors-miljo/> Hämtad 2021-02-08

4.3.6.8 Regeringsuppdrag inom verksamhetsområdet Översyn kriterier riksintresseanspråk

Inom ramen för regeringsuppdraget att samordna fem myndigheters arbete med översyn av kriterierna för anspråk på områden av riksintresse har Boverket under året lämnat en delrapport⁸⁸. Där konstateras det att uppdraget kommer att leda till en minskning av det totala riksintresseanspråket. Däremot går det i dagsläget inte att bedöma om minskningen blir så stor att den kan anses leva upp till den i regeringsuppdraget uttalade målsättningen om en kraftig minskning. I rapporten lyfter Boverket även fram några allmänna iakttagelser i anslutning till uppdraget och pekar på några åtgärder som kan övervägas för att uppnå målet om en kraftig minskning av riksintresseanspråket.

Förstärka arbetet med arkitektur och gestaltad livsmiljö

Boverket har ett samlat ansvar för samordning, kompetensstöd och främjande insatser till offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå i frågor om arkitektur och gestaltad livsmiljö. Arbetet innebär en kontinuerlig uppbyggnad av området och att genom ökad medvetenhet och kunskap bidra till att skapa bättre förutsättningar för de som planerar, bygger och förvaltar. Boverket samordnar även det gemensamma arbetet mellan Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd.

Kunskapsområdets kontinuerliga arbete är uppdelat i fyra områden där Boverket bygger upp kunskap för att ge kompetensstöd och främjande insatser:

- myndighetssamverkan
- statligt byggande och förvaltning
- regionala och kommunala verktyg
- utveckling av skolor och vårdens fysiska miljöer.

Boverkets främsta kanal för publicering av material som tas fram inom uppdraget är Boverkets webbplats och sidorna för arkitektur och gestaltad livsmiljö⁸⁹. Under året utvecklades sidorna och kompletterades med övergripande texter om arkitektur och gestaltad livsmiljö, en beskrivning av politikområdet och dess mål och argument för att kunna lyfta fram frågornas betydelse med mera. Under rubriken ”Så här kan du arbeta” publiceras successivt ämnesspecifika vägledningar. Boverket genomförde ett stort antal föreläsningar och deltog på andra sätt i olika publika

⁸⁸ Boverket (2020). *Översyn kriterier riksintressen*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/oversyn-kriterier-riksintressen/> Hämtad 2021-02-08

⁸⁹ Boverket (2020). *Arkitektur och gestaltad livsmiljö*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/> Hämtad 2021-02-08

digitala evenemang. Boverket genomförde digitala konferenser, vilket medförde att Boverket nått fler aktörer och därmed ökat möjligheterna att sprida kunskap och inspiration.

I oktober redovisades genomfört arbete till regeringen i rapporten ”Arkitektur och gestaltad livsmiljö - sammanfattning av Boverkets arbete 2018 – 2020”⁹⁰.

4.3.6.9 Måluppföljning av verksamhetsområdet

Inom området hållbara bebyggelsemiljöer och arkitektur har Boverket, ofta i samarbete med andra myndigheter och andra aktörer, under året tagit fram vägledningar och andra verktyg och anordnat och deltagit i seminarier, konferenser och olika nätverk. Syftet med insatserna är att bidra till att höja kunskapen hos aktörer inom samhällsbyggnadsområdet och ge verktyg som underlättar planeringen för och förvaltningen av insatser för ett mer hållbart samhälle. Inom området har också kunskapsbaserade rapporter lämnats till regeringen.

Genom ett inkluderande arbetssätt och bred samverkan med olika aktörer i uppdragen och insatserna inom verksamhetsområdet blir materialet väl anpassat till de behov som dessa aktörer uttalar och som omvärlden behöver i sitt omställningsarbete till ökad hållbarhet. Genom att använda såväl olika kommunikationskanaler som en mångfald av kommunikationssätt, når Boverket olika grupper i samhället. Under året har Boverket kunnat utveckla och testa flera digitala kanaler och har med dessa också kunnat nå de som kanske annars inte hade haft möjlighet att delta i seminarier och liknande.

Med detta arbete bidrar Boverket till att nå flera av Agenda 2030-målen.

⁹⁰ Boverket (2020). *Arkitektur och gestaltad livsmiljö*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/> Hämtad 2021-02-08

4.3.7 Boende och bostadsmarknad

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området boende och bostadsmarknad.

Tabell 16 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet boende och bostadsmarknad

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Boende och bostads- marknad	26,6	-30 842	30,4	-29 137	36,8	-36 861
Svar på remiss	0,4	-442	0,3	-265	2,4	-1 771
Tillsyn	4,6	-4 709	6,0	-5 083	5,4	-4 453
Kunskapsunderlag	21,5	-25 691	24,1	-23 789	29,0	-30 637
TOTALT	26,6	-30 842	30,4	-29 137	36,8	-36 861

4.3.7.1 Regionala bostadsmarknadsanalyser

De regionala bostadsmarknadsanalyserna ger en bild av utvecklingen på de olika regionala bostadsmarknaderna och visar på skillnader såväl som likheter mellan och inom länen. Varje län har sina specifika förutsättningar, men vissa gemensamma utmaningar återkommer.

Boverket konstaterar att årets regionala bostadsmarknadsanalyser håller hög kvalitet trots de utmaningar som coronapandemin innebar för länsstyrelsernas arbete. Boverket har identifierat några punkter som är vanligt förekommande i årets analyser.

Punkterna innehåller beskrivningar och reflektioner över situationen på bostadsmarknaden som, baserat på analyserna, är gemensamma för många län. Boverkets sammanfattning av länsstyrelsernas bostadsmarknadsanalyser återfinns i rapporten "Regionala bostadsmarknadsanalyser 2020 -En sammanställning av länsstyrelsernas rapporter 2020"⁹¹.

4.3.7.2 Bostadsmarknadsenkäten

Boverket gör årligen en uppföljning av läget på bostadsmarknaden, bland annat genom bostadsmarknadsenkäten⁹². År 2020 besvarade 288 av Sveriges 290 kommuner enkäten. Enkäten innehåller kommunernas bedömningar av det aktuella läget på bostadsmarknaden. Den tar också upp omfattning och inriktning på bostadsbyggandet under de kommande åren. I enkäten ingår arbetet med bostadsförsörjning och de bostadspolitiska verktyg som kommunen förfogar över och situationen

⁹¹ Boverket (2021). *Regionala bostadsmarknadsanalyser 2020*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/regionala-bostadsmarknadsanalyser-2020/> Hämtad 2021-02-08

⁹² Boverket (2020). *Bostadsmarknadsenkäten 2020*.

<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsmarknaden/bostadsmarknadsenkaten/> Hämtad 2021-02-08

för olika grupper på bostadsmarknaden. I 2020 års bostadsmarknadsenkät bedömde 212 kommuner att det råder underskott på bostäder. Det är en minskning med 28 kommuner på ett år och 31 kommuner på två år. Cirka 90 procent av landets befolkning bor i kommuner som uppgav underskott på bostäder. I de tre storstadsregionerna svarade alla kommuner att det råder underskott på bostäder i kommunen som helhet. Totalt 66 kommuner bedömde balans på bostadsmarknaden, vilket är en ökning med 20 kommuner sedan förra året.

4.3.7.3 Boverkets indikatorer med byggprognos

Under året har coronapandemin lett till en mycket stor osäkerhet i bedömningarna om bostadsmarknaden. Under andra kvartalet var det i stort sett konsensus att bostadspriserna skulle falla, och att bostadsbyggandet skulle bromsa in betydligt. Men tvärt emot bedömningarna steg bostadspriserna markant, i synnerhet för småhus, och byggtakten var vid utgången av tredje kvartalet högre än Boverkets prognos för 2020 före pandemin.

Boverkets prognos, som publicerades i juni 2020, innebar en kraftig nedskrivning, men prognosen för 2020 var dock 8–16 procent högre än övriga större prognosmakares prognoser i maj och juni. Utvecklingen med starkare marknadsdata ledde till att Boverket publicerade en extra prognosuppdatering den 2 september. Den 17 december publicerades andra utgåvan av Boverkets indikatorer, där prognosen skrevs upp ytterligare⁹³.

I Boverkets prognos, december 2020, bedöms att antalet påbörjade bostäder ökar med 5 procent. Antalet påbörjade hyresrätter i flerbostadshus förväntas öka med 16 procent, medan små förändringar förväntas för bostadsrätter och småhus. Intresset för nya hyresrätter uppfattas vara stort och växande i nuvarande låga ränteläge. En ytterligare förklaring till ökningen för hyresrätter bör vara att investeringsstöd beviljades för 15 800 hyresbostäder och studentbostäder från början av juli 2019 till halvårsskiftet 2020. Dessförinnan hade beviljande av stödet stoppats under första halvåret 2019 till följd av riksdagens budgetbeslut. År 2021 förväntas byggtakten falla något, med en något minskad takt för hyresrätter men ökad takt för bostadsrätter och småhus. I prognosen understryks osäkerheten kring den fortsatta utvecklingen av pandemin. Risker för att det efterhand kan uppstå mättnad för nya hyresrätter utanför de starkaste marknaderna lyfts även.

Boverkets prognos för 2019, som publicerades i december 2018 hamnade 1 procent under det preliminära utfallet. Den prognos för 2020 som

⁹³ Boverket (2020). *Hög byggtakt för hyresrätter på oväntad stark bostadsmarknad*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsmarknaden/indikatorer/> Hämtad 2021-02-08

publicerades i december 2019 är 6 procent lägre än den aktuella prognosen för 2020, och 11 procent lägre än det preliminära utfallet för tolv månaderstakten till och med september 2020.

4.3.7.4 Boverkets byggbehovsbedömning

Boverket presenterade i december 2020 resultatet av nya regionala byggbehovsberäkningar för perioden 2020–2029. Beräkningarna baserades på två modeller för befolkningsframskrivningar på kommunal nivå baserade på SCB:s befolkningsframskrivning från april 2020. Det är viktigt att notera att denna befolkningsframskrivning inte tar hänsyn till coronapandemin vilket gör att befolkningsframskrivningen överskattar utfallet på kort sikt. De långsiktiga effekterna är mer oklara. Resultaten redovisades i rapporten ”Bostadsbyggnadsbehov 2020–2029”⁹⁴ och på Boverkets webbplats.

Boverkets beräkningar indikerar ett totalt nationellt behov av cirka 59 000–64 000 bostäder årligen i genomsnitt för perioden 2020–2029.

4.3.7.5 Värdeöverföringar från de allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolagen

Enligt 4 § förordningen (2011:1159) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag ska Boverket varje år sammanställa uppgifter om värdeöverföringar från de allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolagen. Detta redovisades i rapporten ”Värdeöverföringar från allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag för räkenskapsåret 2018.”⁹⁵

Boverkets sammanställning visar en rekordstor summa för otillåtna värdeöverföringar på cirka 110 miljoner kronor, varav ett kommunalt bostadsaktiebolag stod för cirka 89,3 miljoner kronor av de otillåtna värdeöverföringarna.

Under räkenskapsåret 2018 överförde 106 av de 262 allmännyttiga kommunala bostadsbolag som lämnat uppgifter om värdeöverföringar, sammanlagt cirka 740 miljoner kronor till ägarna. Av de 262 bostadsbolagen hade 59 procent inte lämnat någon värdeöverföring, medan 37 procent hade lämnat värdeöverföringar med tillåtet belopp och 4 procent utöver tillåtet belopp.

⁹⁴ Boverket (2020). *Bostadsbyggnadsbehov 2020–2029*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/bostadsbyggnadsbehov-20202029/> Hämtad 2021-02-08

⁹⁵ Boverket (2020). *Värdeöverföringar från allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag för räkenskapsåret 2018*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/vardeoverforingar-fran-allmannyttiga-kommunala-bostadsaktiebolag-for-rakenskapsaret-2018/> Hämtad 2021-02-08

Därmed kan vi konstatera att de flesta kommunala bostadsaktiebolag inte gjorde någon värdeöverföring och att en tydlig majoritet av alla värdeöverföringar som gjordes var tillåtna.

4.3.7.6 Tillsyn avseende bostadsanpassningsbidraget

Målet med Boverkets tillsyn över hur lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag tillämpas är att kommunernas bidragsverksamhet ska fungera väl med en hög grad av rättssäkerhet för enskilda.

Efter ett treårigt uppehåll togs bostadsanpassningsbidraget liksom reparations- och återställningsbidraget åter med i myndighetens årliga bostadsmarknadsenkät. Resultaten redovisades i Boverkets rapport ”Bostadsanpassningsbidragen 2019”⁹⁶. Vissa förbättringar kunde konstateras jämfört med 2015 i det att fler kommuner fattade skriftliga beslut innan anpassningarna utfördes och använde separata fullmakter skilda från ansökningsblanketten när sökandena befullmäktigade kommunen att välja och avtala med entreprenör. Antalet beviljade ansökningar och kommunernas kostnader minskade jämfört med 2015. Det är för tidigt att uttala sig om orsakerna till detta.

Under året redovisades även resultaten av Boverkets under år 2019 inledda granskning av informationen om bostadsanpassningsbidraget på cirka tio procent av kommunernas webbplatser. Redovisningen finns i myndighetens digitala vägledning ”Bostadsanpassningsbidraget – en handbok”⁹⁷ på Boverkets webbplats.

Två tillsynsärenden som inleddes efter anmälan år 2019 avgjordes. I det ena ärendet riktades kritik mot kommunen. Det inkom bara två nya anmälningar, varav den ena avskrevs på anmälarens begäran. Det låga antalet anmälningar (sedan 2003 inte fler än 13 något år) samtidigt som Boverkets egeninitierade tillsyn visat på brister i kommunernas handläggning⁹⁸ leder till antagandet att antalet anmälningar ensamt inte är någon bra indikator på hur väl handläggningen fungerar. Egeninitierad tillsyn är ett bra verktyg för att få en bild av läget och för att förmå

⁹⁶ Boverket (2020). *Bostadsanpassningsbidragen 2019*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/bostadsanpassningsbidragen-2019/> Hämtad 2021-02-08

⁹⁷ Boverket (2020). *Boverket har granskat kommunernas webbinformation om bostadsanpassningsbidraget*. <https://www.boverket.se/sv/babhandboken/aktuellt/kommunernas-webbinformation-om-bostadsanpassningsbidraget/> Hämtad 2021-02-08

⁹⁸ Boverket (2020). *Uppföljande undersökning av kommunernas handläggning av bostadsanpassningsbidraget*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2016/uppfoljande-undersokning-av-kommunernas-handlaggning-av-bostadsanpassningsbidraget/> Hämtad 2021-02-08

kommunerna att vid behov ändra sina rutiner. Det är dock resurskrävande och har med enstaka undantag inte bedrivits under åren.

Förutom besvarande av frågor via telefon och e-post är myndighetens digitala vägledning, ”Bostadsanpassningsbidraget – en handbok”⁹⁹, en viktig informationskanal tillsammans med deltagande i de konferenser som Föreningen kommunal bostadsanpassning (FKBo) arrangerar. För att handboken ska bli ett mer effektivt verktyg i det förebyggande tillsynsarbetet behöver den anpassas ytterligare efter handläggarnas behov och förutsättningar.

4.3.7.7 Ekonomiska planer och intygsgivare

Innan en bostadsrättsförening upplåter lägenheter med bostadsrätt ska styrelsen upprätta en ekonomisk plan. Även vid ombildning till kooperativ hyresrätt genom förvärv av hus ska föreningens styrelse upprätta en ekonomisk plan. Den ekonomiska planen ska granskas av två intygsgivare. Boverket meddelar behörighet som intygsgivare och ska se till att det finns ett lämpligt antal och utöva tillsyn över deras verksamhet.¹⁰⁰

Under året förlängde Boverket 35 intygsgivares behörigheter. Sex nya behörigheter meddelades. Sammanlagt finns det cirka 100 behöriga intygsgivare. Den ekonomiska planen är ett viktigt bedömningsunderlag för enskilda konsumenter och kreditgivare, och eftersom intygsgivarna är de enda utomstående som gör en saklig granskning av den ekonomiska planen är deras roll mycket viktig.

Boverkets tillsyn över intygsgivarna sker bland annat efter anmälan från allmänheten. Tre anmälningar inkom under år 2020. Av dessa, tillsammans med fyra anmälningar som inkom 2019 men avslutades 2020, prövades tre i sak. Någon disciplinpåföljd meddelades inte. Boverkets proaktiva tillsyn, där Boverket på eget initiativ granskar intygsgivarnas arbete genom slumpmässig kontroll av hos Bolagsverket registrerade ekonomiska planer, minskade under året till följd av personalomsättning. Det meddelades beslut i cirka 30 sådana ärenden, varav 18 påbörjades under 2019. Inte heller något av dessa ärenden ledde till att disciplinpåföljd meddelades. Det går inte att utifrån detta dra några generella slutsatser om kvaliteten på intygsgivningen, eftersom granskningen omfattar en så pass liten andel av det mycket stora antalet registrerade ekonomiska planer hos Bolagsverket¹⁰¹. Inte heller det låga

⁹⁹ Boverket (2019). *Bostadsanpassningsbidraget – en handbok*.

<https://www.boverket.se/sv/babhandboken/allmant-om-handboken/> Hämtad 2021-02-08

¹⁰⁰ Se bostadsrättslagen (1991:614) och bostadsrättsförordningen (1991:630) respektive lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt och förordningen (2002:106) om kooperativ hyresrätt.

¹⁰¹ Bolagsverket registrerade drygt 600 ekonomiska planer under året fram till den 25 november 2020.

antalet anmälningar är någon bra indikator. Detta eftersom problem till följd av felaktigheter i en ekonomisk plan kan visa sig först efter en längre tid och Boverket inte kan meddela någon disciplinpåföljd mot intygsgivare om intygandet skett före den 1 november 2018¹⁰².

Boverket beslutade om en ändring i avsnitt 2.8 i Boverkets allmänna råd (2017:7) om ekonomiska planer och kostnadskalkyler för bostadsrättsföreningar, ekonomiska planer för kooperativa hyresrättsföreningar och förenklade ekonomiska planer för bostadsföreningar samt om intygsgivare.¹⁰³ Avsnittet handlar om mätning av lägenheternas area och hänvisningen till en mätstandard¹⁰⁴ togs bort.

4.3.7.8 Regeringsuppdrag inom verksamhetsområdet

Uppdrag att lämna förslag på hur återkommande bedömningar av bostadsbristen ska utföras

Boverket fick i juni 2019 i uppdrag av regeringen att lämna förslag på hur återkommande bedömningar av bostadsbristen ska utföras och att lämna förslag på enhetliga begrepp som ska användas vid kommunikation om bostadsbristen. I september 2020 redovisades uppdraget genom rapporten ”Mått på bostadsbristen – förslag på hur återkommande bedömningar ska utföras”¹⁰⁵.

Avsikten är att de presenterade beräkningarna ska kunna användas i arbetet med bostadsförsörjningsfrågor och underlätta arbetet med att planera, utföra och följa upp insatser för att åtgärda bostadsbristen.

I rapporten har Boverket tagit fram en årlig beräkningsmodell där antalet hushåll som saknar en rimlig bostad beräknas på både nationell, regional och lokal nivå.

Resultaten finns som öppna data fördelat på nationell, regional och kommunal nivå samt för olika hushållsgrupper. Samtliga beräknade mått finns att ladda ned från Boverkets öppna data¹⁰⁶.

Diskriminering och hinder för etablering på bostadsmarknaden

Boverket fick i juni 2020 i uppdrag av regeringen att analysera risker för diskriminering och hinder för etablering på bostadsmarknaden, ett

¹⁰² För bakgrunden, se Boverkets årsredovisning för 2018, rapport 2019:6, avsnitt 3.5.9.

¹⁰³ Länk till: [PDF Boverket Konsekvensutredning BFS 2021 remiss](#) Hämtad 2021-02-08

¹⁰⁴ Standard SS 21054:2009, ”Area och volym för husbyggnader – Terminologi och mätregler”, utgåva 1, framtagna inom Svenska institutet för standarder, SIS.

¹⁰⁵ Boverket (2020). *Mått på bostadsbristen*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/matt-pa-bostadsbristen/> Hämtad 2021-02-08

¹⁰⁶ Boverket (2020). *Öppna data – Bedömning av bostadsbrist*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/oppna-data/bedomning-av-bostadsbrist/> Hämtad 2021-02-08

uppdrag som ska redovisas senast i maj 2021. I uppdraget ingår bland annat att

- analysera hur hyresbostäder med och utan besittningsskydd förmedlas
- analyser vilka krav hyresvärdar ställer på presumtiva hyresgäster
- analysera hur förmedlingsplattformar hanterar kravprofiler
- undersöka om vägledningen om tillträdeskrav vid uthyrning av bostäder som Sveriges allmännytta och Fastighetsägarna tog fram år 2018 haft någon effekt
- analysera kopplingen mellan etablering på bostadsmarknaden och etablering på arbetsmarknaden.

Arbetet med uppdraget har främst bestått i att upphandla tjänster kopplade till de delar av uppdraget som beskrivs ovan och att ta fram enkäter riktade dels till allmännyttiga och privata fastighetsägare, dels till vanliga hushåll. Boverket har under hösten haft kontakt bland annat med Fastighetsägarna, Sveriges allmännytta och Hyresgästföreningen. Arbetet med rapporten presenterades vid ett digitalt sammanträde för Göteborgs stads råd för den nationella minoriteten romer.

Regleringsbrev (Rb) 6 - Motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden

Boverket har, inom ramen för uppdraget, tagit fram ett utbildningsmaterial¹⁰⁷ riktat till fastighetsägare och hyresvärdar. Detta togs fram tillsammans med ett nätverk bestående av företrädare för romer, fastighetsägare och hyresvärdar. Utbildningen är kostnadsfri och har sedan år 2017 getts av romska utbildningsledare lokalt hos både kommunala och privata fastighetsbolag.

4.3.7.9 Målfyllelse av verksamhetsområdet

Inom det här området bidrar Boverket till att nå målet om att bidra med kunskapsunderlag till regeringen samt att öka kunskapen hos branschen, kommuner och andra myndigheter.

Boverkets indikatorer och Boverkets bedömning av bostadsbyggnadsbehovet används ofta av bostadssektorns olika aktörer. I år har det varit ovanligt besvärligt att ta fram prognoser på grund av coronapandemin, vilket också visade sig med den underskattning av bostadsbyggandet som gjordes såväl i indikatorernas första nummer som i den reviderade prognosen som kom i september. Våra prognoser ligger

¹⁰⁷ Boverket (2020). *Motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden*. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/motverka-diskriminering-av-romer-bostadsmarknaden/> Hämtad 2021-02-08

dock bättre till än andra prognosmakare vilket gör att den samlade bedömningen är att dessa produkter lever upp till Boverkets mål om att leverera bra kunskapsunderlag till regeringen och till branschens aktörer.

Inom verksamhetsområdet har Boverket en plats som är väl förankrad i såväl kommuner, regioner som hos länsstyrelser.

Bostadsmarknadsenkätens höga svarsfrekvens och de dialoger som sker med länsstyrelserna kopplat till de regionala bostadsmarknadsanalyserna är ytterligare bevis på att de underlag som Boverket står för och tar fram är användbara för såväl offentlig som privat sektor.

4.3.8 Energi

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området energi.

Tabell 17 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet energi

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Energi	15,9	-40 280	18,0	-44 216	16,0	-43 213
Föreskrift och allmänt råd	0,9	-898	0,7	-805	4,5	-6 504
Svar på remiss	0,3	-290	0,5	-380	0,2	-150
Svar på förfrågning	0,3	-341	0,2	-146	0,5	-461
Tillsyn	7,2	-9 321	5,3	-7 433	3,0	-4 275
Kunskapsunderlag	7,2	-29 430	11,3	-35 452	7,7	-31 824
TOTALT	15,9	-40 280	18,0	-44 216	16,0	-43 213

4.3.8.1 EnergideklARATIONER

Under år 2020 deklarerades drygt 105 000 byggnader i Boverkets register för energideklARATIONER. EnergideklARATIONEN som upprättas av en oberoende energiexpert på uppdrag av byggnadsägaren är giltig i tio år. Boverket har tillsyn över energideklARATIONER och energiexperternas oberoende. I tillsynsansvaret ligger att se till att energideklARATIONERNA upprättas, visas, överlämnas och annonseras. Arbetet med tillsynen av energideklARATIONER sker både proaktivt och reaktivt. Den reaktiva tillsynen sker genom att Boverket tar emot anmälningar från enskilda. Den proaktiva tillsynen innebär att Boverket, efter kontroll i energideklARATIONERsregistret, skickar ut förelägganden om att energideklARERER till aktuella byggnadsägare. Under år 2020 förelades ägarna till drygt 17 000 byggnader, fördelade på alla län i Sverige, att energideklARERER sina byggnader. I de fall byggnadsägaren inte energideklARERER byggnaderna skapades vitesförelägganden. För de byggnadsägare som trots vitesföreläggande inte energideklARERER vände Boverket sig till domstol och begärde utdömande av viten. I vissa fall överklagades domarna till högre instans. När det gäller Boverkets tillsyn över energiexperterna är syftet att säkerställa oberoendet vid upprättandet av energideklARATIONERNA.

Under året arbetade Boverket vidare med digitalisering och utveckling av IT-stödet för ärendehandläggningen av tillsynen och energideklARATIONERsregistret.

Intresset för uttag av data från energideklARATIONERsregistret är stort. Boverket hantera löpande begäran av uttag. Antalet användare som ingick

avtal för nyttjande av Boverkets API-tjänst för energideklARATIONER¹⁰⁸ utökades till 56 användare. Det totala antalet uppslag, där API-tjänsten har levererat tillbaka information om energideklARATIONEN till användaren, är cirka 870 000 år 2020.

I början av år 2020 upptäckte Boverket ett fel i beräkningsmodellen för energideklARATIONER, ett fel som uppstod till följd av det beräkningsfel som inträffade under år 2019. Felet innebar att ett mindre antal energideklARATIONER fick en felaktig beräkning. Boverket informerade berörda byggnadsägare och energiexperter bland annat genom brev, e-post och information på Boverkets webbplats.

Riksrevisionen inledde under året en granskning av energideklARATIONssystemet. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport som planeras att publiceras i mitten av år 2021.

Tabell 18 Antal energideklarerade byggnader - antal inregistrerade

	2020	2019	2018
Antal per år	108 671	105 993	87 774
Ackumulerat antal	695 034	680 949	721 444

Tabell 19 Genomsnittlig specifik energianvändning/energiprestanda per registreringsår kWh/m²

	2019	2018	2017
En- och tvåbyggnadshus	99	105	106
Flerbostadshus	126	131	135
Lokalbyggnader	122	138	141

Boverket redovisar endast värden fram till år 2019 då rapporteringen från deklARATIONERNA släpar efter.

4.3.8.1.1 Validering av energideklARATIONER

Validitetskontrollen¹⁰⁹ är en årligen återkommande händelse. Den genomförs på de energideklARATIONER som utförts under föregående år, i detta fall år 2019 och presenteras i en rapport "Validitetskontroll av 2019

¹⁰⁸ Boverket (2020). *Öppna data – API för energideklARATIONER*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/oppna-data/publikt-api-for-energideklARATIONER> Hämtad 2021-02-08

¹⁰⁹ Validitetskontrollen regleras i artikel 18 i Energiestandarddirektivet

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda).

års energideklarationer”¹¹⁰. Underlaget för denna studie inkluderar samtliga energideklarationer utförda under året.

Boverket valde i år liksom tidigare år att undersöka tre områden som kan ha påverkan på energiklassningen. Områdena behandlar rimligheten i angivna värden för energiprestanda, varmvatten och fastighetsel. I år genomförde vi även en fjärde undersökning som speglar hur antalet rekommenderade åtgärdsförslag för energieffektivisering i energideklarationerna fördelar sig över energiklasserna (skala A-G).

Slutsatser som kan dras av validitetskontroll av 2019 års energideklarationer är att införandet av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:12) om fastställande av byggnadens energianvändning vid normalt brukande och ett normalår, som trädde i kraft den 15 december 2016, gett fortsatt effekt i form av att en större andel av värdena hamnar inom rimliga intervall. Vidare ser vi en tydlig trend gällande fördelningen av antalet rekommenderade åtgärdsförslag, som går från ett lågt antal förslag per deklARATION vid bättre energiklass mot allt fler förslag ju sämre energiklass deklARATIONEN erhåller. Detta tyder på att energiexperterna lägger mer vikt vid att föreslå åtgärder där så är befogat.

Validitetskontrollen regleras i artikel 18 i Energiprestandadirektivet¹¹¹.

4.3.8.2 Energihushållning

Boverket ändrade i energihushållningsreglerna i Boverkets byggregler¹¹² som trädde i kraft den 1 september 2020. Ändringarna genomfördes mot bakgrund av regeringens skrivelse till riksdagen, Skr. 2018/19:152, och tillhörande ändringar i plan- och byggförordningen.

Frågan om systemgränsen för byggnaders energiprestanda har varit föremål för omfattande diskussioner under ett antal år. Boverket har tagit fram ett antal förslag på ändringar, som av olika skäl inte kunnat genomföras. Genom omfattande dialog med politiken, andra myndigheter och representanter för olika delar av branschen har Boverket nu bidragit till en lösning i frågan. De nu genomförda ändringarna kan i stora drag ses som ett lyckat avslut på systemgränsfrågan.

Ändringarna utgjordes i huvudsak av ändrade kravnivåer för energiprestanda och isolerförmåga, och införandet av viktningsfaktorer

¹¹⁰ Boverket (2020). *Validitetskontroll*.

<https://www.boverket.se/sv/energideklARATION/energideklARATION/bakgrund/validitetskontroll/> Hämtad 2021-02-08

¹¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

¹¹² Boverket (2016). *Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd*. <https://www.boverket.se/sv/lag--ratt/forfattningssamling/gallande/bbr---bfs-20116/> Hämtad 2021-02-08

för olika energibärare. Utöver detta gjordes ett antal mindre justeringar. Införandet av viktningsfaktorer innebär i stora drag att olika uppvärmningssystem ger samma energiprestanda i en byggnad, så länge systemet är effektivt och använder en hög andel förnybar energi. Detta får konsekvensen att byggreglerna i princip inte styr vilket uppvärmningssystem som väljs.

4.3.8.3 Mätssystem för värme, kyla och vatten

Individuell mätning och debitering (IMD) av uppvärmning och tappvarmvatten ingår i EU:s direktiv om energieffektivitet¹¹³. Flerbostadshus med sämst energiprestanda omfattas av krav på IMD i Sverige. Gränserna är fastställda i förordningen (2014:348) om energimätning i byggnader. Boverket har beslutat om nya föreskrifter avseende undantag från IMD och för lönsamhetsberäkning, Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2020:3) om energimätning i byggnader. Undantag från IMD medges också vid tillräckligt stor energieffektivisering. Boverkets föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2021. Boverket samverkar med Energimyndigheten kring IMD.

4.3.8.4 Inspektion av uppvärmnings- och luftkonditioneringssystem

Inspektioner av uppvärmningssystem infördes i lagen och förordningen om energideklaration för byggnader i maj 2020¹¹⁴. Det berör byggnader med en nominell effekt för uppvärmning eller komfortkyla på minst 70 kilowatt. Inspektioner i dessa fall krävs i EU:s direktiv för byggnaders energiprestanda¹¹⁵ och syftar till att säkerställa prestanda i befintliga system och bedöma kapacitet och prestanda i förhållande till behovet. Förslag på ändringar i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader har varit ute på remiss och planeras att beslutas i början av år 2021. Erfarenheterna av att inkludera inspektioner i energideklarationer har hittills varit goda.

4.3.8.5 Miljöindikatorer i ett livscykelperspektiv för bygg och fastighetssektorn

Boverkets miljöindikatorer¹¹⁶ används för att följa utvecklingen av miljöpåverkan från bygg- och fastighetssektorn. Till skillnad från en vanlig livscykelanalys, LCA, där en enskild byggnads miljöpåverkan

¹¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG.

¹¹⁴ Lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader och förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader.

¹¹⁵ Europaparlamentet och Rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet.

¹¹⁶ Boverket (2021). *Miljöindikatorer – aktuell status*.

<https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuell-status/> Hämtad 2021-02-08

följs under byggnadens livscykel, visar indikatorerna istället miljöpåverkan från hela sektorn under ett år. I sektorn pågår aktiviteter kopplade till samtliga skeden i en byggnads livscykel, det vill säga byggskede, användningsskede och slutskede. Indikatorerna omfattar därmed miljöpåverkan från produktion och byggande, drift av färdiga byggnader, rivning, återvinning och transporter. Miljöindikatorerna ska framför allt ge den stora bilden av åt vilket håll sektorn är på väg.

Utgångspunkten är miljöpåverkan från de varor och tjänster som används inom sektorn, oavsett om de har producerats i Sverige eller i andra länder. Eftersom miljöpåverkan från produktion skiljer sig åt mellan olika länder, används särskilda metoder för att skatta miljöpåverkan från importerade byggprodukter i de fall detta är möjligt. Utvecklingen av både miljöpåverkan från inhemskt producerade varor och från importerade varor är relevant att följa med tanke på det långsiktiga nationella målet för utsläpp av växthusgaser, där utsläpp i andra länder inte får öka som en följd av att inhemska (territoriella) utsläpp minskar.

Boverkets miljöindikatorer baseras på SCB:s miljöräkenskaper. Avfallsindikatorn baseras på underlag från Naturvårdsverket. Den officiella statistiken från SCB och Naturvårdsverket följer internationellt överenskomna regler om redovisning per bransch och produkt. För att fånga de delar som är relevanta för Boverket, måste statistiken anpassas. Indikatorerna uppdateras årligen av Boverket och senast tillgängliga data används. Det är cirka två års eftersläpning av data.

Tabell 20 Bygg- och fastighetssektorns andel av Sveriges utsläpp eller användning för respektive miljöindikator

Miljöindikator	2018	2017	2016
Andel energianvändning	33 %	32 %	32 %
Andel uppkommet avfall	35 %	31 %	31 %
Andel utsläpp av växthusgaser	21 %	19 %	20 %
Andel utsläpp av kväveoxider	15 %	12 %	12 %
Andel utsläpp av partiklar	23 %	23 %	23 %
Andel hälsofarliga kemikalier, exklusive cement	8 %	11 %	11 %
Andel miljöfarliga kemikalier	5 %	4 %	4 %

Andelarna avser utsläpp och användning som sker i Sverige.

Tabell 21 Energianvändning i bygg- och fastighetssektorn fördelat på energislag

Energislag	2018	2017	2016
Förnybar energi	67 TWh	66 TWh	65 TWh
Kärnkraft	9 TWh	9,2 TWh	9,3 TWh
Fossil energi	33 TWh	30 TWh	31 TWh

Tabell 22 Totala utsläpp av växthusgaser från bygg- och fastighetssektorn

Typ av utsläpp	2018	2017	2016
Inhemsk produktion	11 804 tusen ton CO ₂ e	12 203 tusen ton CO ₂ e	12 398 tusen ton CO ₂ e
Importerade varor och tjänster	5 848 tusen ton CO ₂ e	5 878 tusen ton CO ₂ e	5 209 tusen ton CO ₂ e

Utsläpp av växthusgaser beräknas utifrån de varor och tjänster som används i bygg- och fastighetssektorn. Inhemsk produktion avser utsläpp som sker i Sverige. Importerade varor och tjänster avser utsläpp som sker i andra länder, men som i Boverkets miljöindikatorer belastar bygg- och fastighetssektorn.

Tabell 23 Totala utsläpp av kväveoxider (NO_x) från bygg- och fastighetssektorn

Typ av utsläpp	2018	2017	2016
Inhemsk produktion	29 tusen ton	32 tusen ton	32 tusen ton
Importerade varor och tjänster	24 tusen ton	4 tusen ton	3 tusen ton

Tabell 24 Totala utsläpp av partiklar till luft (TSP- totala mängden luftburna partiklar) från bygg- och fastighetssektorn

Typ av utsläpp	2018	2017	2016
Inhemsk produktion	15 tusen ton	16 tusen ton	15 tusen ton
Importerade varor och tjänster	18 tusen ton	1 tusen ton	1 tusen ton

Inhemsk produktion avser utsläpp av partiklar som sker i Sverige. Importerade varor och tjänster avser utsläpp som sker i andra länder, men som i Boverkets miljöindikatorer belastar bygg- och fastighetssektorn.

4.3.8.6 Regeringsuppdrag inom verksamhetsområdet

Uppdrag att främja minskad klimatpåverkan vid offentlig upphandling av bygg-, anläggnings- och fastighetsentreprenader.

Regeringen har uppdragit åt Boverket och Upphandlingsmyndigheten gemensamt att under åren 2020–2021 utveckla och komplettera befintliga hållbarhetskrav och annat stöd för att på ett kostnadseffektivt sätt främja en minskad klimatpåverkan under hela livscykeln. Stödet ska omfatta områdena bygg, anläggning och fastighet vid offentlig upphandling.

Arbetet som påbörjats omfattar att utveckla hållbarhetskrav och annat stöd och möjliggöra en ökad användning av livscykelanalyser och kravställande på minskad miljö- och klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv vid allt byggande. Stöd tas fram för exempelvis metodval, referensvärden för klimatdeklarationer och uppföljning av krav. Utredningar pågår för att även verka för att stödet används på ett effektivt sätt genom informations- och kunskapsinsatser.

Uppdrag att utreda kompletterande krav och uppdrag om renoveringsstöd

Två regeringsuppdrag inom området Energi påbörjades under året men avslutas först under år 2021. I det första uppdraget gällande kompletterande krav i Boverkets byggregler, fortsätter Boverket att i samverkan med Energimyndigheten och i bred dialog med branschföreträdare, ta fram kravnivåer som är väl genomtänkta och relevanta avseende byggnadens använda energi. Det andra uppdraget bygger på kunskapsunderlaget om renoverings- och energieffektiviseringsstödet.

Informationscentrum för hållbart byggande

Boverket fick år 2017 i uppdrag av regeringen att genomföra upphandling för att upprätta och driva informationscentrum för hållbart byggande för åren 2017–2021. Informationscentrums uppdrag är att främja dels ökad energieffektivisering vid renovering, dels energieffektivt byggande med användning av hållbara material och låg klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Boverket fattade beslut i juni 2019 om förlängning av avtalet med Svensk byggtjänst till och med den 31 december 2020. Uppdraget avslutades därmed detta datum. Från och med 2021 tar Boverket över driften av informationscentrum.

I uppdraget ingår att Boverket regelbundet ska följa upp informationscentrums verksamhet i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med angivna ändamål och uppställda krav.

Boverkets huvudsakliga insatser under året var att genomföra två samverkansmöten med ledningen för båda parter (Boverket och Svensk byggtjänst) och att administrera ersättning till informationscentrum enligt avtal.

4.3.8.7 Måluppfyllelse av verksamhetsområdet

Miljöindikatorerna utgör ett ofta använt kunskapsunderlag och det refereras många gånger till detta både inom forskningen och när förbättringsåtgärder diskuteras och tas fram. Det som har varit mest framträdande hittills har varit den ökande kunskapen om att uppförande av byggnader bidrar med omfattande klimatutsläpp, satt i relation till uppvärmningen, då byggnaderna har övergått till mer och mer fossilfria uppvärmningssätt och ett visst mått av energieffektivisering har genomförts. Detta har lett till att Boverket har fått i uppdrag att ta fram klimatdeklarationer och samverka med Upphandlingsmyndigheten i ett ytterligare uppdrag för att öka kunskapen om klimatpåverkan från uppförande av byggnader och verka för att den kan minskas. Målet att öka kunskapen hos branschen, kommun och andra myndigheter är därmed nått inom verksamhetsområden energi.

Under år 2020 utökade Boverket antalet utskickade förelägganden om energideklARATIONER, vilket ledde till att 600 fler ägare till byggnader förelades år 2020 än år 2019. Under år 2020 pågick det också ett arbete med digitalisering av IT-stöden för tillsynshandläggningen och vidareutveckling av energideklarationsregistret. Trots detta intensifierade arbete är bedömningen att alla byggnader som ska ha en giltig energideklARATION inte har detta. Valideringen av energideklARATIONERNA är ett värdefullt verktyg för att kontrollera att systemet fungerar som avsett. I årets validering om antalet åtgärdsförslag indikerades att fler förslag lämnas till byggnader med störst förbättringspotential. Målet om ändamålsenliga regler och andra styrmedel kan därmed anses vara delvis uppfyllt.

Boverket har vidare inom energiområdet tagit fram kunskapsunderlag och ändrat regler så att de överensstämmer med reviderade EU-direktiv och bidrar till bättre styrning mot energieffektiva byggnader, minskad klimatpåverkan och ett hållbart samhälle. Boverket har särskilt bidragit med kunskap om direktiven om energieffektivitet och byggnaders energiprestanda samt byggreglernas funktionssätt, men har också fört omfattande öppen och respektfull dialog för att omhänderta ekonomiska och sociala aspekter i de resulterande kravnivåerna. Innovativa metoder användes för att lösa särskilt svåra problem.

4.3.9 Bidrag

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området bidrag.

Tabell 25 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet bidrag

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Bidrag	29,2	-47 510	21,3	-33 673	29,2	-47 927
Svar på remiss	0,0	-2	0,0	-34	0,2	-147
Bidragshantering	27,8	-45 779	20,2	-32 365	28,8	-47 601
Garantihantering	0,1	-64	0,2	-176	0,2	-160
Kunskapsunderlag	1,3	-1 665	0,9	-1 098	0,0	-19
TOTALT	29,2	-47 510	21,3	-33 673	29,2	-47 927

Boverket hanterade under året flera nya statliga stöd i syfte att mildra de ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin. Under våren och hösten införde Boverket tillsammans med länsstyrelsen under hård tidspress två omfattande stöd riktade till privata bolag. Det första var ett lokalhyresstöd, förordningen (2020:237) om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran, till de hyresvärdar som lämnat rabatt på hyran till hyresgäster i utsatta branscher. Inför lanseringen genomförde Boverket ett webbseminarium och besvarade branschens frågor via Boverkets webbplats. Dessa informationsinsatser var mycket uppskattade hos fastighetsägarna.

Efter sommaren infördes med kort varsel ett omsättningsstöd, förordningen (2020:893) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare, som också gick att söka i samband med att det trädde i kraft. Slutligen har också ett extra organisationsbidrag, förordningen (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler, införts till föreningar med allmänna samlingslokaler som Boverket hanterade under november. Under året har förordningsändringar trätt i kraft den 1 augusti och den 6 oktober. Med ändringen den 6 oktober 2020 tillkom organisationsbidraget till allmänna samlingslokaler.

Under året infördes det nya startbidraget till byggemenskaper, förordningen (2019:676) om stöd till byggemenskaper, och där har anslaget förbrukats. I övrigt lades mycket arbete på hantering av de stöd som i december 2018 beslutades att avvecklas. Inköp av ett nytt bidragssystem påbörjades i och med tecknande av avtal med ny leverantör.

Tabell 26 Utbetalade bidragsbelopp 2020

Bidrag	Utbetalat belopp (mnkr)
Stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer	493,7
Stöd till vissa ickestatliga kulturlokaler	9,5
Bidrag till allmänna samlingslokaler	121,0
Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag	0,0
Bidrag för kommunala hyresgarantier	0,7
Stöd för renovering och energieffektivisering av vissa bostadsområden	19,5
Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden	45,5
Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studenter	2 352,1
Bidrag till åtgärder mot radon	22,5
Stöd för innovativt och hållbart byggande	6,5
Bidrag för grönnare städer	7,9
Stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran	1 263,3
Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare	339,2
Stöd till byggemenskaper	3,0

4.3.9.1 Stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer

Stödet till äldre bostäder lämnas genom förordningen (2016:848) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer. Stödet handläggs av länsstyrelserna.

Efterfrågan på stödet är fortsatt stor. Under år 2020 kom totalt 413 ansökningar in till länsstyrelserna och 166 beviljades.

Bemyndiganderamen har varit högt belastad. Detta har inneburit att väntetiden, räknat från det att länsstyrelsen äskat om medel hos Boverket för att bevilja ett ärende tills Boverket kunnat fördela medel, har legat på drygt ett år. Boverket föreslog därför i budgetunderlaget för 2021–2023 en utökad bemyndiganderam från 700 miljoner kronor till 900 miljoner kronor.

Tabell 27 Stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	173	121	100
Utbetalt belopp mnkr	493,7	421,5	361,3

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.2 Stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler

Stödet lämnas enligt förordningen (1990:573) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler. Till beslutsomgången år 2020 kom det in 41 ansökningar, varav 13 beviljades stöd med totalt cirka 9,6 miljoner kronor. Totalt sökt belopp var 53,9 miljoner kronor.

Med anledning av att stödet brukar vara kraftigt översökt bedöms det även fortsättningsvis vara det, om nivån på tillgängliga medel är oförändrad. Coronapandemin kan möjligen påverka söktrycket för nästa omgång ansökningar som kommer in senast den 30 september 2021. Det går inte att påvisa att pandemin har påverkat söktrycket för den ansökningsomgång med 39 inkomna ansökningar som beslutas vid nästa beslutstillfälle, senast före utgången av februari månad år 2021.

Tabell 28 Stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	11	10	11
Utbetalt belopp mnkr	9,5	8,7	7,6

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.3 Bidrag till allmänna samlingslokaler

Organisationsbidraget är ett tillfälligt bidrag till föreningar med allmänna samlingslokaler för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av den pågående pandemi. Till beslutsomgången för organisationsbidraget år 2020 kom det in 354 ansökningar, varav 236 beviljades bidrag med sammanlagt 73,6 miljoner kronor.

Till beslutsomgången för investeringsbidraget år 2020 kom det in 270 ansökningar, varav 90 beviljades bidrag med sammanlagt 27,2 miljoner kronor. Totalt sökt belopp var 82,5 miljoner kronor.

Till beslutsomgången för verksamhetsutvecklingsbidraget år 2020 kom det in 70 ansökningar, varav 14 beviljades bidrag med sammanlagt 15 miljoner kronor. Totalt sökt belopp var 73,7 miljoner kronor.

Både verksamhetsutvecklingsbidraget och investeringsbidraget till allmänna samlingslokaler var år 2020 kraftigt översökta. Med anledning av att dessa bidrag brukar vara översökta bedöms bidragen även fortsättningsvis bli det, om nivån på tillgängliga medel är oförändrad. Coronapandemin kan tillfälligt påverka det ökade söktrycket.

Tabell 29 Bidrag till allmänna samlingslokaler

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	356	104	121
Utbetalt belopp mnkr	121,0	49,4	47,0
- varav investeringsbidrag	25,3	26,8	25
- varav bidrag för verksamhetsutveckling	22,1	22,6	22
- varav organisationsbidrag	73,6	-	-

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.4 Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Under år 2020 skedde inga utbetalningar och det kom inte heller in några ansökningar utifrån förordningen (2018:111) om statsbidrag till kommuner med svag bostadsmarknad. Som angivits tidigare antas detta

inte bero på att behov saknas utan kan istället härledas till förordningens komplexitet.

Två kommuner har gällande avtal från den tidigare förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet. Det totala återstående åtagandet uppgår till 7,62 miljoner kronor motsvarande avveckling av 81 lägenheter. Det ena avtalet löper till den 31 december 2021 och det andra avtalet förlängdes i augusti 2020 till den 31 december 2023. Boverket medgav förlängning då flyktingsituationen i kommunen gjort att avveckling av bostäder inte varit möjlig sedan senaste förlängningen år 2016.

Tabell 30 Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	0	1	0
Utbetalt belopp mnkr	0	3	0

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.5 Bidrag för kommunala hyresgarantier

Boverket administrerar bidraget till kommunala hyresgarantier med stöd av förordningen (2007:623) om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier. Under år 2020 beviljade Boverket bidrag för 146 garantier till 19 kommuner. Detta medförde utbetalningar på 730 000 tusen kronor. Söktrycket från kommunerna var under året varit relativt oförändrat jämfört med tidigare år. Boverket ser ingen tendens till någon framtida upp- eller nedgång av bidraget.

Tabell 31 Bidrag för kommunala hyresgarantier

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	34	42	44
Utbetalt belopp mnkr	0,73	1,13	0,8

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.6 Stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden

Stödet enligt förordningen (2016:873) om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden håller på att avvecklas. Det som återstår är utbetalningar av stöd i ärenden som beviljats före den 1 januari 2019.

Tabell 32 Stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	29	38	79
Utbetalt belopp mnkr	19,5	12,9	142,9

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.7 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden

Boverket har under åren 2016–2018 beslutat om stöd till utemiljöer i bostadsområden med socioekonomiska utmaningar enligt förordningen (2016:398) om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden.

I samband med riksdagens beslut om statens budget för år 2019 beslutades att stödet skulle avvecklas. Riksdagens beslut innebär att inga ansökningar fick beviljas efter den 31 december 2018.

Alla de resterande projekten skulle slutrapporteras under år 2020 men på grund av pandemin blev flera av projekten kraftigt försenade. Efter en förordningsändring som trädde i kraft den 15 juli 2020 fick sökanden som med anledning av pandemin har försenats i sina projekt och inte hinner slutföra dem under år 2020, möjligheten att ansöka om anstånd för att slutföra projekten under våren 2021. Elva sökanden har beviljats anstånd till våren 2021.

Tabell 33 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	147	158	369
Utbetalt belopp mnkr	45,5	31,9	351,2

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.8 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studenter

Investeringsstödet lämnas enligt förordningen (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande. Stödet handläggs av länsstyrelserna.

Regeringen beslutade den 19 december 2019 om nya villkor för stödet. De nya villkoren trädde i kraft den 1 februari 2020.

Regeringen gav för budgetåret 2020 Boverket i uppdrag att, utifrån bostadsbrist och byggbehov, fördela investeringsstödet i två potter - en för storstadsregionerna och en för övriga landet. Boverket beslutade den 28 januari 2020 att fördelningen ska ske med 75 procent till storstadsregionerna och 25 procent till övriga landet.

Intresset och efterfrågan på stödet är stort från branschens aktörer. Under år 2020 beviljades totalt 303 ärenden för 11 856 lägenheter, varav 2 428 lägenheter för studerande. Det totala antalet beviljade ärenden för år 2020 omfattar 4 348 miljoner kronor.

Bemyndiganderamen var högt belastad och för ärenden i pott två, övriga landet, var det en väntetid på runt åtta månader för tilldelning av medel. När det gäller årets anslag var det förbrukat vid slutet av år 2020.

Tabell 34 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studenter

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	191	171	167
Utbetalt belopp mnkr	2 352,1	1 652,8	1 397,5

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.9 Bidrag till åtgärder mot radon

Radonbidraget regleras i förordningen (2018:158) om bidrag till åtgärder mot radon i småhus. Bidraget handläggs av länsstyrelsen.

Under år 2020 inkom sammanlagt 1120 ansökningar om radonbidrag.

Tabell 35 Bidrag till åtgärder mot radon

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	1 129	1 255	319
Utbetalt belopp mnkr	22,5	29,9	6,2

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.10 Stöd för innovativt och hållbart byggande

I samband med riksdagens beslut om statens budget för år 2019 beslutades att stödet enligt förordningen (2018:199) för innovativt och hållbart byggande av bostäder skulle avvecklas. Riksdagens beslut innebar att inga ansökningar fick beviljas efter den 31 december 2018.

Under året inkom drygt 20 slutredovisningar. På grund av coronapandemin blev åtgärder i ett flertal projekt försenade. Efter en förordningsändring som trädde i kraft den 15 juli 2020 fick sökanden som med anledning av coronapandemin har försenats i sina projekt och inte hinner slutföra under år 2020, möjligheten att ansöka om anstånd för att slutföra projekten under våren 2021. Tolv stödmottagare har beviljades därför förlängning av projekttiden med stöd av 11 a § förordningen.

Tabell 36 Stöd för innovativt och hållbart byggande

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	19	20	42
Utbetalt belopp mnkr	6,5	26,6	72

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.11 Bidrag för grönare städer

Förordningen (2017:1337) om bidrag för grönare städer trädde i kraft den 1 februari 2018. Syftet med bidraget var att utveckla städer till gröna och hälsosamma platser och bidra till att nå miljökvalitetsmålet "god bebyggd miljö". Bidraget har kunnat sökas av kommuner och skulle vara till nytta för allmänheten utan krav på motprestation. Riksdagen beslutade, i samband med beslut om statens budget för år 2019, att avveckla bidraget. Under år 2020 beslutade regeringen ett nytt stöd för gröna och trygga samhällen. Satsningen är en fristående fortsättning på bidraget för grönare städer.

Boverket har under året endast handlagt ett antal slutrapporter för tidigare stöd som beviljats.

Tabell 37 Bidrag för gröna städer

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	15	31	73
Utbetalt belopp mnkr	7,9	31,9	94

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.12 Stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran

I syfte att mildra effekterna av coronapandemin införde regeringen under år 2020 ett tillfälligt stöd till hyresvärdar som gett lokalhyresgäster, inom vissa branscher, rabatt på hyran. För att underlätta handläggningen och minska risken för felaktiga utbetalningar inhämtade Boverket kreditupplysningar för varje enskild ansökan, både för hyresvärderna och hyresgästen. Inhämtandet gjordes automatiskt i samband med att ansökan kom in till Boverket. Stödet handläggs av länsstyrelsen.

Under år 2020 inkom sammanlagt 33 742 ansökningar om lokalhyresstöd.

Tabell 38 Stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	31 206	-	-
Utbetalt belopp mnkr	1 263,3	-	-

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.13 Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare

I slutet av år 2020 införde regeringen ytterligare ett stöd i syfte att mildra effekterna av coronapandemin, denna gång riktat mot enskilda näringsidkare, vars nettoomsättning minskat i större omfattning. Stödet är utformat efter det så kallade "omställningsstödet" som administreras av Skatteverket. När Boverket tog fram relevant systemstöd skapades en integration mot Skatteverkets beskattningsregister för att kunna inhämta sådana uppgifter som behövs för handläggningen av stödet. Även i detta stöd inhämtade Boverket kreditupplysningar för varje enskild sökande, bland annat för att säkerställa att denne inte försatts i konkurs eller belagts med näringsförbud. Stödet handläggs av länsstyrelsen.

Under år 2020 inkom sammanlagt 8 041 ansökningar om omsättningsstöd.

Tabell 39 Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	4 171		
Utbetalt belopp mnkr	339,2		

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.14 Stöd till byggemaskiner

Stödet, som avser initiala projektkostnader, kan lämnas om en byggemaskin är organiserad i en ekonomisk förening där minst sex medlemmar har satsat 10 000 kronor var. Det måste dessutom vara klart

att kommunen medger att flerbostadshuset får byggas på den tilltänkta tomten. Byggemenskaper kan söka stödet på högst 400 000 kronor.

För år 2020 har 3 miljoner kronor avsatts till stödet. Tolv ansökningar har totalt inkommit under året.

Tabell 40 Stöd till byggemenskaper

	2020	2019	2018
Antal utbetalningar	8	-	-
Utbetalt belopp mnkr	3	-	-

Källa: Bidragssystemet Bofinc och för utbetalt belopp Unit4 Business World

4.3.9.15 Regeringsuppdrag inom verksamhetsområdet

Regleringsbrev (Rb) 2 - Förbereda utvärdering av byggemenskaper

Boverket fick under år 2020 ett uppdrag att förbereda en utvärdering av stödet till byggemenskaper. Stöd till byggemenskaper regleras genom förordningen om stöd till byggemenskaper. Boverket har under året samlat in uppgifter om de som har sökt stödet under år 2020 och sammanställt dessa uppgifter så att de ska kunna användas i den kommande utvärderingen. En första utvärdering planeras till våren 2021.

Regleringsbrev (Rb) 12 – Potter för fördelning av investeringsstöd

Boverket fick i uppdrag att bedöma hur investeringsstödet till hyresbostäder och studentbostäder bör fördelas. Beslutet är publicerat på Boverkets webbplats¹¹⁷.

Nytt bidragssystem

Under hösten 2019 påbörjades en upphandling av nytt bidragssystem med syfte att ersätta nuvarande verksamhetssystem för bidragshantering (Bofinc) med ett mer modernt system. Upphandlingen har genomförts som en konkurrenspräglad dialog och processen fortsatte under våren 2020. I juni avslutades upphandlingen och ett kontrakt tecknades med vald leverantör.

Under augusti påbörjades ett omfattande införandeprojekt som syftar till att få ett nytt systemstöd för bidragshantering, hos Boverket respektive länsstyrelsen, i drift under år 2021.

Delrapportering inom uppdraget att utvärdera stödet för renovering och energieffektivisering

Inom uppdraget att utvärdera stödet för renovering och energieffektivisering och att analysera ägarförhållandena på hyresbostadsmarknaden, som ska rapporteras i maj 2021, gjordes en

¹¹⁷ Länk till: [PDF Boverket Potter för fördelning av investeringsstöd](#) Hämtad 2021-02-08

delrapportering i oktober 2020¹¹⁸. Anledningen var det nya stöd för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus som fanns med i regeringens budgetproposition för år 2021. Regeringen aviserade att hänsyn kommer att tas till tidigare erfarenheter då det nya stödet utformas.

Boverkets uppdrag var att utvärdera det avvecklade stödet som fanns att söka under åren 2016–2018. Arbetet fokuserades på att bidra till att utforma det aviserade stödet så bra som möjligt givet ramarna i budgetpropositionen och de juridiska ramarna.

Riksrevisionens tidigare utvärdering av det avvecklade stödet tillsammans med Boverkets egna bedömningar utgjorde det viktigaste underlaget i utredningen. Ambitionen var att så långt det är möjligt följa Riksrevisionens rekommendationer inför införandet av ett nytt stöd.

4.3.9.16 Måluppfyllelse inom verksamhetsområdet

Sammantaget har Boverkets organisation och bidragssystem bidragit till att de statliga stödåtgärderna under pandemin kommit både näringslivet och civilsamhället till del. Trots påverkan av coronapandemin har Boverket tillsammans med Länsstyrelsen kunnat möjliggöra såväl införande av nya bidragstyper som effektiv handläggning. Detta tack vare ett välfungerande samarbete myndigheterna emellan.

Inför år 2020 sattes målet upp att handläggningstid för överklagade bidragsärenden från länsstyrelsen skall uppgå till maximalt sex månader. Resultatet under år 2020 visar att snitttiden för ett överklagat ärende är strax under två månader.

¹¹⁸ Boverket (2020). *Utvärdering av stödet för renovering och energieffektivisering*. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/utvardering-av-stodet-for-renovering-och-energieffektivisering/> Hämtad 2021-02-08

4.3.10 Garantier

I detta avsnitt beskrivs Boverkets arbete och resultat under året inom området garantier.

Tabell 41 Årsarbetskrafter och kostnader fördelat på prestation inom verksamhetsområdet garantier

Verksamhetsområde	2020 åak	2020 tkr	2019 åak	2019 tkr	2018 åak	2018 tkr
Garantihantering	5,2	-6 087	3,1	-11 236	2,6	-19 176
TOTALT	5,2	-6 087	3,1	-11 236	2,6	-19 176

4.3.10.1 Kreditgarantier för lån till bostadsbyggande

Boverkets kreditgarantier lämnas främst för lån till nybyggnad och anordnande av bostäder i byggnad som inte tidigare har använts till bostäder med stöd av förordningen (2020:255) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande. Kreditgaranti kan lämnas både under byggtid och efter färdigställande till kreditinstitut som har ramavtal om kreditgarantier med Boverket. Förenklat fungerar kreditgarantin som en försäkring som ersätter kreditgivarens ekonomiska förluster i de fall konkurs inträffar. Verksamheten finansieras med avgifter vars storlek bestäms av Boverket och som ska täcka Boverkets administrationskostnader och statens förväntade förlust, med restriktionen att avgiften ska vara marknadsmässig.

Tabell 42 Antal nya kreditgarantier under år 2020, belopp i mnkr

	Antal kreditgarantier	Antal lägenheter	Garanterat belopp	Maximalt garanterat belopp
Kreditgarantier under byggtid	62	2 081	879	3 298
Kreditgarantier efter färdigställande	2	124	25	25
Totalt	64	2 205	904	3 323

Källa: Kreditgarantisystemet Gamen

Tabellen visar antalet nya kreditgarantier som tecknats och aktiverats av kreditgivarna i Boverkets e-tjänst för kreditgarantier. Garanterat belopp visar vilket belopp som var aktuellt per den 31 december 2020. Maximalt garanterat belopp för garantier under byggtiden avser det totala belopp som medges under byggtiden.

Antalet aktiverade kreditgarantier under byggtiden under år 2020 uppgår enligt tabellen ovan till 62 stycken vilket innebär en stadig ökning jämfört med 53 stycken år 2019 och 41 stycken år 2018. Lägenheterna fördelas på 815 bostadsrätter och 1 266 hyresrätter varav 26 kooperativa. Det är en klar dominans för hyresrätter, men vissa kreditgivare har indikerat att byggherrarna har planer på att ändra upplåtelseform till bostadsrätter under senare delen av byggtiden om marknaden tillåter det.

Tabell 43 Utestående garantiåtagande per den 31 december, belopp i mnkr

	Garanterat belopp	Maximalt garanterat belopp
Kreditgarantier under byggtid	2 258	4 151
Garantier efter färdigställande	473	473
Totalt	2 731	4 624

Källa: Kreditgarantisystemet Gamen

I tabellen ingår även tidigare utställda garantier enligt förordningen (2004:105) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande med mera, förordningen (2007:624) om statliga ersättningsgarantier för bostäder och förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet. Beviljanderamen var under år 2020 åtta miljarder kronor.

Tabell 44 Årets värdering av den förväntade förlusten i garantistocken, belopp i mnkr

	2020	2019	2018
Antal garantier	138	142	170
Garanterat belopp, mnkr	2 731	3 028	3 096
- varav skador		26	
Förväntad förlust, mnkr	107	104	137
Förväntad förlust av garanterat belopp	3,9	3,4 %	4,4 %
Avsättning, mnkr	107	130	137

Källa: Kreditgarantisystemet Gamen

Vid varje årsskifte beräknas den förväntade förlusten i garantistocken genom en omvärdering av samtliga färdigställda fastigheter (frånsett egenhem med tidigare ersättningsgaranti). De kreditgarantier som ställts ut under byggtiden omvärderas inte på grund av dess korta löptid. Som underlag för omvärderingen inhämtas uppgifter om intäkter, kostnader för drift och underhåll, total kapitalskuld med mera från kreditgivarna. Med hjälp av avgiftsmodellen som används vid prissättning av kreditgarantier beräknas en risk för varje fastighet. Resultatet summeras med kreditgarantier under byggtiden och beräkningen för hela garantistocken redovisas i tabellen ovan som förväntad förlust. Värderingen för år 2020 ligger i paritet med föregående år.

Tabell 45 Avgiftsfinansierad verksamhet inom Boverket, belopp i mnkr

	2020	2019	2018
Tidigare års över-/underskott	35,5	42,7	42,2
Intäkter	5,3	4	8,3
Kostnader	4,4	5,3	7,7
Årets kapitalförändring	0,9	-1,4	0,6
Inleverans av överskott		-5,9	
Ackumulerat över-/underskott	36,4	35,5	42,7

Källa: Unit4 Business World

Boverket har för avsikt att successivt minska det förhållandevis stora ackumulerade överskottet genom att årligen justera de administrativa avgifterna för kreditgarantiverksamheten. Under år 2020 gjorde dock ökningen av antalet kreditgarantier under byggtiden tillsammans med minskade kostnader, mestadels hänförliga till pandemin, att ett överskott genererats.

4.4 Resultatindikatorer för målområde "En myndighet för långsiktigt hållbart samhälle"

4.4.1 Mått på nöjdhet och upplevd nytta av utbildningarna "Ny på jobbet"

Resultatet bygger på enkätsvar, där nöjdhet och upplevd nytta mäts, efter genomförda utbildningar. Utbildningarna "Ny på jobbet" är den av utbildningarna inom PBL kunskapsbanken som indikatorn mäter. Utbildningarna där nöjdhet och upplevd nytta mäts innefattar webbutbildningar inom följande områden:

- ny på jobbet som byggnadsinspektör
- ny på jobbet som detaljplanehandläggare
- ny på jobbet som lovhandläggare
- ny på jobbet inom PBL-administration
- ny på jobbet som översiktsplanerare.

Målvärdet är minst 4 av 5 i snittbetyg. Mått för åren innan år 2020 saknas.

Tabell 46 Mått på nöjdhet och upplevd nytta av utbildningarna "ny på jobbet"

	2020	2019	2018
Snittbetyg	4,5	-	-

4.4.2 Antal nya eller förbättrade digitala tjänster

Boverket har under året lanserat eller förbättrat sju digitala tjänster. Digitala tjänster definieras som "genomförda publiceringar av nya eller förbättrade digitala tjänster som har extern åtkomst, det vill säga till exempel API:er, öppna data, e-tjänster eller interaktiva digitala guider och beräkningshjälpmedel".

Målvärdet är minst tre nya eller förbättrade tjänster per år. Mått för åren innan år 2020 saknas.

Tabell 47 Antal nya eller förbättrade digitala tjänster

	2020	2019	2018
Antal	7	-	-

4.4.3 Nöjdhet med dialog vid extern samverkan och konferenser

Totalt under året har Boverket arrangerat eller varit medarrangör i ett tiotal konferenser, seminarier och hearings för externa målgrupper. I två av dessa arrangemang har nöjdheten mätts. Nöjdheter vid dessa arrangemang mäts genom att deltagare sätter betyg från 1–5 där 5 är högst.

Coronapandemin har inneburit utmaningar i att föra dialog och anordna konferenser. Boverket har fått ställa om i stort sett alla planerade fysiska konferenser till digitala sådana. Tekniken har i många fall begränsat möjligheten till dialog vid dessa. Med tanke på det är 3,9 ett bra betyg även om myndigheten med det inte når målet.

Målvärdet är minst 4 av 5 i genomsnittsbetyg. Mått för åren innan år 2020 saknas.

Tabell 48 Nöjdhet med dialog vid extern samverkan och konferenser

	2020	2019	2018
Genomsnittsbetyg	3,9	-	-

4.5 Måluppföljning av målområdet "En myndighet för långsiktigt hållbart samhälle"

Bedömningen är att regeringen och våra andra intressenter har fått nytta av kunskapsunderlag som i sin tur bidragit till beslut som leder mot ett hållbart samhällsbyggande.

Det har skett utifrån gedigen kunskap inom våra verksamhetsområden och utifrån vår kunskap om omvärlden. Boverket har levererat uppdrag med ett gott betyg i enlighet med vårt mål, trots ändrade förutsättningar i uppdrag med anledning av coronapandemin. Det kan ändå nämnas att under rådande förutsättningar har det varit svårt att ta fram prognoser, men att i jämförelse med andra prognosmakare ligger Boverket ändå bra till.

Bedömningen är att Boverket ökat kunskapen hos branschen, kommuner och andra myndigheter.

Boverkets information på PBL kunskapsbanken med vägledningar, planbestämmelsekatalogen, webbutbildningar och webbseminarier har skapat en ökad kunskap om plan- och bygglagen hos målgrupperna. En ökad användning inom alla områden i kunskapsbanken kan mätas liksom en ökad nöjdhet och upplevd nytta av webbutbildningar. Myndigheten har deltagit i seminarier, konferenser och nätverk för att främja spridning av PBL-kunskap.

Boverket har som en konsekvens av coronapandemin producerat digitala konferenser istället för fysiska. Konferenserna har haft fler deltagare och större geografisk spridning till en lägre kostnad per person jämfört tidigare. På så sätt har myndigheten uppfyllt syftet med PBL kunskapsbanken och överträffat förväntningar och mål med att sprida PBL-kunskap.

Bedömningen är att Boverket bidragit till utveckling av ändamålsenliga regler och andra styrmedel.

Boverket har under året tagit fram nya föreskrifter och allmänna råd och även ändrat befintliga föreskrifter och allmänna råd när det krävts.

Bedömningen är att Boverket säkerställt en rättssäker hantering av styrmedel.

Boverket har prioriterat arbetet utifrån förvaltningslagen, andra relevanta författningar, Boverkets vision och samhällsnyttan. Boverket har säkerställt att medarbetarna uppfyller förvaltningslagens och övriga relevanta författningars krav bland annat genom utbildning, riskanalyser och uppföljning av handläggningstider.

Bedömningen är att Boverket till viss del utvecklat förmågan att arbeta innovativt.

Boverket har under året utvecklat och tagit fram ett flertal digitala tjänster så som e-tjänster, öppna data och API. Pandemin har bidragit till att

myndigheten fått ställa om delar av verksamheten men utan att resultatet påverkats. Det faktum att medarbetare i myndigheten under året inte kunnat träffas fysiskt, både i planerade och oplanerade konstellationer, kan dock ha bidragit till att kreativiteten och nya tankesätt till viss del uteblivit.

Bedömningen är att Boverket förbättrat förmågan att analysera aktuella tendenser i samhället.

Boverket har genom omvärldsanalys och omvärldsbevakning planerat verksamheten på rätt sätt. Myndigheten har ställt om när behov uppkommit eller när nya uppdrag inkommit under året. Det kan dock konstateras att interna dialogmöten och interna seminarium för analyser av tendenser inte fått lika stor genomslagskraft med anledning av pandemin. Där har kraften i stället lagts på externa dialoger och samverkan.

Bedömningen är att Boverket utvecklat externa dialog och samverkan.

Under året har Boverket haft aktivt samarbete med andra myndigheter med erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring. Myndigheten har samordnat arbetet nationellt där det krävts. Vid mätningar av nöjdhet vid dialoger vid extern samverkan och större konferenser visar det sig att myndigheten är nära målet.

Bedömningen är att Boverket utvecklat den kommunikativa förmågan.

Boverket har fortsatt arbetet med att utveckla den kommunikativa förmågan internt och med omvärlden. Myndigheten har haft interna utbildningar i hur medarbetarna arrangerar och leder digitala möten på ett bra sätt. De konferenser Boverket arrangerat under året har ställts om på grund av coronapandemin och har lett till en utveckling av vår digitala möteshantering.

5 Målområde 2: "Effektiv leverans"

Målområdet innefattar delmål som hjälper oss att arbeta i rätt riktning mot området "Effektiv leverans".

Delmålen presenteras nedan.

Förbättra kvalitet och öka effektiviteten i myndigheten

Boverkets intressenter kräver att myndigheten ständigt effektiviserar och ökar kvaliteten i arbetet.

Ständigt förbättra och effektivisera våra processer för ökad kvalitet

Genom att arbeta med kvalitetssäkring vid givna avstämningpunkter i processer där myndigheten återkommande utvärderar och ständigt förbättrar ska Boverket säkerställa leverans med hög kvalitet och minskat antal fel. Ständiga förbättringar av arbetssätt ska ge ökad rättssäkerhet och effektivitet och förbättrade underlag för myndighetens intressenter.

Digitalisera Boverkets processer och hantera myndighetens information säkert

Boverket ska identifiera de manuella moment där digitalisering kan skapa mest värde och öka kompetensen att använda digitala lösningar. Vi ska också skapa fler digitaliserade tjänster som bidrar till en mer digitaliserad myndighet för att öka nyttan för intressenter. Myndigheten ska samtidigt se till att hantera information på ett säkert sätt i alla processer.

5.1 Medborgar- och myndighetsservice

5.1.1 Svara på remisser

Boverket besvarar årligen ett stort antal remisser. Många av remisserna kommer från SIS och avser standarder inom byggområdet som nyupprättas eller ändras. Dessa remitteras till Boverket för bevakning så att de inte strider mot myndighetens föreskrifter eller allmänna råd. Boverket tar emot remisser av samtliga standarder inom byggområdet. Efter SIS-remisser utgörs den största andelen remisser av de som kommer från regeringen, till exempel utredningar inom ramen för Statens offentliga utredningar (SOU).

Tabell 49 Totala antalet remisser för hela organisationen

	2020	2019	2018
Inkomna remisser	487	393	385
Besvarade remisser	417	358	328
- varav departementsremisser (inkl. SOU)	56	38	52

5.1.2 Svara på frågor

Boverket besvarade totalt 25 100 frågor under året. Av dessa var 13 600 telefonfrågor och 11 500 frågor via e-post. En stor andel av dessa frågor besvaras av Boverkets svarstjänst som ger en hög tillgänglig, god och effektiv service. Frågor kommer från kommuner, företag, myndigheter och enskilda personer.

Tabell 50 Totala antalet frågor till myndigheten via telefon och e-post

	2020	2019	2018
Frågor via telefon	13 600	16 600	17 300
Frågor via e-post	11 500	10 400	10 500
Totalt	25 100	27 000	27 800

De vanligaste frågorna handlar om energideklarationer, detaljplaner, lov och byggande och Boverkets byggregler. Det är i linje med tidigare år men vi ser en minskning av antal frågor om energideklarationer vilket troligen beror på att många byggnader nu har genomfört sin andra deklARATION i och med att tio år har passerat. Under året har antalet frågor kopplat till lov och byggande, komplementbyggnad och handläggning ökat något. Storleksökningen för attefallshus till 30 kvadratmeter har genererat fler frågor under året.

Antalet frågor via telefon och e-post har minskat de tre senaste åren och en anledning kan vara möjligheten att via Boverkets webb i stället få ett bra svar på sin fråga direkt. Frågor och svar på webbplatsen fylls ständigt på med ny information som baseras på de frågor som kommer in via andra kanaler. Antalet besökare som ställt frågor på webbplatsen har ökat under 2020, främst beror denna ökning på de nya stöden som tillkommit med anledning av coronapandemin.

Tabell 51 Antal sidvisningar på frågor via webbplatsen boverket.se

	2020	2019	2018
Antal sidvisningar	47 895	41 472	42 513

5.1.3 Boverkets webbplats

Antalet besökare och sidvisningar på webbplatsen boverket.se ökade under år 2020. Boverket har framför allt arbetat med att åtgärda brister för att uppfylla lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. En tillgänglighetsredogörelse finns publicerad på webbplatsen. Nyheter bland innehållet på webbplatsen är till exempel planenlighetsguiden och ny vägledning inom området arkitektur.

Tabell 52 Totalt antal besök till webbplatsen boverket.se

	2020	2019	2018
Totalt antal besök	5 798 437	4 123 846	3 407 802
Antal sidvisningar	19 160 224	14 241 604	12 284 794

Källa: Siteimprove

5.1.3.1 Building in Sweden

År 2018 lanserade Boverket en webbplats som ska underlätta för utländska byggherrar och byggföretag som vill bedriva verksamhet i Sverige. Webbplatsen är på engelska och utgör en del av sidorna på engelska på boverket.se. Buildinginsweden.se upplyser om vad som gäller i Sverige, bland annat byggregler. Under år 2020 har inga större förändringar behövt göras i innehållet förutom ny information kring klimatdeklarationer.

Boverket har inte fått in några specifika önskemål eller problemområden från besökare på sidan, utan fortsätter få positiv respons. Våra besökare på webbsidorna kommer från hela världen och de allra flesta hittar dit genom sökmotorer.

Tabell 53 Totalt antal besök på webbplatsen buildinginsweden.se

	2020	2019
Totalt antal besök	36 027	30 304
Antal sidvisningar	99 852	92 568

5.1.4 Sociala medier

Boverket fortsatte att ha dialog i sociala medier och myndigheten finns på Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter och Youtube. LinkedIn är fortfarande den kanal som växer i snabbast takt och i december 2020 hade Boverket cirka 17 900 följare.

5.1.5 Nyhetsbrev

Boverket ger ut fyra olika digitala nyhetsbrev, som skickas ut en gång i månaden. "Boverkets nyhetsbrev"¹¹⁹ har 4 347 prenumeranter och tar upp aktuella frågor och nyheter inom hela Boverkets område. "PBL kompetens" med 4 037 prenumeranter och "PBL nano" med 1 099 prenumeranter, är två nyhetsbrev med nyheter om vägledning, webbseminarier och utbildningar kopplade till plan- och bygglagen. Nyhetsbrevet "Publicerat av Boverket", med 564 prenumeranter, är en sammanställning av de publikationer, författningar, remisser och yttranden som Boverket publicerat den senaste månaden.

¹¹⁹ Boverket (2020). Boverkets olika nyhetsbrev. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/nyhetsbrev/> Hämtad 2021-02-11

5.1.6 Regeringsuppdrag inom området

Regleringsbrev (Rb) 9 - Förändrad redovisning

Boverket har under åren 2014 – 2020 redovisat myndighetens information till, och kommunicering med, företag till Tillväxtverket och regeringen. I stort handlar det om att följa upp regeringens övergripande mål för att öka service, minska handläggningstider och öka förståelsen för företagens villkor på myndigheter.

5.2 Effektiviseringar och arbetssätt

5.2.1 Boverkets ledningssystem - vårt arbetssätt

Boverket arbetar med ständig förbättring och effektivisering av myndighetens arbetssätt. Verktöget för detta är det integrerade ledningssystemet som är ett gemensamt, processinriktat, kvalitetssäkrat och lärande arbetssätt som strävar mot ständig förbättring. Detta görs exempelvis genom förbättrade beskrivningar och anpassat stöd i våra arbetsprocesser.

Det integrerade ledningssystemet följer ISO-standarderna för kvalitet, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet. Boverket är certifierade enligt miljöstandarden SS-EN ISO 14001:2015, och under år 2020 genomförde Boverket en uppföljningsrevision. Boverket genomförde även gap-analyser (där man identifierar gapet mellan nuläge och önskat läge) för ledningssystem för kvalitet ISO 9001:2015, arbetsmiljö ISO 45001:2018 och informationssäkerhet ISO/IEC 27001:2015.

5.2.2 Intern digitalisering

Boverket arbetade under året med intern digitalisering inom flera områden där flera processer digitaliserades och effektiviserades. Nedan beskrivs några områden.

I stället för att ställa in har Boverket ställt om till digitala möten i de flesta sammanhang när det krävts. Möten med medarbetare upp till 30 personer genomfördes på strategisk nivå för att få verksamheten att fortlöpa i samma takt. Myndigheten genomförde dessutom kontinuerligt under året interna digitala stormöten med alla medarbetare. Medarbetare har delat med sig av bra tips och alla erbjöds interna utbildningar för att öka och sprida kunskapen om digitala möten.

Arbetet med digital hantering av akter påbörjades. Det primära målet är att ersätta pappers-akter med digitala akter. Vissa akter är helt eller delvis digitala från och med oktober och arbetet planeras att fortsätta under år 2021. Syftet är att underlätta ett mobilt arbetssätt, att få en effektivare hantering av akter och att minska förbrukningen av papper.

Boverket har även digitaliserat interna beställningsdokument.

5.3 Resultatindikatorer målområde "Effektiv leverans"

5.3.1 Certifierbar nivå på Boverkets ledningssystem

I dagsläget är Boverket certifierade inom ledningssystem för miljö.

Målet är att hålla en certifierbar nivå på övriga ledningssystem. Gap-analyser genomfördes under året av externa revisorer på ledningssystemen arbetsmiljö, informationssäkerhet och kvalitet. De visar att alla myndighetens ledningssystem är certifierbara. Att hålla en certifierbar nivå innebär att Boverket alltid behöver arbeta med ständiga förbättringar.

Målvärdet är att hålla en certifierbar nivå på alla fyra ledningssystem. Mått för åren innan år 2020 saknas.

Tabell 54 Certifierbar nivå på Boverkets ledningssystem

	2020	2019	2018
Antal	4	-	-

5.3.2 Mått på Boverkets informationssäkerhetsarbete

En utvärderingsmodell har tagits fram av ett konsultföretag (SANS Institute) där vi kan jämföra oss med många olika organisationer och hitta förbättringsområden. Utvärderingen genomförs en gång om året men kan göras en gång per tertial för att se om Boverket rör sig i rätt riktning enligt åtgärdsplan. En tidigare mätning genomfördes år 2016 där värdet var 45 procent.

Målvärdet är 55 procent efter genomförd SANS-analys vid årets slut. Mått för åren innan år 2020 saknas.

Tabell 55 Mått på Boverkets informationssäkerhetsarbete

	2020	2019	2018
Målvärde	61 %	-	-

5.4 Måluppföljning av målområdet "Effektiv leverans"

Bedömningen är att Boverket ständigt förbättrar och effektiviserar processer för ökad kvalitet

Genom att hålla certifierbar nivå på myndighetens ledningssystem har arbetet kvalitetssäkrats och skapat förutsättningar för ständiga förbättringar av arbetssätt, det har gett ökad rättssäkerhet och effektivitet för myndighetens intressenter.

Bedömningen är att Boverket digitaliserat flertalet processer och hanterat information säkert

Boverket har påbörjat och genomfört flera förändringar i digitala hanteringar och processer.

Under året erbjöds lektioner i processen för digital säkerhet till alla medarbetare. För Boverket som myndighet är digitala risker en del av vardagen, allt ifrån yttre hot till inre svagheter. Genom lektionerna, som skickats ut via e-post, uppmärksammade myndigheten medarbetarna på riskerna och gav tips för att undvika dessa risker. Resultatet i SANS-mätningen visar också på en förbättring av myndighetens informationssäkerhet.

6 Målområde 3: "Goda interna förutsättningar för Boverkets utveckling"

Målområdet innefattar delmål som hjälper oss att arbeta i rätt riktning mot området "Goda interna förutsättningar för Boverkets utveckling".

Delmålen presenteras nedan.

Säkerställa en god och inkluderande arbetsmiljö

Boverket ska säkerställa en god och inkluderande arbetsmiljö som präglas av tillit, en grundsten för samarbete både internt och externt. Alla medarbetare ska känna sig delaktiga och därmed bidra till att vidareutveckla sig själva och andra. Myndigheten vill utveckla en kultur av ständigt lärande och tillit genom kunskapsdelning och ökat tvärsanknande arbete.

Vara ett föredöme i sektorsövergripande frågor

Boverket kan vara ett föredöme i samhället genom att till exempel arbeta strukturerat med att minska negativa miljöpåverkan och arbeta med jämställdhets- och tillgänglighetsfrågor. Genom att vara ett föredöme skapar myndigheten ett gott rykte, får lättare att rekrytera och kan ha en positiv påverkan i samhället. Detta arbete underlättas bland annat genom att Boverket arbetar strukturerat med ett integrerat ledningssystem.

Säkra kompetensförsörjningen

Boverket är en kunskapsorganisation och därför är det av stor vikt att säkra den framtida kompetensförsörjningen för att långsiktigt kunna bemanna processer och uppdrag med rätt kompetens.

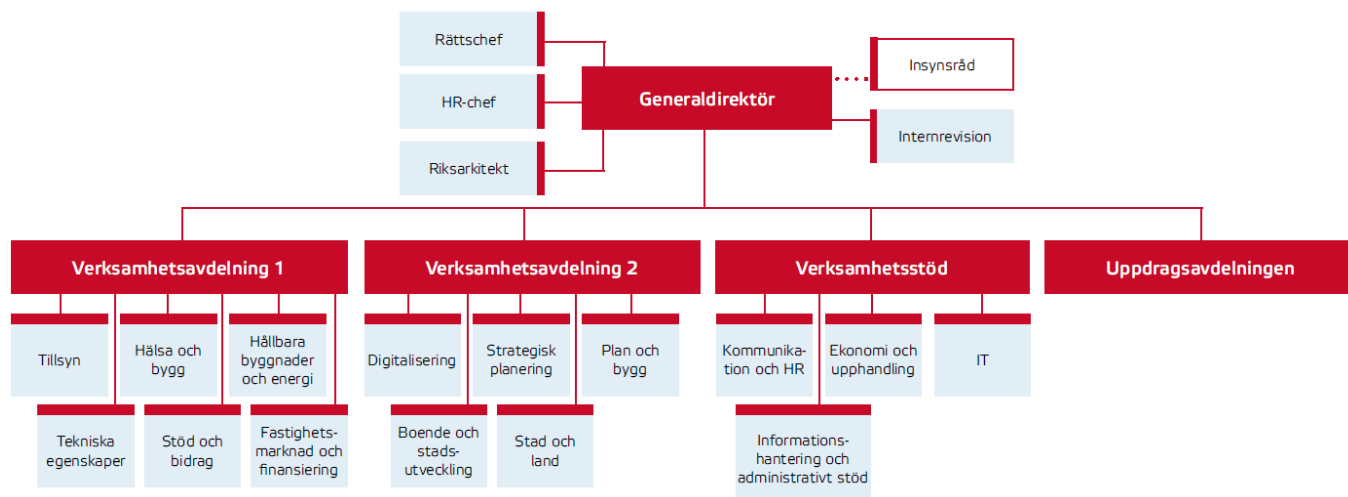
Utveckla ledarskap och medarbetarskap

Boverket behöver arbeta kontinuerligt med att utveckla ledarskap och medarbetarskap för att kunna leda i förändring i en komplex omvärld. Myndigheten behöver leva genom kärnvärden och öka medvetenheten om vision och mål. Boverket behöver också fortsätta att genomföra insatser som teamutveckling och coachning av ledare för att stödja och utveckla organisationen, naturligtvis utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

6.1 Organisation och organisationsstyrning

Under avsnittet redovisas Boverkets organisationsstruktur, kompetensförsörjning och medarbetarskap och ledarskap.

6.1.1 Boverkets organisation

Boverkets organisation den 31 december 2020.

Under året pågick ett stort arbete för omställning av organisationen mot bakgrund av minskade anslag för år 2021. Förberedelser har pågått under året för att anpassa organisationen till omställningen där två avdelningar föreslogs bli en, en enhet föreslogs upphöra och några enheter föreslogs byta namn.

Boverket fortsatte under året att ha kontor på tre orter; Karlskrona, Malmö och Stockholm.

6.1.2 Kompetensförsörjning

Förmågan att attrahera och behålla kompetens är avgörande för att nå verksamhetens mål. Processen kompetensförsörja är ett samlingsnamn för olika aktiviteter som sker i organisationen för att säkerställa att Boverket kan attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare.

Under året deltog Boverket i samarbete med universitet och högskola på en mäsas med syfte att stärka Boverkets varumärke. Boverket hade endast ett fåtal praktikanter genom samarbete med högskolor och universitet eftersom pandemin och det mobila arbetet begränsade möjligheterna.

Under året anställde Boverket elva nya medarbetare. Av dessa var sju kvinnor och fyra män. Boverket har rekryterat färre medarbetare än under de senaste åren vilket beror på översyn som genomförts som syftat till att minska antalet medarbetare. Under året gick sju medarbetare i pension.

Boverket hade under året 21 personalansvariga chefer, varav elva kvinnor och tio män. Boverkets ledningsgrupp bestod under år 2020 i huvudsak av tolv personer, varav sex kvinnor och sex män.

För nya medarbetare erbjöd Boverket vid två tillfällen introduktionsutbildningar som en del av nya medarbetares introduktion. Introduktionsutbildningarna är sedan några år tillbaka två heldagar där samtliga nya medarbetare får möjlighet att bekanta sig med varandra och med Boverkets verksamhet. Dagarna innehåller bland annat

- hur Boverket kommunicerar
- hur det är att jobba i staten
- förvaltningsutbildning
- viktiga perspektiv att ta hänsyn till i det dagliga arbetet såsom funktionshinderpolitik, jämställdhetsintegrering och barnperspektivet.

Barnperspektivet tillkom under året som en ny del av introduktionsutbildningen med anledning av Boverkets regeringsuppdrag om tillämpningen av barnkonventionen. Förutom introduktionsutbildningen genomfördes flera andra insatser för att stärka kompetensen om barnkonventionen internt på Boverket. För samtliga medarbetare genomfördes utbildningar inom förvaltningslagen.

Tabell 56 Anställda, medeltal

	2020	2019	2018
Män	112	118	107
Kvinnor	166	174	172
Medeltal	278	292	279
Årsarbetskrafter	257	269	251

6.1.2.1 Moderna beredskapsjobb

Boverket har under det gångna året inte haft någon anställd inom modernt beredskapsjobb.

6.1.2.2 Praktik för nyanlända och personer med funktionsnedsättning

Under året har Boverket inte haft möjlighet att erbjuda praktikplatser inom ramen för regeringsuppdraget praktik i staten. Orsaken var begränsade möjligheter för handledning och myndighetens omställning till distansarbete med anledning av coronapandemin.

6.1.2.3 Omställningsarbete under år 2020

Boverket genomförde bakgrund av minskade anslag för år 2021 en omställning i sin verksamhet. Uppdraget var att minska antalet medarbetare från 279 till 259, och att minska övriga kostnader med 5 miljoner kronor.

Arbetet med åtgärderna startade i februari 2020 men av olika anledningar (pandemin, konsultuppdrag via Trygghetsstiftelsen och centrala förhandlingar) drog arbetsprocessen ut på tiden. Uppsägningarna genomfördes först i november månad och kommer att löpa största delen av år 2021, vilket påverkar även 2021 års budget med kostnader.

Huvuddelarna i förändringen var

- avveckla Stockholmskontoret
- minska antalet chefer genom sammanslagningar
- minska på verksamhetsstödet.

6.1.3 Ledarskap och medarbetarskap

För att utveckla Boverket som organisation initierades olika insatser under året för att stärka och utveckla ledarskap och medarbetarskap. Syftet är att vi som organisation ska lyckas gemensamt genom att skapa goda förutsättningar för alla att bidra med sin kunskap och kompetens.

Ledarskapet ska bidra till en tillitskultur där ledarskapet utgår från tillit mellan medarbetare och chef.

Under året avropade Boverket en tjänst inom Partsrådets ”hållbart arbetsliv” som ska skapa välfungerande team genom att arbeta med teamutveckling. Insatsen inleddes i början av året och med anledning av pandemin har tjänsten anpassats till ett digitalt format. Syftet med insatserna är att skapa välfungerande team som gemensamt tar ansvar för välmående, kvalitet och effektivitet.

6.1.3.1 Boverkets projektförmåga

Boverkets projektförmåga stärktes under året genom ett samarbete med Linneuniversitetet. Samarbetet innebar att ett flertal medarbetare deltog i utbildningar för projektbeställare, projektledare och projektmedarbetare.

Utbildningarna genomfördes på Boverket med både interna och externa föreläsare.

För att stärka projektledare initierades utvecklingsuppdraget ”projektfacilitering”. Huvudsakligen arbetar uppdraget med både projektledarforum och projektledarstöd. Projektledarforum arbetar både med att utveckla projektledares förmåga att hantera mänsklig faktor som är viktiga för att kunna samarbeta, och med projekttekniska faktorer så som mallar och organisation.

6.2 Arbetsmiljö

6.2.1 Arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljöarbete och analys av sjukfrånvaro

Merparten av Boverkets anställda arbetade hemifrån under året på grund av coronapandemin. Det ställde höga krav på personalansvariga chefer att ha rutiner på enheterna med regelbundna avstämningar tillsammans med medarbetare för att fånga upp tidiga signaler på ohälsa. Då Boverket sedan tidigare haft rutiner för mobilt arbete fungerade övergången till ett mer långvarigt mobilt arbetssätt överlag bra. Framöver ser myndigheten vikten av att hålla fast närheten till medarbetarna genom ökade kontinuerliga dialoger för att hålla motivationen uppe då det långsiktiga mobila arbetet fortsätter. I slutet av året genomfördes en undersökning av upplevelsen av det mobila arbetssättet. Resultatet kommer att vara färdigställt i början av år 2021.

Riskbedömning

Under året hade Boverket fortsatt utbildning i riskbedömning för chefer, fackliga företrädare och arbetsmiljöombud för att säkerställa att alla har samsyn i hur dessa ska genomföras. Myndigheten hade även flera extra riskbedömningar mot bakgrund av coronapandemin och på grund av omställning till följd av minskade anslag.

För att kunna säkerställa en tillfredsställande social och organisatorisk arbetsmiljö och ergonomiska krav, köpte Boverket in två digitala utbildningar. Den ena vänder sig speciellt till chefer och tar upp hantering av oro och kris på arbetsplatsen och den andra utbildningen vänder sig till medarbetare och tar upp enkla rutiner vid mobilt arbete och hur man skapar en fungerande arbetsplats. Boverket erbjöd även hemlån av viss utrustning och möbler.

Boverket hade externa revisioner inom arbetsmiljöledning tillsammans med perspektiven kvalitet, miljö och informationssäkerhet. En gap-analys genomfördes för att uppfylla kraven i ISO-standarderna och för att hålla certifieringsbar nivå. Vid analysen framkom att arbetsmiljöarbetet bedrivs på en rimlig och bra nivå, men också att utmaningar finns inom

den organisatoriska och sociala dimensionen av arbetsmiljöfaktorer och risker. Det är värdefullt att få en extern genomgång av ledningssystemet, både för att förbättra och effektivisera ledningssystemet, men också för att få en bekräftelse på att vi arbetar på rätt sätt.

Tillitsbaserad styrning

Boverket har börjat att arbeta med ett antal specificerade aktiviteter för att öka tilliten. Dessa aktiviteter kom fram ur en dialog med medarbetarna om vad de ansåg behövdes för att öka tilliten i myndigheten. Under året gjordes även Riksrevisionen en granskning som berörde frågor kring tillit. Granskningen ingår i en fallstudie gällande regeringens arbete för minskad administration inom staten.

6.2.2 Sjuk och frisktal

Den totala sjukfrånvaron för året var 3,0 procent av anställningstiden, en minskning med 0,6 procentenheter från föregående år. Sjukfrånvaron längre än två månader är 41 procent av den totala sjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron är fortsatt högre för gruppen kvinnor. Detta påverkas av att kvinnliga medarbetare har fler sjukskrivningar för längre tid, till skillnad från män. Den totala sjukfrånvaron för gruppen kvinnor har dock minskat från föregående år med 1,0 procent och gruppen män ökat med 0,1 procentenheter. Sjukfrånvaron ska alltid vara föremål för analys och vid behov riktade åtgärder i syftet att förebygga sjukfall.

Frisktalet¹²⁰ är liksom sjuktalet ett viktigt nyckeltal att ta hänsyn till och att använda i jämförelse med andra myndigheter och framförallt inom Boverkets organisation. Det totala frisktalet för Boverket är 67 procent. Frisktalet för män är 72 procent och för kvinnor 63 procent.

Tabell 57 Frisktal

	2020	2019	2018
Män	72,3	69,7	59,8
Kvinnor	63,3	61,8	73
Totalt	67,0	65,1	64,9

¹²⁰ Frisktalet är friska personers andel av den totala tillgängliga arbetstiden på myndigheten. Med "frisk" avses en person som har haft noll till maximalt 40 sjukfrånvarotimmar och maximalt tre sjuktillfällen under året.

Tabell 58 Sjuktal

	2020	2019	2018
Total sjukfrånvaro	3,0	3,6	3,9
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total frånvaro	41,4	43,1	48,25
Kvinnor - total sjukfrånvaro	3,4	4,4	5,1
Män - total sjukfrånvaro	2,5	2,4	2,1
29 år eller yngre - total sjukfrånvaro	0,8	1,6	4,7
30 - 49 år - total sjukfrånvaro	3,5	2,5	4,2
50 år eller äldre - total sjukfrånvaro	2,8	4,3	3,6

6.2.3 Företagshälsovård

Den tiden som nyttjats hos företagshälsovården är totalt 577 timmar till en kostnad av 560 tusen kronor. Det är en minskning med drygt 450 timmar sedan föregående år. Pandemin kan förklara en del av minskningen. Genom att huvuddelen av de anställda har arbetat hemifrån under året har grupp- och myndighetsövergripande insatser inte genomförts på samma nivå som tidigare år. Efterhjälpande tjänster som rehabilitering, stresshantering, stödsamtal och rådgivning anställda har ökat med ca 25 procent. Rådgivning arbetsledning och utbildning stresshantering har minskat med hälften. Förebyggande stödsamtal har ökat med ca sex procent. Företagshälsovården är en viktig samarbetspartner i det främjande, förebyggande och efterhjälpande arbetet för Boverket.

6.2.4 Tillbud och arbetsskador

Under året gjordes en tillbudsanmälan och två arbetsskadeanmälningar. Under år 2019 var det totalt två tillbud och en arbetsskada. Det är viktigt att informera och uppmuntra anmälningar av tillbud och arbetsskador för att kunna förebygga sjukdom och olycksfall som är en betydelsefull del i myndighetens riskhantering.

6.3 Intern styrning och kontroll

6.3.1 Intern miljö och riskhantering

Förordning om intern styrning och kontroll

Boverket ska tillämpa förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Processen för intern styrning och kontroll syftar till att verksamheten genomförs enligt instruktion och regleringsbrev och att den utförs i enlighet med verksamhetskraven i 3 § myndighetsförordningen:

- effektivt
- enligt gällande rätt och andra förpliktelser som följer av Sveriges

- medlemskap i Europeiska unionen
- med tillförlitlig och rättvisande redovisning
- med god hushållning med statens medel.

Intern miljö

Utvecklingen av processen för intern styrning och kontroll är ett ständigt pågående arbete i syfte att skapa en tillfredsställande intern miljö.

Boverkets ledningssystem utgör ett stort stöd i arbetet med den interna styrningen och kontrollen. I systemet är kvalitet, arbetsmiljö, informationssäkerhet och miljö integrerat. Ledningen följde upp ledningssystemet vid ett tillfälle under året vid en så kallad ledningens genomgång, för att säkerställa att systemet stödjer verksamheten på rätt sätt och för att stämma av processmål och resultat från verksamhetsrevisioner med mera. Därutöver gjordes genomgångar vid tertiärluppföljningar med fokus på risker och avvikelser. Under året lyftes arbetet med prioriteringar av risker i myndighetens processer särskilt.

Boverkets dokument- och ärendehanteringssystem Platina ger ytterligare stöd och utveckling för den interna styrningen och kontrollen. Boverkets vision, kultur och arbetsklimat utgör förutsättningar för en god arbetsmiljö och goda resultat.

Riskhantering

I samband med verksamhetsplaneringen år 2020 genomförde samtliga verksamhetsansvariga chefer riskanalyser, enligt beslutade riktlinjer för arbete med intern styrning och kontroll. Kontrollåtgärder utformades, genomfördes och följdes upp under året. De obligatoriska momenten i processen för intern styrning och kontroll (riskanalys, kontrollåtgärder, uppföljning) dokumentation dokumenterades i planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys.

Avvikelser, incidenter, tillbud och förbättringsförslag hanteras löpande.

Risk- och sårbarhetsanalys enligt krisberedskapsförordningen

För att stärka myndighetens egen och samhällets krisberedskap ska Boverket enligt 8 § förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser. Boverket har lämnat en sammanfattande redovisning¹²¹ av resultatet av arbetet till MSB och till Regeringskansliet. Redovisningens innehåll baseras på MBS:s föreskrifter, och innehåller bland annat uppgifter om planerade åtgärder

¹²¹ Boverket (2020). *Boverkets risk- och sårbarhetsanalys*.
<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2021/boverkets-risk--och-sarbarhetsanalys/> Hämtad 2021-02-08

både för att stärka Boverkets egen krisberedskap såväl som samhällets krisberedskap.

Uppföljning

Verksamhetsplanering, riskanalys och dess kontrollåtgärder följdes upp regelbundet vid tertiärluppföljningar. Ekonomisk uppföljning, prognoser och löpande föredragningar avseende verksamheten sker kontinuerligt.

Information och kommunikation

Nyanställda har under året gått ett introduktionsprogram i syfte att ge medarbetarna goda förutsättningar att fatta välgrundade och korrekta beslut.

Via Boverkets intranät kommuniceras information från ledningen snabbt till samtliga medarbetare. Här finns också Boverkets olika styrdokument tillgängliga, som verksamhetsplan, arbetsordning, policyer, riktlinjer och handböcker. Även planeringsverktyget Stratsys, där riskhanteringsarbetet dokumenteras, nås via intranätet.

Boverket höll informationsmöten, Boverksinfo, digitalt med alla Boverkets medarbetare ungefär varannan månad. Där gavs övergripande information med möjlighet att ställa frågor. Boverket arrangerade också en dag för alla medarbetare, Boverksdagen, med temat mänskliga rättigheter. Återkommande forum för alla myndighetens chefer och ledare genomfördes varannan månad där syftet är att bearbeta långsiktigt strategiska frågor.

I Boverkets omställningsarbete genomfördes information och kommunikation till samtliga medarbetare i alla delar av processen.

Chefernas bedömning

Inom organisationen bedrevs intern styrning och kontroll av chefer på olika nivåer i enlighet med arbetsordningen. Enhetschefer och avdelningschefer har för sitt ansvarsområde lämnat ett intygande om att den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

Sammantagen bedömning

Den interna styr- och kontrollmiljön utvecklas ständigt men det finns fortfarande områden som bör förbättras. Ledningssystemet och ett löpande förbättringsarbete är värdefullt som verktyg för fortsatt utveckling av processen för intern styrning och kontroll.

6.3.2 Internrevisionens uppdrag och resultat

Internrevisionens uppdrag regleras i internrevisionsförfordningen (2006:1228) och i förfordningen med instruktion för Boverket. Uppdraget innebär att objektivt och oberoende granska att myndigheten följer

förordningen om intern styrning och kontroll. Det inkluderar även föreskrifter och allmänna råd från Ekonomistyrningsverket, god internrevisorssed och god internrevisionssed som beskrivs i The Institute of Internal Auditors (IIA:s) internationella riktlinjer för yrkesmässigt utförande av internrevision (IIA standarder) och IIA:s yrkesetiska kod.

Coronapandemin har inneburit mobilt arbete för internrevisionschefen från mitten av mars, dock med ett mindre antal besök på huvudkontoret. Traditionella granskningar har fått stå tillbaka till förmån för rådgivningsuppdrag av olika slag.

Följande uppdrag genomfördes under år 2020:

- flera rådgivningsuppdrag
- traditionell granskning av myndighetens arbete med riskhantering och intern styrning och kontroll

Granskningen av myndighetens arbete med riskhantering och intern styrning och kontroll har också genererat följande genomförda uppdrag:

- workshop med ledningsgruppen
- samarbete med organisationen för att utveckla arbetsverktyg inom området intern styrning och kontroll

Internrevisionen ska vart femte år granskas av extern part för att säkra kvaliteten på uppdragets genomförande och att ovan nämnda regler och förordningar efterlevs. Senast genomförda kvalitetssäkring gjordes år 2015 och extern konsult upphandlades för genomförande av kvalitetssäkring för år 2020. Granskningen slutfördes under december 2020.

Redovisat resultat innebär att krav på kompetens, oberoende, objektivitet och konfidentialitet som ställs utifrån IIA:s yrkesetiska kod och internationella riktlinjer för yrkesmässig internrevision bedöms vara uppfyllda.

6.4 Måluppföljning av målområde "Goda interna förutsättningar för Boverkets utveckling"

Bedömningen är att Boverket skapat förutsättningar för att säkerställa en god och inkluderande arbetsmiljö

Då merparten av Boverkets anställda har arbetat hemifrån med anledning av pandemin har ställdes höga krav på myndighetens chefer att säkerställa en god arbetsmiljö för medarbetarna. Detta genomfördes med kontinuerliga avstämningar i gruppen och med individen. Digitala dialoger för att hålla motivationen uppe skedde med inspirationsföreläsningar och genom att dela med sig av bra tips och idéer på gemensamma möten.

Riskbedömningar av arbetsmiljön skedde kontinuerligt och fortsatt utbildning i riskbedömning bidrog till att öka kompetensen och skapa samsyn.

Med anledning av ett ökat arbete hemifrån erbjöd Boverket hemlån av viss utrustning och möbler.

Bedömningen är att Boverket skapat förutsättningar för att vara ett föredöme i sektorsövergripande frågor

Nya medarbetare gick introduktionsutbildningar för att säkerställa kunskap om att arbeta i staten, hur man ska ta hänsyn till bland annat funktionshinderpolitik, jämställdhetsintegrering och barnperspektiv. Chefer och ett antal medarbetare gick även en utbildning i jämställdhetsintegrering utifrån ledningsprocessen.

Bedömningen är att Boverket till viss del nått upp till att säkra kompetensförsörjningen

Syftet att stärka Boverkets varumärke genom bland annat deltagande på mässor och konferenser och att erbjuda praktikplatser har under året begränsats med anledning av coronapandemin. Boverket rekryterade även färre medarbetare än något år tidigare på grund av det omställningsarbete som genomförts.

Bedömningen är att Boverket utvecklat myndighetens ledarskap och medarbetarskap

Boverket stärkte under året medarbetares projektförmåga genom externa och interna utbildningar och forum för projektledare på Boverket. Detta har bidrog till bättre förutsättningar för att på ett bra sätt skapa framdrift i myndighetens uppdrag. Myndighetens arbete med teamutveckling som startade under året bidrog till att skapa välfungerande team i flera delar i organisationen.

7 Finansiell redovisning

7.1 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)

	not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	337 879	329 179
Intäkter i garantiverksamhet	2	35 899	56 044
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3	5 017	2 769
Intäkter av bidrag	4	12 470	15 014
Finansiella intäkter	5	11	210
Summa Verksamhetens intäkter		391 276	403 216
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	6	-240 070	-238 409
Kostnader för lokaler		-15 132	-14 665
Kostnader i garantiverksamhet	7	12 503	-25 610
Övriga driftskostnader		-101 470	-95 450
Finansiella kostnader	8	-120	-6 144
Avskrivningar		-3 085	-3 561
Summa Verksamhetens kostnader		-347 374	-383 839
Verksamhetsutfall		43 902	19 377
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	9	12 655	46 642
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-14 947	-43 960
Saldo Uppbördsverksamhet		-2 292	2 681
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		4 684 273	2 274 668
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	10	876 774	691 703
Lämnade bidrag	11	-5 564 968	-2 959 909
Saldo Transfereringar		-3 921	6 462
Årets kapitalförändring	12	37 688	28 521

7.2 Balansräkning

Balansräkning (tkr)

	not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	13		
Balanserade utgifter för utveckling		2 796	4 582
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		4 446	1 021
Summa Immateriella anläggningstillgångar		7 243	5 603
Materiella anläggningstillgångar	14		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		970	1 126
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		2 146	3 081
Summa Materiella anläggningstillgångar		3 115	4 207
Finansiella anläggningstillgångar	15		
Andra långfristiga fordringar		15 233	21 062
Summa Finansiella anläggningstillgångar		15 233	21 062
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		53	82
Fordringar hos andra myndigheter		8 272	6 799
Övriga kortfristiga fordringar		3 022	9 212
Summa Fordringar		11 347	16 092
Periodavgränsningsposter	16		
Förutbetalda kostnader		4 200	4 484
Upplupna bidragsintäkter		102 516	27
Övriga upplupna intäkter		0	396
Summa Periodavgränsningsposter		106 716	4 907
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	-130 122	-6 435
Summa Avräkning med statsverket		-130 122	-6 435
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		109 984	95 547
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		2 308 953	2 282 403
Summa Kassa och bank		2 418 938	2 377 951
SUMMA TILLGÅNGAR		2 432 470	2 423 387
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	18		
Balanserad kapitalförändring		2 218 802	2 190 281
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		37 688	28 521
Summa Myndighetskapital		2 256 490	2 218 802
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	369	0
Avsättningar för garantier	20	107 336	130 221
Övriga avsättningar	21	4 495	1 865
Summa Avsättningar		112 201	132 086
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	10 832	9 626
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		7 231	8 244
Leverantörsskulder		12 436	25 804
Övriga kortfristiga skulder	23	4 117	4 070
Summa Skulder m.m.		34 616	47 743
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	24 813	20 109
Oförbrukade bidrag	25	4 350	4 647
Summa Periodavgränsningsposter		29 163	24 756
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 432 470	2 423 387
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	26	inga	500

7.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (tkr), se not 27

Anslag (ramanslag)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl.brev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 1/1 - 31/12 2020	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg							
9 4:5 ap 10 Invstöd. äldreområdet	244 016	495 500		-244 016	495 500	-494 177	1 323
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid							
17 1:5 ap 1 Icke-statliga kulturlokaler	1 191	9 852		-1 191	9 852	-9 671	181
17 13:2 ap 1 Organisationsbidrag		75 000			75 000	-75 000	
17 13:2 ap 4 Allmänna samlingslokaler	1 543	28 382		-1 543	28 382	-26 481	1 901
17 13:2 ap 5 Verksamhetsutveckling	1 218	23 782		-1 218	23 782	-23 355	427
Summa utgiftsområde 17	3 951	137 016		-3 951	137 016	-134 507	2 509
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik							
18 1:2 ap 1 Omstrukt komm bostadsföretag	91 500	25 000		-91 500	25 000	-2 000	23 000
18 1:3 ap 1 Stöd ordna bostad	41 870	40 000		-41 870	40 000	-730	39 270
18 1:3 ap 2 Stöd till byggemenskaper		3 000			3 000	-3 000	
18 1:4 ap 1 Förvaltningskostnader	3 745	314 462			318 207	-294 537	23 669
18 1:7 ap 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus	101 061	60 000	11 000	-101 061	71 000	-20 464	50 536
18 1:7 ap 2 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden	83 067	100 000	-11 000	-83 067	89 000	-47 149	41 851
18 1:8 ap 3 Invstöd för anordn. av hyresbostäder och bostäder för studerande	572 156	2 075 000		-272 156	2 375 000	-2 359 072	15 928
18 1:9 ap 1 Radonåtgärder	1 624	31 500		-1 624	31 500	-24 304	7 196
18 1:10 ap 1 Innovativt och hållbart byggande	33 424	25 000		-33 424	25 000	-8 336	16 664
Summa utgiftsområde 18	928 447	2 673 962		-624 703	2 977 707	-2 759 591	218 115
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård							
20 1:18 ap 1 Investeringsstöd för gröna städer	1 073	50 000		-1 073	50 000	-11 723	38 277
Utgiftsområde 21 Energi							
21 1:2 ap 4 Byggnaders energiprestanda		13 000			13 000	-13 000	
Utgiftsområde 24 Näringsliv							
24 01:23 ap 1 Tillfälligt stöd hyreskostnader vissa företag		5 000 000	-80 000		4 920 000	-1 270 297	3 649 703
24 1:25 ap 1 Stöd till enskilda näringsidkare		3 500 000			3 500 000	-339 237	3 160 763
Summa utgiftsområde 24		8 500 000	-80 000		8 420 000	-1 609 533	6 810 467
Summa Anslag	1 177 488	11 869 478	-80 000	-873 743	12 093 223	-5 022 531	7 070 692

Redovisning mot inkomstitlar (tkr), se not 28

Inkomstittel	Inkomster
Övriga inkomster, 2811 113	14 947
Summa inkomstitlar	14 947

Redovisning av beställningsbemyndigande (tkr), se not 29

Anslag	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				2021	2022	2023	2024-
9 4:5 ap 10 Invstöd. äldreområdet	700 000	710 420	674 674	490 000	184 674		
17 1:5 ap 1 Icke-statliga kulturlokaler	9 000	9 000	8 720	6 000	2 720		
17 13:2 ap 4 Allmänna samlingslokaler	30 000	27 993	27 309	24 000	3 309		
17 13:2 ap 5 Verksamhetsutveckling	10 000	13 487	10 000	4 000	4 000	2 000	
18 1:4 ap 1 Förvaltningskostnader	30 000	28 000	12 000	6 000	6 000		
18 1:8 ap 3 Invstöd för anordn. av hyresbostäder och bostäder för studerande	7 500 000	5 549 461	7 384 184	2 632 000	3 647 000	1 105 184	
18 1:9 ap 1 Radonåtgärder	20 000	8 146	5 625	5 625			
Summa bemyndigande	8 299 000	6 346 507	8 122 511	3 167 625	3 847 702	1 107 184	

Redovisning av äldre beställningsbemyndigande (tkr)

Anslag	Tilldelat budgetår	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				2021	2022	2023	2024-
18 1:2 ap 1 Omstrukt komm bostadsföretag	År 2019	7 620	7 620	2 920	3 300	1 400	
18 1:7 ap 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus	År 2018	117 356	95 467	60 000	25 000	10 467	
18 1:7 ap 2 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden	År 2018	90 109	4 513	4 513			
18 1:10 ap 1 Innovativt och hållbart byggande	År 2018	44 001	36 700	36 700			
20 1:18 ap 1 Investeringsstöd för gröna städer	År 2018	117 778	98 616	24 963	73 653		
Summa äldre bemyndigande		376 864	242 915	129 096	101 953	11 867	
Totalt beställningsbemyndigande		8 299 000	8 365 427	3 296 721	3 949 655	1 119 051	

Anslagsredovisning (forts.)

Finansiella villkor (tkr)

Anslag	Finansiella villkor	Villkor	Utfall
9 4:5 ap 10 Invstöd. äldreområdet			
500 tkr får användas för Boverkets arbete med stödförordningarna.		500	500
17 1:5 ap 1 Icke-statliga kulturlokaler			
Disponibel anslagskredit.		295	
Högst 300 tkr får användas för administrativa kostnader.		300	214
17 13:2 ap 1 Organisationsbidrag			
Högst 1 500 tkr får användas för administrativa kostnader.		1 500	1 424
17 13:2 ap 4 Allmänna samlingslokaler			
Disponibel anslagskredit.		3 194	
Högst 1 170 tkr får användas för administrativa kostnader.		1 170	1 170
17 13:2 ap 5 Verksamhetsutveckling			
Disponibel anslagskredit.		1 500	
Högst 1 250 tkr får användas för administrativa kostnader.		1 250	1 250
4 980 tkr får lämnas som bidrag till Bygdegårdarnas Riksförbund, Folkets hus och parker samt Riksföreningen Våra Gårdar.		4 980	4 980
18 1:2 ap 1 Omstrukt komm bostadsföretag			
Högst 2 000 tkr får användas för administrativa kostnader.		2 000	2 000
18 1:4 ap 1 Förvaltningskostnader			
Disponibel anslagskredit.		9 330	
Disponibel räntekontokredit.		6 000	
Disponibel låneram.		45 000	10 832
Minst 10 000 tkr ska användas för att förbereda införandet av klimatdeklarationer		10 000	10 282
10 000 tkr får användas för uppdraget att verka för en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen		10 000	8 307
16 000 tkr får användas för uppdraget att förstärka arbetet för en god inomhusmiljö		16 000	16 708
15 000 tkr får användas för att genomföra kompetensinsatser kring plan- och bygglagen		15 000	15 422
4 000 tkr får användas för administration av omsättningsstöd till enskilda näringsidkare		4 000	2 168
18 1:7 ap 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus			
1 000 tkr får användas för Boverkets merkostnader för att administrera anslaget.		1 000	996
18 1:7 ap 2 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden			
2 000 tkr får användas för Boverkets merkostnader för att administrera anslaget.		2 000	1 693
18 1:8 ap 3 Invstöd för anordn. av hyresbostäder och bostäder för studerande			
7 000 tkr får användas för Boverkets merkostnader för att administrera anslaget.		7 000	6 961
18 1:9 ap 1 Radonåtgärder			
2 000 tkr får användas för Boverkets merkostnader för att administrera anslaget.		2 000	1 809
18 1:10 ap 1 Innovativt och hållbart byggande			
Högst 2 000 tkr får användas för adm, dokumentation och utvärdering av stödet		2 000	1 883
20 1:18 ap 1 Investeringsstöd för gröna städer			
Högst 4 000 tkr får användas för adm, dokumentation och utvärdering av stödet.		4 000	3 855
21 1:2 ap 4 Byggnaders energiprestanda			
Disponibel anslagskredit.		650	
24 01:23 ap 1 Tillfälligt stöd hyreskostnader vissa företag			
7 000 tkr får användas för administration av stödet.		7 000	6 977

7.4 Tilläggsupplysningar och noter

Tilläggsupplysningar och noter (tkr)

Upplysningar för jämförelseändamål

Boverket påbörjade ett omställningsarbete under 2020 där antalet tillsvidare tjänster ska minska med 20, från 279 till 259 tjänster. Detta omställningsarbete kommer först att få full effekt på lönekostnader under år 2021.

Coronapandemin har inneburit att resandet minskat samt att medarbetarna arbetat en stor del hemifrån. För att skapa en långsiktig hållbar arbetsmiljö för arbete hemifrån erbjöd Boverket alla medarbetare i tjänst ett engångsbelopp om 5 tkr för inköp av möbler för arbetsändamål, vilket motsvarade en personalkostnad på totalt 1 949 tkr.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag förutom vad gäller resultaträkningens uppställningsform. Intäkter och kostnader i garantiverksamhet har fått egna poster och dess belopp har dragits bort från posterna Intäkter av avgifter och andra ersättningar respektive Övriga driftkostnader. Beloppen är inte justerade efter tusenkronorsavrundning.

Avgiftsintäkter

Enligt regeringsbeslut N95/2193 den 30 november 1995 bemyndigar regeringen Boverket att ta ut avgifter för sådana varor och tjänster som avses i 4 § första stycket avgiftsförordningen utan hinder av andra stycket samma paragraf. Garantiverksamheten regleras av Förordning om utlåning och garantier (2011:211). Intäkterna disponeras av Boverket.

Likvida medel/betalningar

Boverket har två betalningsflöden, räntebärande och icke räntebärande. Anslagsposterna inom anslaget 1:4 Boverket för utgiftsområde 18 är räntebärande. Övriga anslag är icke räntebärande.

Värdering av fordringar och skulder

Värdering av fordringar och skulder görs till bokfört belopp. Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs belopp på minst 50 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Objekt som har ett naturligt samband och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till minst 25 tkr klassificeras även de som en anläggningstillgång.

Egenutvecklade IT-system bokförs som immateriella anläggningstillgångar om anskaffningsvärdet uppgår till minst 500 tkr.

Förbättringsutgifter på annans fastighet bokförs som anläggningstillgång om utgiften uppgår till minst 250 tkr.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Programvara GIS (enl. EU:s avskrivningsregler)	5 år
Egenutvecklade programvaror (IT-system)	5 år
Övriga programvaror	3 år
Förbättringsutgifter annans fastighet	5 år
Datorer	3 år
Maskiner och Bilar	5 år
Möbler	5 år

Sjukfrånvaro

Uppgifterna om sjukfrånvaro redovisas i resultatredovisningen under kapitel 6.2 Arbetsmiljö.

Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare

Utbetald ersättning till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller i svenska eller utländska aktiebolag, enligt 7 kapitlet 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

	(tkr)
Anders Sjelvgren, GD	1 294
Anna Broman	3
- Styrelsesuppleant i Näringslivets regelnämnd NNR AB	
Anders Holmestig (1/6 -)	
- Styrelseledamot i fastighetsägarna Sverige EU-information AB	- Styrelseledamot i Fastighetsägarna Sverige AB
- Styrelsesuppleant i Lena Holmestig Kommunikation AB	
Emma Hult	5
- Styrelseledamot i F&S Lokaler i Jönköping AB	- Styrelseledamot i Junehem AB
Martina Johansson	3
- Styrelsesuppleant i Trosa Fibernät AB	
Reinhold Lennebo (-31/5)	5
Marie Linder	3
- Styrelseordförande i Boinstitutet i Sverige AB	- Styrelseordförande i Råd och Rön AB
Johan Löfstrand	3
- Rådsledamot i Länsstyrelsen i Östergötlands insynsråd	- Styrelseledamot Tekniska verken i Linköping AB
- Styrelseledamot i Sveriges allmännyttä AB	
Lena Neij	3
- Styrelsesuppleant i Neij & Lindberg AB	- Styrelsesuppleant i Dr Hans Neij Patentbyrå AB
Anders Nordstrand	5
- Styrelseordförande i SABO Förlags AB	- Styrelsesuppleant i Madeleine Sjöstrand AB
- Styrelsesuppleant i Utvecklingsstrategerna i Stockholm AB	
Tobias Olsson	3
- Styrelseledamot i Sveriges Arkitekters ArkitektService AB	- Styrelseledamot i Arkitekturs Förlags AB
Larry Söder	3
- Styrelseledamot i Pertinax Holding AB	- Styrelsesuppleant i KirKur AB
Anne-Marie Qvarfort	3
- Rådsledamot i Myndigheten för yrkeshögskolans insynsråd	- Rådsledamot i Datainspektionens insynsråd

Not 1 Intäkter av anslag

	2020	2019
Redovisat mot anslag under året enligt anslagsutfall	338 258	329 637
Anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad t o m 2008	-379	-458
Summa anslag	337 879	329 179

Anslagsavräkning av semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 är gjord enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen.

Not 2 Intäkter i garantiverksamhet

	2020	2019
Fakturerade garantiavgifter/premier	42 611	23 339
- varav riskpremie	37 289	19 354
Ofakturerade garantiavgifter/premier	-3 445	170
Förändring av risker i garantier	-3 266	32 535
Summa intäkter i garantiverksamhet	35 899	56 044

Avsättningar för risker ökade med 3 266 tkr 2020, se not 20.

Not 3 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2020	2019
Enligt 4 § avgiftsförordningen		
Försäljning av publikationer	54	94
Kurs- och konferensavgifter	-5	918
Konsultuppdrag	148	38
	197	1 050
Övriga intäkter		
Övrigt	4 820	1 719
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	5 017	2 769

Inga konferenser har hållits under 2020.

Boverket har fakturerat Lantmäteriet 4 000 tkr avseende kompetenssatsning om digitaliseringens möjligheter.

Not 4 Intäkter av bidrag

	2020	2019
Statliga myndigheter	11 740	13 802
Övriga offentliga sektorn	14	
Övriga	716	1 212
Summa intäkter av bidrag	12 470	15 014

Not 5 Finansiella intäkter

	2020	2019
Ränteintäkter avseende lån i Riksgäldskontoret	0	21
Övriga finansiella intäkter	10	189
Summa finansiella intäkter	11	210

Not 6 Kostnader för personal

	2020	2019
Boverkets lönekostnader	-149 563	-149 009
- varav arvoderade	-162	-119
Övriga personalkostnader samt avgifter enligt lag och avtal	-90 507	-89 400
Summa kostnader för personal	-240 070	-238 409

Antalet årsarbetskrafter minskade med drygt fyra procent under 2020 jämfört med 2019. I övrigt se ovan under **Upplysningar för jämförelseändamål**.

Not 7 Kostnader i garantiverksamhet

	2020	2019
Infrianden/skadeersättningar	-14 150	
Återvunna förluster regresser	2 885	3 813
Förändring skade- och regressfordringar	37 416	-29 964
- varav förändring Öreglerade skador	26 151	-26 151
Konstaterade förluster	-4 656	-3 265
Förändring befarade förluster	-8 993	3 807
- varav återförd nedskrivning vid konstaterad förlust	4 514	3 193
Summa kostnader i garantiverksamhet	12 503	-25 610

Se även not 20.

Not 8 Finansiella kostnader

	2020	2019
Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret	-115	-6 121
Övriga räntekostnader	-3	-19
Övriga finansiella kostnader	-2	-4
Summa finansiella kostnader	-120	-6 144

Räntan på räntekonto i Riksgäldskontoret ökade från -0,25 procent till noll den 8 januari 2020.

Not 9 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

	2020	2019
Byggsanktionsavgift	47	
Återkrav av lämnade bidrag där anslaget är avslutat	12 608	46 642
Summa intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	12 655	46 642

Byggsanktionsavgiften avser Boverkets arbete med marknadskontroll.

Återkrav av bidrag, där anslaget är avslutat, avser i huvudsak stöd till Upprustning av skollokaler och dess utemiljöer.

Not 10 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

Statens energimyndighets solcellsstöd utbetalades med 874 987 tkr 2020 jämfört med 691 541 tkr 2019.

Not 11 Lämnade bidrag

	2020	2019
Statliga myndigheter	-11 603	-8 859
Kommuner, landsting och regioner	-86 018	-72 816
Andra EU-länder	-408	
Ideella organisationer och stiftelser	-280 476	-124 683
Privata företag	-3 264 905	-1 150 929
Enskilda personer	-628 837	-453 642
Allmännyttan	-1 292 723	-1 148 980
Summa lämnade bidrag	-5 564 968	-2 959 909

Ökningen av lämnade bidrag beror till störst del på Tillfälligt stöd till hyreskostnader för vissa företag.

Not 12 Årets kapitalförändring

	2020	2019
Kreditgarantier för ny- och ombyggnad, inkl Avlösen av kommunal borgen	43 902	19 377
Återkrav av lämnade bidrag där anslaget är avslutat	-2 292	2 681
Återkrav av lämnade bidrag där anslaget inte är avslutat	-3 921	6 462
Summa årets kapitalförändring	37 688	28 521

Återbetalade återkrav av bidrag, där anslaget är avslutat, avser i huvudsak stöd till Upprustning av skollokaler och dess utemiljöer.

Återbetalade återkrav av bidrag, där anslaget inte är avslutat, avser i huvudsak Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden.

Not 13 Immateriella anläggningstillgångar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Balanserade utgifter för utveckling</i>		
Ingående anskaffningsvärde	20 720	18 702
Tillkommande tillgångar	-634	2 018
<i>Akkumulerat anskaffningsvärde</i>	<i>20 086</i>	<i>20 720</i>
Ingående avskrivningar	-16 138	-14 986
Årets avskrivningar	-1 152	-1 152
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>	<i>-17 290</i>	<i>-16 138</i>
Bokfört värde	2 796	4 582
<i>Rättigheter och andra immateriella tillgångar</i>		
Ingående anskaffningsvärde	15 471	14 886
Tillkommande tillgångar	3 969	585
<i>Akkumulerat anskaffningsvärde</i>	<i>19 440</i>	<i>15 471</i>
Ingående avskrivningar	-14 449	-13 473
Årets avskrivningar	-544	-977
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>	<i>-14 994</i>	<i>-14 449</i>
Bokfört värde	4 446	1 021

Not 14 Materiella anläggningstillgångar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Förbättringsutgifter på annans fastighet</i>		
Ingående anskaffningsvärde	7 959	6 895
Tillkommande tillgångar	140	1 064
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	<i>8 099</i>	<i>7 959</i>
Ingående avskrivningar	-6 833	-6 586
Årets avskrivningar	-296	-248
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-7 130</i>	<i>-6 833</i>
Bokfört värde	970	1 126
<i>Maskiner, inventarier, installationer m.m.</i>		
Ingående anskaffningsvärde	20 418	19 280
Tillkommande tillgångar	157	1 138
<i>Ackumulerat anskaffningsvärde</i>	<i>20 575</i>	<i>20 418</i>
Ingående avskrivningar	-17 337	-16 152
Årets avskrivningar	-1 093	-1 185
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-18 429</i>	<i>-17 337</i>
Bokfört värde	2 146	3 081

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar

	2020-12-31	2019-12-31
Ofakturerade garantiavgifter/premier	7 027	10 472
- varav förväntas regleras nästa år	1 172	5 464
Regress Kreditgarantier, ack skador	118 651	124 130
Regress Kreditgarantier, årets skador	14 009	
Regress Kreditgarantier, ack återbetalningar	-31 010	-29 090
Regress Kreditgarantier, ack avskrivning	-4 215	-4 215
Regress Kreditgarantier, ack värdereglering	-89 228	-80 235
Saldo Regress Kreditgarantier	8 206	10 590
Bokfört värde	15 233	21 062

Från och med år 2020 har vi delat upp det ackumulerade värdet för regresser på ackumulerade skador, ackumulerade återbetalningar och ackumulerad avskrivning samt tagit bort avslutade regresser från balansen. Utgående värden för år 2019 är omräknade för att kunna jämföras. Se även not 7 Kostnader i garantiverksamhet.

Not 16 Periodavgränsningsposter

	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda hyror	1 187	1 206
Övriga förutbetalda kostnader	2 674	2 931
<i>Förutbetalda kostnader</i>	<i>4 200</i>	<i>4 484</i>
<i>Upplupna bidragsintäkter</i>	<i>102 516</i>	<i>27</i>
<i>Upplupna avgiftsintäkter</i>		<i>396</i>
Bokfört värde	106 716	4 907

Fordran på Statens energimyndighet avseende erhållna bidrag för transferering av solcellsstöd var 101 843 tkr den 31/12 2020 jämfört med en skuld på 165 tkr den 31/12 2019.

Not 17 Avräkning med statsverket

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Uppbörd</i>		
<i>Ingående balans</i>	-2 681	
Redovisat mot inkomstittel	-14 947	-49 854
Uppbördsmedel som betalats i icke räntebärande flöde	17 239	47 173
<i>Fordringar avseende uppbörd</i>	-389	-2 681
<i>Anslag i icke räntebärande flöde</i>		
<i>Ingående balans</i>	741	104
Redovisat mot anslag	4 727 994	2 312 773
Transfereringar m.m. som betalats i icke räntebärande flöde	-4 728 580	-2 312 136
<i>Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	155	741
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
<i>Ingående balans</i>	-10 245	-9 426
Redovisat mot anslag	294 537	291 532
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-314 462	-292 351
<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-30 169	-10 245
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>		
<i>Ingående balans</i>	757	1 215
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-379	-458
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	377	757
<i>Övriga fordringar på statens centralkonto</i>		
<i>Ingående balans</i>	4 994	1 050 956
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	896 877	506 051
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-5 713 307	-3 816 976
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	4 711 340	2 264 963
<i>Övriga fordringar på statens centralkonto</i>	-100 096	4 994
Summa Avräkning med statsverket	-130 122	-6 435

Fordran på Statens energimyndighet avseende erhållna bidrag för transferering av solcellsstöd var 101 843 tkr den 31/12 2020 jämfört med en skuld på 165 tkr den 31/12 2019.

Not 18 Myndighetskapital

Förändring av myndighetskapitalet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2019	2 190 281	28 521	2 218 802
Ingående balans 2020	2 190 281	28 521	2 218 802
Föregående års kapitalförändring	28 521	-28 521	
Årets kapitalförändring		37 688	37 688
Summa årets förändring	28 521	9 167	37 688
Utgående balans 2020	2 218 802	37 688	2 256 490

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2020-12-31	2019-12-31
Årets pensionskostnad	464	
Årets pensionsutbetalning	-95	
<i>Utgående pensionsavsättning</i>	369	

Två medarbetare har erhållit delpension under år 2020.

Not 20 Avsättningar för garantier

	2020-12-31	2019-12-31
Risker som kan finansieras av garantiavgifter	107 336	98 559
Kvardröjande risker		5 511
Oreglerade skador		26 151
Utgående avsättningar för garantier	107 336	130 221

Från och med år 2020 görs beräkningen av avsättningar för risker, som kan finansieras av garantiavgifter respektive kvardröjande risker, gemensamt för kreditgarantierna och inte längre uppdelade per ärende.

Garantistocken bestod av 138 ärenden med ett garanterat belopp på 2 731 115 tkr den 31/12 2020 jämfört med 142 ärenden med ett garanterat belopp på 3 027 736 tkr den 31/12 2019.

Not 21 Övriga avsättningar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Avsättningar för omstruktureringsåtgärder</i>		
Årets avsättning	2 232	
<i>Utgående avsättning omstruktureringsåtgärder</i>	<i>2 232</i>	
<i>Avsättningar för lokalt omställningsarbete</i>		
Ingående avsättning lokalt omställningsarbete	1 865	1 849
Årets avsättning	398	447
Årets upplösning	0	-431
<i>Utgående avsättning lokalt omställningsarbete</i>	<i>2 264</i>	<i>1 865</i>
Utgående övriga avsättningar	4 495	1 865

Avsättningar för omstruktureringsåtgärder består dels av en premie för särskild pensionsersättning, 1 641 tkr, samt för lokalkostnader som inte kommer att utnyttjas under 2021, 591 tkr.

Not 22 Lån i Riksgäldskontoret

	2020-12-31	2019-12-31
Beviljad låneram	45 000	30 000
Ingående balans	9 626	8 567
Årets nya lån	4 291	4 620
Årets amorteringar	-3 085	-3 561
Utnyttjad låneram	10 832	9 626

Avser lån för finansiering av anläggningstillgångar.

Not 23 Övriga kortfristiga skulder

	2020-12-31	2019-12-31
Personalens källskatt	4 115	4 068
Övriga skulder	2	1
Summa Övriga kortfristiga skulder	4 117	4 070

Not 24 Upplupna kostnader

	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna löner och semesterlöneskuld samt avgifter enligt lag och avtal	23 958	19 432
Övriga upplupna kostnader	855	678
Summa Upplupna kostnader	24 813	20 109

Upplupna löner består år 2020 även av retroaktiva löner samt upplupna lönekostnader för arbetsbefriade under 2021.

Not 25 Oförbrukade bidrag

	2020-12-31	2019-12-31
Bidrag från andra myndigheter	4 205	4 367
- varav beräknas tas i anspråk		
inom tre månader	1 184	0
inom ett år	2 201	2 109
inom ett till tre år	820	2 258
efter tre år		
- varav ska återbetalas		
Bidrag från icke statliga organisationer	145	280
Summa Oförbrukade bidrag	4 350	4 647

Not 26 Övriga ansvarsförbindelser

Ett fel uppstod när ändrade regler för beräkning av en byggnads energianvändning infördes den 1 januari 2019. Felet är åtgärdat sedan den 3 juli 2019. Cirka två procent av energideklarationerna som togs fram under denna period har fått en felaktig energiklassning.

Not 27 Redovisning mot anslag

Följande anslag och anslagsposter har fått ändrade beteckningar 2020 jämfört med 2019:

Anslag 18 1:8 ap 3 hade 2019 beteckningen 18 1:9 ap 3

Anslag 18 1:9 ap 1 hade 2019 beteckningen 18 1:10 ap 1

Anslag 18 1:10 ap 1 hade 2019 beteckningen 18 1:11 ap 1

18 1:2 ap 1 Omstrukt komm bostadsföretag

Inga nya ansökningar har inkommit under 2020.

18 1:3 ap 1 Stöd ordna bostad

Efterfrågan på stöd understiger kraftigt anslagsnivån, liksom tidigare år.

18 1:7 ap 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus

Flera projekt har försenats, delvis beroende på coronapandemin.

18 1:7 ap 2 Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden

Flera bidragsmottagare har återtagit sina ansökningar varvid Boverket återkrävt utbetalt belopp. Därutöver har en del projektförslagen pga coronapandemin medfört att slututbetalning kommer ske först under år 2021.

18 1:9 ap 1 Radonåtgärder

Intresset för radonbidraget har avtagit över tid.

18 1:10 ap 1 Innovativt och hållbart byggande

Ett totalt projekt har försenats pga coronapandemin och förskjutits till 2021. Ett antal projekt har haft lägre projektkostnader än planerat.

20 1:18 ap 1 Investeringsstöd för gröna städer

Anslagsvolymen bygger på regeringens avisering om nytt stöd till gröna och tryggare samhällen. Införandet av stödet försköts till år 2021 utan justering av 2020 års anslagsnivå.

24 01:23 ap 1 Tillfälligt stöd hyreskostnader vissa företag

Det finns utestående åtaganden om 668 951 kr. Det är intecknat med stöd av anslagssparandet. Intresset för stödet understeg regeringens bedömning om behov av stöd.

24 1:25 ap 1 Stöd till enskilda näringsidkare

intresset för stödet understeg regeringens bedömning om behov av stöd.

Not 28 Redovisning mot inkomstitlar

Beloppet består av återkrav av lämnade bidrag där anslaget är avslutat, 14 947 tkr.

Not 29 Redovisning mot bemyndiganden

18 1:2 ap 1 Omstrukt komm bostadsföretag

Inga nya ansökningar har inkommit under 2020.

18 1:4 ap 1 Förvaltningskostnader

Utestående åtaganden består endast av avtalet med Svenska institutet för standarder, SIS, avseende Eurocoder. Det återstår 2 år av avtalet.

18 1:9 ap 1 Radonåtgärder

Utestående åtaganden speglar efterfrågan stödet, då flera projekt hinner sökas och slututbetalas under samma kalenderår.

7.5 Väsentliga uppgifter

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	45 000	30 000	30 000	15 000	15 000
Utnyttjad	10 832	9 626	8 567	6 618	8 380
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret					
Beviljad	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekontokredit SPECIAL i Riksgäldskontoret ¹⁾					
<i>Förvärvsgarantier</i>					
Beviljad				obegränsad	obegränsad
Utnyttjad				0	110
<i>Kreditgarantier för ny- och ombyggnad samt Avlösen av kommunal borgen</i>					
Beviljad	obegränsad	obegränsad	obegränsad	obegränsad	obegränsad
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	0	0	0	0	0
Räntekostnader	4	232	457	426	328
Räntekonto SPECIAL ¹⁾					
<i>Förvärvsgarantier</i>					
Ränteintäkter				1	1
Räntekostnader				0	0
<i>Kreditgarantier för ny- och ombyggnad samt Avlösen av kommunal borgen</i>					
Ränteintäkter	0	0	0	0	0
Räntekostnader	111	5 889	11 461	11 278	10 812
Avgiftsintäkter					
<i>Enligt 4 § avgiftsförordningen</i>					
Enligt regleringsbrev	-	-	-	-	-
Faktiskt utfall	197	1 050	210	417	1 102
<i>Garantiverksamhet ²⁾</i>					
Enligt regleringsbrev	4 408	4 171	8 023	16 801	14 701
Faktiskt utfall	5 321	3 985	8 251	-88 702	36 592
Anslagsskredit					
Beviljad	14 969	14 342	14 316	10 242	10 304
Utnyttjad	0	0	0	639	0
Anslagssparande					
Icke räntebärande anslag	7 047 022	1 173 743	2 489 862	3 347 436	3 489 372
Räntebärande anslag	23 669	3 745	2 926	7 233	2 129
Summa anslagssparande	7 070 692	1 177 488	2 492 788	3 354 669	3 491 501
Beställningsbemyndigande					
Totalt gjorda åtaganden	8 122 511	6 354 127	5 700 490	2 957 183	296 426
Bemyndiganderam	8 299 000	6 976 000	5 871 000	4 689 000	5 234 000
Personal					
Antalet årsarbetskrafter ³⁾	257	269	251	214	214
Medelantalet anställda	278	292	279	243	230
Driftkostnad per årsarbetskraft ⁴⁾	1 388	1 296	1 379	1 285	1 205
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	37 688	28 521	44 766	-81 284	66 250
Balanserad kapitalförändring	2 218 802	2 190 281	2 151 409	2 230 560	2 164 309

1) Inga förvärvsgarantier finns efter 2017 års utgång då garantitypen upphört.

2) Från och med 2018 avses endast de administrativa intäkterna.

3) Antalet årsarbetskrafter är från och med 2017 tagen från Arbetsgivarverkets statistik.

4) I beloppet för driftkostnad ingår inte kostnader i garantiverksamhet.

7.6 Garantiverksamhet

Sammanställning av garantiverksamhet (tkr)

1. Garantiram

	Utgiftsområde	Beslutad garantiram	Utfärdade garantier	Varav under året utfärdade garantier	Bundna garantiutfästelser
Kreditgarantier	18	8 000 000	2 731 115	903 473	

2. Finansiella redovisningen

	Ingående värde	Tillkommande	Avgående/ infriade	Värde- förändring	Utgående värde
Tillgångar i garantiverksamhet					
Medel på konton i Riksgäldskontoret	2 282 403	40 700	-14 150		2 308 953
Ännu inte fakturerade garantiavgifter	10 472	3 611	-594	-6 462	7 027
Regressfordringar	10 590	14 150	-2 885	-13 649	8 206
Summa garantitillgångar	2 303 465	58 462	-17 629	-20 110	2 324 187
Avsättningar för garantier					
Avsättningar för garantier	130 221	12 993	-12 845	-23 033	107 336
Saldo (tillgångar och avsättningar för garantier)	2 173 244	45 469	-4 784	2 922	2 216 851

	Utfall
Finansiella flöden i garantiverksamhet	
Fakturerade garantiavgifter under året	37 289
- varav finansierade från anslag	
Skadeutbetalningar	14 150
Inbetalda återvinningar	2 885

8 Bilaga 1. Regeringsuppdrag

Boverket har under året arbetat med totalt 45 aktiva regeringsuppdrag.
Av dessa har 16 avslutats och 29 pågår.

8.1 Avslutade och pågående uppdrag från regleringsbrev 2020

8.1.1 Avslutade uppdrag från regleringsbrev 2020

Nr	Uppdrag	Rapporterat till	Datum	Rapport (dnr)
4	Vägledning rörande mellankommunal samordning	Finansdepartementet	22 februari 2021	dnr 5867/219 Redovisas i årsredovisningen för 2020
5	Internationell förstudie av nationella anspråk i fysisk planering	Finansdepartementet	18 dec 2020	dnr 5868/2019
7	Vägledning rörande dricksvattenförsörjning vid planläggning	Finansdepartementet	22 februari 2021	dnr 5871/2019 Redovisas i årsredovisningen 2020
9	Förändrad redovisning	Näringsdepartementet	1 mars 2020	dnr 154/2020
12	Potter för fördelning av investeringsstöd	Publicerat på Boverkets webbplats	1 feb 2020	dnr 387/2020

8.1.2 Pågående uppdrag från regleringsbrev 2020

Nr	Uppdrag	Rapporterat till	Datum	Rapport (dnr)
1	Lägesrapportering om investeringsstödet för hyresbostäder m.m.	Finansdepartementet	Feb, Maj, Okt	dnr 5864/2019
2	Förbereda utvärdering av stödet till bygggemenskaper	Finansdepartementet	Avstämning Regeringskansliet	dnr 5865/2020
3	Redovisning av tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen	Finansdepartementet	1 december 2021	dnr 5866/2019
6	Motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden	Finansdepartementet, Kulturdepartementet	1 mars 2021	dnr 5869/2019
8	Slutlig redovisning av strategier för regionalt tillväxtarbete 2014–2020	Näringsdepartementet	21 februari 2021	dnr 5872/2019

8.2 Uppdrag enligt tidigare regleringsbrev (Rb) eller särskilt regeringsbeslut (R)

8.2.1 Avslutade uppdrag

R/Rb	Uppdrag	Rapporterat till	Datum	Rapport (dnr)
R	Uppdrag att genomföra kompetensinsatser kring plan- och bygglagen (2010:900)	Näringsdepartementet	20 december 2020	dnr 4756/2016
R	Uppdrag att delta i analysgrupp för regional tillväxt och attraktionskraft 2014–2020	Regeringskansliet är sammankallande	Löpande arbete	dnr 2447/2014
R	Uppdrag att verka för en enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen	Näringsdepartementet	31 december 2020	dnr 7261/2017
R	Uppdrag att kartlägga och analysera godstransporter i den fysiska planeringen	Näringsdepartementet	15 februari 2020	dnr 5126/2018
R	Uppdrag att bistå Regeringskansliet i genomförandet av det reviderade EU-direktivet om energieffektivitet	Miljödepartementet	Pågår preliminärt till mars 2020	dnr 1062/2019
R	Uppdrag att se över myndighetens bygg- och konstruktionsregler	Finansdepartementet	20 december 2020	dnr 2653/2019
R	Uppdrag att lämna förslag på hur bostadsbristen ska beräknas	Finansdepartementet	30 september 2020	dnr 2667/2019
R	Uppdrag att förbereda krav på klimatdeklarationer	Finansdepartementet	Redovisades i årsredovisningen för 2019	dnr 2666/2019
R	Uppdrag att kartlägga och analysera den praktiska tillämpningen av barnkonventionen	Finansdepartementet	2 november 2020	dnr 4127/2019
R	Uppdrag att genomföra upphandling för att upprätta och driva informationscentrum för hållbart byggande		Redovisades i årsredovisningen för 2019	dnr 1363/2017
R	Uppdrag att utreda konsekvenserna av ändrade kravnivåer på laddinfrastruktur för elfordon i byggreglerna	Infrastrukturdepartementet	15 september 2020	dnr 2593/2020

8.2.2 Pågående uppdrag

R/Rb	Uppdrag	Rapporterat till	Datum	Rapport (dnr)
R	Uppdrag att delta i gemensamma åtgärder beträffande direktivet om byggnaders energiprestanda (Concerted Action)	Näringsdepartementet	Fortlöpande	dnr 3067/2007
R	Uppdrag att följa upp mål för för- enklingsarbetet på centrala myndigheter	Tillväxtverket, Näringsdepartementet	Den 1 mars varje år t.o.m. 2021	dnr 5534/2013
R	Uppdrag att bygga upp och förvalta en webbplats med information för	Näringsdepartementet	Löpande information på webb	dnr 3392/2017

R/Rb	Uppdrag	Rapporterat till	Datum	Rapport (dnr)
	utländska byggherrar och byggföretag om de svenska bostads- och byggmarknaderna			
R	Uppdrag att förstärka arbetet med en god inomhusmiljö	Näringsdepartementet, Finansdepartementet	31 december 2021	dnr 7260/2017
R	Uppdrag att bistå rådet för hållbara städer	Miljödepartementet	Löpande arbete t.o.m. maj 2022	dnr 7372/2017
R	Uppdrag att stödja demonstrationsplattformen Smart City Sweden	Näringsdepartementet	Delredovisning 31 mars 2020 och 31 mars 2021 Slutredovisning 31 mars 2022	dnr 1119/2018
R	Uppdrag att förstärka arbetet med arkitektur och gestaltad livsmiljö	Näringsdepartementet	Löpande arbete	dnr 2605/2018
R	Uppdrag till statliga myndigheter att ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2019–2020	Arbetsmarknadsdepartementet	Delredovisning 1 april 2020 Slutredovisning 15 januari 2021	dnr 3140/2018 (Jmf dnr 534/2016)
R	Uppdrag till statliga myndigheter att ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2019–2020	Finansdepartementet	Delredovisning 1 april 2020 Slutredovisning 15 januari 2021	dnr 3177/2018 (Jmf dnr 461/2016)
R	Uppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön	Miljödepartementet	Löpande arbete	dnr 3952/2018
R	Uppdrag att bistå Miljömålsrådet	Miljödepartementet	6 maj 2022	dnr 3968/2018 (Jmf 106/2018)
R	Uppdrag att se över kriterierna för och anspråken på områden av riksintresse	Finansdepartementet	Delredovisning den 20 nov 2020 Slutredovisning den 15 sept 2021	dnr 565/2020
R	Uppdrag att utreda vissa avgiftsfrågor	Finansdepartementet	28 feb 2021	dnr 906/2020
R	Uppdrag att vidta åtgärder för att underlätta införandet av krav på en klimatdeklaration vid uppförandet av byggnader	Finansdepartementet	Delredovisning den 12 juni 2020 Slutredovisning 20 dec 2022	dnr 1436/2020
R	Uppdrag att främja minskad klimatpåverkan vid offentlig upphandling av bygg-, anläggnings- och fastighetsentreprenader	Finansdepartementet	31 dec 2021	dnr 1865/2020
R	Uppdrag att analysera risker för diskriminering och hinder för etablering på bostadsmarknaden	Finansdepartementet	31 maj 2021	dnr 3672/2020
R	Uppdrag att utvärdera stödet för renovering och energieffektivisering samt analysera ägarförhållanden på hyresbostadsmarknaden	Finansdepartementet	Delredovisning 30 okt 2020 Slutredovisning 21 maj 2021	dnr 3793/2020
R	Uppdrag om ett verktyg för minskad klimatpåverkan vid planläggning	Finansdepartementet	14 juni 2021	dnr 5257/2020

R/Rb	Uppdrag	Rapporterat till	Datum	Rapport (dnr)
R	Uppdrag att ta fram förslag om hur kunskap om anläggningar och utemiljöer för idrott och fritid kan utvecklas, samlas och förmedlas	Kulturdepartementet	1 mars 2021	dnr 5438/2020
R	Uppdrag att utreda enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet	Finansdepartementet	30 juni 2021	dnr 5549/2020
R	Uppdrag att utreda förutsättningarna för omvandling av lokaler till bostäder	Finansdepartementet	26 feb 2021	dnr 5888/2020
R	Uppdrag att vara behörig myndighet enligt förordningen om en gemensam digital ingång	Infrastrukturdepartementet	Tillsvidare	dnr 6853/2020
R	Uppdrag att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021–2023	Statskontoret	Delredovisning den 1 april 2021–2023 Slutredovisning den 15 feb 2024	dnr 6883/2020
R	Uppdrag att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021–2023	Statskontoret	Delredovisning den 1 april 2021–2023 Slutredovisning den 15 feb 2024	dnr 534/2020

9 Bilaga 2. Medelsredovisning för att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön

Tabell 59 Medelsredovisning för år 2018 i tkr (1 personmånad, PM, motsvarar 165 tim.)

PER FINANSIÄR	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
5111 Förvaltningskostnader, aktivitet 61164				
5796 Nationell klimatanpassning	783	3,79	442	341
Summa	783	3,79	442	341
PER KOSTNADSSLAG	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
918 Lönekostnader	442	626	442	
921 Resor	52			52
922 Övriga kostnader				
928 Konsulttjänster	289			289
Summa	783	626	442	341

Tabell 60 Medelsredovisning för år 2019 i tkr (1 personmånad, PM, motsvarar 165 tim.)

PER FINANSIÄR	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
5111 Förvaltningskostnader, aktivitet 61164	2 430	31,42	2 348	82
5796 Nationell klimatanpassning	1 099		9	1 089
Summa	3 258	31,42	2 357	1 171
PER KOSTNADSSLAG	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
918 Lönekostnader	2 357	5 185	2 357	
921 Resor	286			286
922 Övriga kostnader	225			225
928 Konsulttjänster	661			661
Summa	3 528	5 185	2 357	1 171

Tabell 61 Medelsredovisning för år 2020 i tkr (1 personmånad, PM, motsvarar 165 tim.)

PER FINANSIÄR	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
5111 Förvaltningskostnader, aktivitet 61164	6 104	40,59	4 690	1 414
5796 Nationell klimatanpassning	118		1	117
Summa	6 222	40,59	4 692	1 531
PER KOSTNADSSLAG	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
918 Lönekostnader	4 692	6 697	4 692	
921 Resor	57			57
922 Övriga kostnader	545			545
928 Konsulttjänster	928			928
Summa	6 222	6 697	4 692	1 531

Tabell 62 Medelsredovisning Totalt i tkr (1 personmånad, PM, motsvarar 165 tim.)

PER FINANSIÄR	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
5111 Förvaltningskostnader, aktivitet 61164	8 534	72,01	7 038	1 496
5796 Nationell klimatanpassning	2 000 ¹²²	3,79	453	1 547
Summa	10 534	75,80	7 491	3 043
PER KOSTNADSSLAG	Totalt Utfall	Tid (PM) Utfall	Lönekostnad Utfall	Totalt Utfall
918 Lönekostnader	7 491	12 508	7 491	
921 Resor	395			395
922 Övriga kostnader	770			770
928 Konsulttjänster	1 878			1 878
Summa	10 534	12 508	7 491	3 043

Medlen har använts för genomförande av Boverkets regeringsuppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön och för att stärka arbetet med att integrera klimatanpassning i Boverkets verksamhet.

Under åren 2018–2020 har cirka 70–75 procent av medlen använts till lönekostnader.

Under år 2020 minskade kostnaderna för resande samtidigt som deltagandet i digitala möten ökade. Posten övriga kostnader innehåller bland annat kostnader för genomförande och uppföljning av Boverkets dialogmöte med ett trettiotal kommuner i form av en konferens med

¹²² Bidrag 2 mnkr från SMHI

workshop på temat "översvämningar". Posten konsulttjänster innehåller bland annat kostnader för uppföljning av dialogmötet i form av en rapport "Hinder och möjligheter vid klimatanpassning för den byggda miljön". Posten innehåller även kostnader för en pilotstudie och en workshop baserad på rapporten om metoder och dataunderlag för kartläggning av träd och trädtäckning i urbana miljöer.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se